

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSI JÓZSEF.

Felolvasó szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Tallózás a kiegyezés mezején.

Budapest, január 17.

(v.) Érdekes megfigyelni a sajtót, hogyan fogadja a kiegyezést, kivált a magyar ellenzék sajtóját és az osztrák sajtót. Pikáns jelenség, hogy egy huron pendül mindkettő. Vajon nem rémülnek-e meg a mi szélső baloldali atyánkfiai, midőn azt látják, hogy az ő párttaktikájuk is azt cselekedtetni velük, amit a Koerber ur taktikája az osztrák sajtóval: ugyanis ők is, mint emez, kegyetlenül fitymálják a kiegyezés magyar vívmányait. Ha én függetlenségi politikus és publicista volnék, nem tolnám én a világot sem az osztrák politika szekerét. De hát ez gusztoz dolga. És az izlés felől való kérdésekben se nem illik, se nem lehet vitázni.

Egy határa azonban mégis van — legalább a politikában — a fura izlés szabadságának. Nem szabad ugyanis a józan észszel összeütközésbe jönnie. Mihelyt a logikai tilosba téved, már akkor mégis csak ki kell onnan kergetni, mert amit ott elgázolhat, az nagyon értékes jószág: tudniillik a közfelfogás helyes ítélkezése. A meghaló harmónia a magyar szélső ellenzék és az osztrák sajtó közt kivált a készfizetések felvételének kérdésében nyilvánul. Azt mondják mindketten, hogy amit Széll Kálmán erre nézre kijelentett, az üres beszéd, humbug, sifli, s a jó Isten tudja, még micsoda. Mert hát nincs megszabva pontosan az a határnap, amelytől fogva az osztrák-magyar bankarany nyál válik be a pénztárainál benyújtott bankjegyeket. És e nyomon indulva, ugy okoskodnak tovább, hogy ha van fix határidő, ám nevezze meg Széll Kálmán a napot, ha pedig nincs, akkor ne hengegjen azzal, hogy e kérdést a bizonytalanság régióiból kiemelte és

közel időben való megoldását biztosította. Bolond beszéd! Ki hallott valaha olyan valuta-szabályozást, amelynél a maihoz hasonló viszonyok közt előre meg lett volna állapítva a készfizetések kezdésének napja és órája? Hiszen rendes viszonyok közt is eszeten kockázat lenne e határidőnek publikus kitűzése. Valóságos ráuszítása lenne ez a nemzetközi deviz-spekulációnak a mi szabadforgalomba kerülő aranyunkra. Aztán jöhetne időközben például egy európai háború, melynek híre leütheti lábáról államhitelünket, aminek hatása alatt a nehezen beszerzett arany, alighogy kiszabadult trezorbörtönéből, eszeveszetten rohanna kifelé. Avagy ránszakadhatna valamely előreláthatatlan börzekerach, amolyan *feketesombal* féle, aminőt 1894. és 1895-ben láttunk s amely szintén igen alkalmas módul szolgálhatna a mi sárga fémünknek az ablakon való kihajigálására. Hát még egy vámháború lehetősége, ami a nemzetközi kereskedelmi politika mai helyzetében éppenséggel nem tartozik az elképzelhetetlen dolgok közé! Nos, ha van törvényesen előre megállapított határnap s aztán közbejő egy vámháború valamely nálunknál pénzügyileg erősebb hatalommal, ki vállalna ez esetben felelősséget az aranyunk rohamos kiömléséért és az ezzel járó végzetes gazdasági rendülésekért? Hát határnap csak-ugyan nincs. És nagy szerencse, hogy nincs. A mi kormányunk bölcs előrelátását és nagy óvatosságát dicséri, hogy nincs. De azért állunk Széll Kálmán ama kijelentése mellett, hogy igenis — vis majort nagy, kényszerítő hatalmu, rendkívüli eseményeket kivéve — a készfizetések felvételének kezdése a közel jövőben megtörténik s e tekintetben a magyar kormány Ausztriától teljes biztosítékot nyert. És van nekünk erre egy nagyon jó kezesünk. E kezesnek dr. Koerber Ernő a neve. Az

osztrák kormányelnök ugyanis tegnap csaknem szórul-szóra ugyanazt a nyilatkozatot tette a készfizetésekről a Reichsrathban, mint Széll Kálmán a mi képviselőházunkban. Ezek után ebben a kérdésben a fitymálásnak még csak taktikai jogosultsága sem lehet.

Jön az állatkitétel dolga, amelyet szintén kicsinyelve emeletnek nálunk a függetlenségi újságok s odaát a kormánylapok. Hogy ez nem vívmány, mert hisz a sovány sertések 35 napi vesztézárra vannak kárhoztatva. Am Széll Kálmán kimutatta azt a két vezetés dolgot, hogy nekünk egyenesen érdekünk, hogy a magyar sertés *hizott* állapotban kerüljön az osztrák piacra, mivel így az osztrák fogyasztó megfizeti a hizlálásra szánt takarmányunkat is, továbbá, hogy e cikkben aig volt évente három millió koronányi kivitelünk, holott Magyarországnak még e sertésvesztes időszakban is 63 millió koronányi kivitele volt tavaly hizott disznókban Ausztriába. Ez hát a mi érdekünk; s ezt a mi érdekünket akarta az osztrák kormány az alkudozások folyamán minden módon eltiporni. S a magyar kormányának győzelme épp az, hogy Ausztria 300 helységének, tehát minden nagyobb fogyasztó piacának vágóhidjára szabadon vihették be hizott sertéseink még akkor is, ha fertőzött kiszégekkel származnak. Aki ebben nem látja meg a döntő magyar érdek feltétlen foganatjának diadalmas kivívását, azzal szóba nem állunk. Az ördögnek van kedve vakkal beszélni aszínokról.

Leginkább mégis azon ütődünk meg, hogy akadnak hangok a magyar sajtóban, melyek az ugynevezett *lojalitási klauzula* címén emelnek vádat a magyar kormány ellen. Hát ez valósággal érthetetlen. A panaszkodó urak — fogadni mernék rá — el sem olvasták

Ahol a pénz nem isten

— REGÉNY —

Írta: JÓKAI MÓR

(30)

A Juan sietett Ghekkó-gyikot keresni; mert ennek az epéje használ még a kigyóharapás ellen is.

Mindenki összesereglett a Cava kunyhójában. A Donna, a Manola, a két leány körülvette a szenvedő fekhelyét. A női jószív megnyilatkozott. Mindenki iparkodott segíteni.

A szenvedő leány mély álomba volt merülve. Felkötött karját a Ruffo tartá a kezében. Az orsó folytonos működésben volt. Az egyre lazuló fonálféreg testét a koronggal csavargatni kellett. Egy elstetett fordítás halált okozhat.

De a tartós alvás azt bizonyítá, hogy a pokolbeli furia önkényes visszavonulása a furt sebből előrehalad. Ruffo jól találta a gyógymódot. A sajtápas kicsalta a szőnyegetet.

Egyszer csak a Cava egész testében nagyot rázkódott.

A pokolfuria feje előbukkant a daganat sebszájából.

Kioszszott magától, tekergetés nélkül.

Fertelmes alak volt. Eppen olyan, amilyennek a vereshaju elmondta. Valamennyi ártó féreg fegyvere egyesítve volt a fekete fejében; hozzá két ragyogó, fekete szem. Az ördög tökéletes eszményképe.

A Cava meg volt szabadítva. S ezt bizony a

Ruffónak köszönhető. O találta ki a pokoltféregnek a kicsalását az érett sajtóval. Teljesen sikerült.

A megszabadulás után az indusleány hágmázos vonaglásokba esett: érthetetlen szavakat kiabált s felszabadult karjaival hadonászott a levegőben. Hidegvizes borítékkal kellett lecsillapítani.

A Donna gyógyerejű olajat csepegtetett a nyílt sebbe, amitől annak a méregtüze csodamódon elenyészett. A Cava újból mély álomba merült. Mária plantago-leveleket tapasztott a daganatjára, a Manola hólyaghuzó-mustárt kent a körülötte. A női szív nem tagadja meg magát. Az álombamerült beteget betakargatták szépen meleg szőnyegekkel.

A férfiakat mind kiküldték a kunyhóból. Itt most csak női ápolásra van szükség.

Oh mi mennyi áldás az asszonyi részvét a nagy fájdalomban!

Mikor a világot megteremtették (mert én a szamojédek hitét fogadom el: ketten teremtették, az Isten és az ördög), az ördög teremtette a poklot, az Isten az asszonyi szívet. Ki mondhatja el magáról, hogy nem ismeri mindkettőt? Az ördög gondolta ki a gyűlöletet, a bosszúállást, a kinszenvedést; az Isten a szeretetet, az engesztelést, a meggyógyulást. Az ördögnek is van fia: az a halál! Az Isten fia a feltámadás. Az ördög lelke az elkárhozás. Az Isten szent lelke az idvűlés.

Ezek a nők elfelejtették azt, hogy ez a szenvedő leány őket szidalmazta, kigunyolta, legszen- tebb áhitatukban megzavarta; csak azt látták,

hogy szenved és hogy leány. Nem gondoltak arra, hogy ez egy pogány, istentagadó, ördögkoronázó; csak arra, hogy fájdalmi megszántsra méltók.

Hosszu ideig ott örködtek fölötté, amíg mély álomba volt merülve. A Manola teát főzött s azt szűresöltette a szájába. Végre fölébredt.

Felnyitotta a szemét. Elbámult, körülnézett. — Hol vagyok? — kérdezé. — Az égben voltam. Ereszszetek vissza. Az Istenhez akarok!

Mi is meghallottuk a szavát, kik a kunyhó előtt álltunk.

A Capitano belépett az ajtón, én a nyomában, utánam a Ruffo.

— Ott van! Ott van! — liheg a Cava. — Az ott, a hosszú, szürke szakállal! Ó az atya, aki megszabadít. Aki megtisztít, az meggyógyít. Az ott a fia. (A Ruffora mutatott.) Szegeket vernek a sebébe s azok nekem fájnak, nem öneki. El akarják vinni a pokolba, de én nem engedem: magam megyek helyette a pokolba. Jaj, de fáj mindenem! Jaj, de rossz a halál! Az Isten fia nem enged meghalni. Kihoz a pokolból. Enekelnek az angyalok. Nem fáj semmi. Ujra élek. Látom a boldogságos Szűz Máriát. Ereszszetek hozzá, hadd öleljem meg.

S a legmagasabb extázisban terjeszté ki a karjait a Donna felé, ki áldva nyújtá fejére a kezét. Azt megragadta, összecsókolta.

Azután a két leányhoz fordult.

— Angyalok, énekeljétek, olyan szépen, mint az élebb odafenn az égen.

(Folytatása következik.)

ezt a nyilatkozatot. Mert ha elolvasták, be kellett volna látniok, hogy abból, amit Koerber e pontnál akart, az ő szándékának épp az ellenkezője lett. Ő azt akarta ránk erőszakolni, — legalább az urakházában ilyen formán pattogott, — hogy Magyarországnak ne legyen joga, se az iparát fejleszteni s e célra szubvenciókat és állami kedvezményeket adni, sem pedig a közszállításköznél a magyarhoni gyártmányokat az osztrák ipar rovására előnyben részesíteni. Hát már most vegyék a kesergő magyar kritikusok a szemüket a kezükbe s nézzék meg jól, mit mond az a nyilatkozat. Azt mondja ki egész világosan, hogy a vámszövetség fogalmával s az ebből folyó szabad forgalommal tökéletesen megfér az, hogy Magyarország folytathassa iparfejlesztését s hatósági szállításainál a belföldi gyártmányok előnyt adjon az osztrák felett. Mi lett tehát a híres lojalitási klauzulából? A *létezésben és létérdekeiben immár osztrák részről is ünnepélyesen elismert magyar ipar klauzulája*. Ez lett belőle. Hát nem érthetően dolog-e, hogy találkozik magyar ember, aki e miatt dohog? Bezzeg ha van részlete a kiegyezésnek, amelyvel az osztrák közhangulat nem dicsekszik, hát bizony ez az.

Egészben véve jó lélekkel mondhatjuk e kiegyezésről, hogy ez magyar kiegyezés. Felbecsülhetetlen vívmány benne előszörban a vámtarifa. A gabonavámok minimális megállapítása s a mezőgazdasági vámtételek tetemes emelése olyan szerződéseket helyez kilátásba, amelyekben valahára az osztrák ipar is fog áldozatokat hozni a nemzetközi forgalomban való megmaradásáért. Eddig állandóan úgy volt a szerződéseknél, hogy amikor az osztrák ipart ingyen nem akarták a külföldi piacokra bocsátani, a magyar mezőgazdasággal fizették meg helyette — a *belépődíjat*. Ennek az állapotnak immár hegedültek. Az új vámtarifa azt jelenti, hogy e belépődíjnak tetemes részét az osztrák ipar fogja megfizetni. Ezért mondjuk mi a vámtarifát az egyezés csúcspontjának. S oly magasra taksáljuk mi e tarifa értékét, hogy még akkor is jónak vallanók a kiegyezést, ha a szállítási adót s a tiroli gabonavámokat minden kompenzáció nélkül ejtették volna el. Pedig a szállítási adóért, mely jelentéktelen s amugy is tarthatatlan volt, megkaptuk cserébe ama járadékadó eltörlését, mely

államhítelünk eleven husába vágott s nekünk rengeteg károkat okozott. A tiroli gabonavámok fejében pedig biztosítottuk, *igenis biztosítottuk* a készletek felvételét, mely pénzügyi konzolidációra nézve korszakos jelentőségű. Nyugodt lélekkel mondjuk hát újra, hogy a kiegyezés ránk nézve hasznos és nemcsak megüti, de tul is haladja a régi alku értékét. És újra kimondjuk azt is, hogy Széll Kálmánt a nemzet forró halála illeti meg a derekas és fogafatos munkáért, amelyet e kiegyezés létrehozásával végzett.

ORSZÁGGYÜLÉS

Budapest, január 17.

A brüsszeli cukoregyezmény beikkelyezésének a magyar törvényhozásban nincsen ellenzéke. Az egyezmény gazdasági és társadalmi fontossága megmozgatta még az osztrák pártok lelkiismeretét is, hiszen csak a cseh radikálisok engesztelhetetlenségéül mult, hogy a sürgősségi indítványok sáncait le nem rombolták s a cukorkonvenció utját szabaddá nem tették. A magyar törvényhozásnak ilyen előzetes munkára nem volt szüksége s ma nyugodtan foghatott hozzá a nagyfontosságú egyezmény beikkelyezéséhez. Ellenzék pedig, ismétéljük, ebben a kérdésben nincs és nem is volt. A szónokok tehát nem is az egyezményről, mint inkább annak gazdasági és szociális jelentőségéről fűzték okoskodásait s az egyetlen politikai vonatkozást *Komjáthy Béla*, a szélsőbal szónoka, szőtte a tanácskozásba, mikor fölvetette a plénum előtt is azt a kérdést, hogy mi lesz a beikkelyezett konvencióval, ha Ausztria a megfelelő törvényt meg nem csinálja s mi lesz kivált a mi álláspontunk Ausztriával szemben, ha ilyen eshetőség áll be? De voltaképpen ez a kérdés sem kérdés, mert, ahogyan *Hieronymi Károly* a mai ülés rendjén konstátálta, a pénzügyminiszter már a bizottságban megadta a választ s nincs okunk a fejünket törni, hogy mi lesz, ha Ausztria így tesz vagy úgy tesz. Ettől az egy politikai vonatkozástól eltekintve, tisztán gazdasági és szociális jellegűség szerint foglalkozott a törvényhozás az egyezményről. *Neményi Ambrus* a pénzügyi és *Rosenberg Gyula* a közgazdasági bizottság nevében a tárgy alapos ismeretével s a cukor világgazdalmi jelentősége alapján ismertették az egész kérdést, nem térve ki a konzekvenciák festése

elől sem, melyek az egyezményből következnek. Kifejtették, hogy az egyezmény mit változtat a mai helyzeten s minő intézkedésekre lesz szükség, hogy az esetleg mutatózó káros jelenségekre az orvoslást megtaláljuk. Legnagyobb figyelem és érdeklődés kísérte *Hieronymi Károly* felszólalását, mely ezt a Magyarországon meglehetősen elvontnak mondható kérdést világosan és népszerű stílusban állította a közudat elé, kimutatván, hogy a cukor nem élvezeti cikk, mely keveseket érdekel, hanem fontos táplálék, mely önmagában is, gazdasági vonatkozásában is a legszélesebb körök érdeklődésére pályázik. A magyar törvényhozás tehát a vita első napján sine ira et studio, a legnagyobb alaposággal és a témához mért komolysággal tárgyalt s az ilyen nyugodt és objektív viták, ha nem is vonzanak nagy karzatot, de igazán emelik a törvényhozás színvonalát.

A vitát hétfőn folytatják.

A képviselőház ülése január 17-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Gróf *Apponyi Albert*.

A kormány részéről jelen vannak: *Széll Kálmán* miniszterelnök, *Lukács László*, *Darányi Ignác*, *Cseh Ervin*.

Elnök kihirdette a tegnapi választások eredményét.

Neményi Ambrus, a pénzügyi bizottság előadója: A magyar törvényhozás, mikor a brüsszeli egyezményt tárgyalja, abban a szerencsés helyzetben van, hogy csak a saját tradíciót kell folytatnia. Az utolsó évtized alatt a kormány, valahányszor csak a cukorüggyről törvényjavaslatot terjesztett a törvényhozás elé, előadta azt a szándékát, hogy hozzájárulni kíván a kiviteljüknél ügynök nemzetközi uton való szabályozásához. A t. Ház pedig minden egyes alkalommal kifejezte, hogy ily szabályozást a maga részéről is támogatni hajlandó. Tehát nem kétséges, hogy a Ház a Brüsszelben megkötött egyezményt, mely ezt a szabályozást magában foglalja, készségesen fogja megszavazni. Mihelyt pedig az egyezményt elfogadjuk, akkor önként értetik, hogy azt a maga teljességében, szellemének és betűinek megfelelően pontosan és lojalisan fogjuk végrehajtani. Amde mikor ezt tesszük, kötelességünk, hogy az egyezmény határain belül úgy a kincstár, mint az ipar és mezőgazdaság, valamint a magyar jogszátság érdekeit most és jövőre megvédjük. Ennek a védekezésnek módjait foglalja magában ez a javaslat. Mikor ehhez a második törvényjavaslathoz érünk, akkor a brüsszeli konvencióknak elfogadását már mint befejezett tényt kell tekintenünk. Enneközt keresnünk kell, hogy az új helyzetben a kormány által javasolt intézkedések mely hatással lesznek egyrészt az államkincstárra és a fogyasztó-közönségre, másrészt pedig a magyar iparra és a mezőgazdaságra. A kincstár helyzete igen egyszerű és igen kedvező, amennyiben olyan kiadási tétel, amely az 1903. évi költségvetésbe

Játék a gyermekeknek.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Írta: *Thury Zoltán*.

Valami játékot kellene kitalálni ezeknek a gyerekeknek — mondta az asszony. — Szörnyen unják magukat. — A gyerekek összemosolyogtak s egy vakkantás is hallzott, mintha egy játékos kis kutya kurta rikkantása lett volna. Ez a hang egy háromszentpéteri pisze kis leánykából tört ki. Még egy ennél kisebb lány is totyogott a szobában. Az összepaekolta a kezét és azt mondta: — áté, áté. . . . A kisebbik, a pisze lánynál azonban két esztendővel nagyobb, fú odaadó naitvitással az apjára rontott és kunyorált: — papuskám, csinálj valamit, Csiii nálj. . . . A nagyobbik fú hosszú szempillájú, mint valami szőke selyemeresz alul kifigyelve, komoly nyugalommal várta, hogy mi lesz. — Ugyan csinálj már nekik valamit, — nógatta a férfit az asszony, mire az megmozdult.

A mi urunk Jézus Krisztus lépéseit nem figyelték nagyobb áhítattal a tanítványai, mint ezt a fiatal embert a gyerekek. Ehhez mérten körülényes is volt aztán. Minden rekvizitumot külön vitt be a szobába és különféle ajtókon át. Egyszer a konyhából jött, aztán a fürdőszobából, aztán a hálóból. Behozta a szappantál, aztán vizet, aztán szappant, aztán kunrról, a hátsó udvarból sok keresés után alkalmas szalmazalaklat. Pár szappanföregesöt föloldott a vízben a kis tában, a szalmazalak egyik végét szerte kigörbítette, hogy olyanok lettek, mint a vizemelő tornyok tetején a kerék. A várakozás körül — amint mondan szokás — a tetőpontra hágott. A nagyobbik kislány ráripakodott a kisebbik bátyjára: — ne lökj! — Az egészen kicsi most már

türelmetlenül követelődött: — áté, áté — s a kisebbik fú nagy dióbarna szemeit mérhetetlen bizalommal az apjára függesztve bámult. A nagy fú már sejtette, hogy mi lesz s mosolygott.

A férfi végre mindennel rendbejött s kijelentette, hogy szappanöngömböket fog fújni. Meg is kezdte. Belemártotta a szürkés, nyúlós vízbe a szalmazalát s belefújt. Mire egy csöpp szappanvizet fel hullott a nadrágjára. Ez felbosszantotta kissé. Nem nagyon, hanem összehúzta a szemöldökét s most már türelmetlenül fújt.

— Ugyan várj, — mondta az asszony.

— Hagyj békében, — s újra fújt. Azután várt egy darabig s végre csakugyan finom, csillogó üvegöngömb bimbózkodott ki a szalmazalából. Mind nagyobb lett, hanem egy kis kellemetlenség esett vele. A legkisebb gyermek tudniillik vonulat hátrább és sóvár pillantással kísérték utjában a szalmazalát, a tálig meg vissza s majd kidúlt a szemük, úgy bámulták illendő távolsgóból a gömböcskéket, amelyeket egy könnyed libentéssel a levegőbe dobott föl az apjuk. Csak akkor estek neki mindnyájan, ahogy lefelé szállott s szertepattant a kezükön. Ezt már nem bánta a férfi, akkor ó már új gömböt fújt; azzal volt elfoglalva s mivelhogy a száját nem használhatta egyébre, hát csak a

— Vigye innen ezt a haramiát! Ettől a majomtól semmit se lehet csinálni. — A kisasszony ordított, de a nyers erő diadalmaskodott.

A leány, miután pár rugást kapott a hasába, ki-cepelte. A férfi tovább fújt s egy-egy sikerült alkotásnál rákiabált az asszonynak: — Nagyszerű, nézd! Felségs! — S keményen mordult a gyerekekre: — Ne toladokjatok. — Azok megilletődve vonulat hátrább és sóvár pillantással kísérték utjában a szalmazalát, a tálig meg vissza s majd kidúlt a szemük, úgy bámulták illendő távolsgóból a gömböcskéket, amelyeket egy könnyed libentéssel a levegőbe dobott föl az apjuk. Csak akkor estek neki mindnyájan, ahogy lefelé szállott s szertepattant a kezükön. Ezt már nem bánta a férfi, akkor ó már új gömböt fújt; azzal volt elfoglalva s mivelhogy a száját nem használhatta egyébre, hát csak a

kezével intett mérgesen, ha valamelyik gyerek a közelébe tévedt.

Az apparátust azonban kissé tökéletlennek találta. Nagyon sokáig kellett fújni s a gömb végül mégis csak akkorácska lett, mint egy kissébfaftja alma. Tollért kiabált ki s azt is mondta, hogy mozogjanak, nem várhat estig. Egyéb dolga is van. — Az egyik lány fölment a padlásra, a másik pedig arra emlékezett, hogy a ház mesterné mintha ludat vett volna a mult héten. Hát elmentek mind a ketten s ezt a percet a legkisebb gyermek arra használta föl, hogy bebátorkodjék a játék színhelyére. De csak az ajtóig indult el, mert akkor már rákiáltott az apja: — Indulj te betörő. — A betörő erre megfordult és lábainál fogva maga után hurcolva egy majdnem akkorra babát, amekkora ó maga — visszatipegott a másik szobába. A nagy fú a bennlévő tömeget tartotta rendben. Visszafüldöste őket, ha előreléptek s magyarázott azonközben: — De édeskeim, a papa akkor nem tud fújni, ha a keze alatt vagytok.

Az öcsese fölvetette fejét, mint valami makrancos kis csikó — és kijelentette, hogy ó is fújni akar.

A kislány behuzta a vállai közé a fejét s szintén ráhatározta magát arra, hogy nyilatkozzék.

— Én is fújok.

Az apjuk csak rájuk nézett s mivelhogy egy sikerült kékes, felül narancssárgás gömb függött a szalmazal végén, röviden fejezte ki magát.

— Maradjatok.

A fú konokul erősködött.

— De én fújok.

A kis pisze se hagyta magát.

— Én is.

Az asszony is beleszólt:

— Ugyan hagyj őket. Legyen örömk.

MOLL SEIDLITZ POR

felülmulhatatlan hálszor mindama gyomorbafojknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 korona.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ES SO

Legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés, csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben 1 korona 90 fillérrért kapható. MOLL készítmény kérendő.

még 5 millió koronával van beállítva. azután költségvetésekben el fog esni. A cukoradó leszállítása tekintetében ugyan bizonyos erkölcsi kötelezettségünk áll fenn, mert mikor a fogyasztási adót 11 forintra 13 forintra feleltük, ezt kifejezetten abból az okból és azzal az ószattal tettük, hogy a kiviteli jutalmak felemeléséből fedezzük. Mikor tehát most a kiviteli jutalmakat előjuttuk, akkor méltányos volna, hogy a megakarandó összeget részben a cukoradó leszállítására fordítsuk. És ha mindezek dacára a pénzügyi bizottság a cukoradónak azonnal való leszállítását még sem javasolja, kötelességem, hogy ezen elhatározásunknak okait ismeressem. Államháztartásunk helyzete nem engedi, hogy bevételünk bármely részét könnyedén lazítsuk. Amde figyelembe vetjük azt is, hogy a cukornak áralakulása nem csupán az adóktól függ, hanem függ ezenfelül még számos más októl is. Az összes itt fennfőrgő körülményeket figyelembevéve azonban mondhatjuk, hogy a cukor ára a határvám leszállítása és a kartell megszűnése következtében átlag körülbelül 14 koronával, tehát a jelenlegi adóéteinek több mint egy harmadára erejéig csökkenni fog, mert attól a pillanattól fogva mikor az új viszonyok konszolidálódnak, a cukornak ára mesterséges módon nem fokozható. Azonban jól tudjuk, hogy az a munka, melyet az állam végez oly célból, hogy a szabad forgalomnak némely hátrányait visszaszorítsa a vele járó előnyöket pedig a köz szolgálatára fokozza, vagy hogy a nemzeti termelést szabályozza, sokszor sokkalta becsesebb, mintha a kincstár kisebb vagy nagyobb pénzösszeget segít az egyik vagy másik termelés ágát. Tehát igenis van része az államnak abban is, hogy a cukornak ára ezután bizonyos mérsékelt határon túl nem emelkedhetik, mivel ez határozottan az állam által megalkotott új rendnek az érdeme. Másrészt azonban az igazság annak a bevallására is kötelez bennünket, hogy nagyobb hatással a cukor-fogyasztás mérvére csakis az lehetne, ha az adót teljesen leszállítanánk. Amennyiben azonban a leszállítás az eddigi a cukor-prémiumokra fordított összeg keretében maradna, az eredmény alig volna nagyon számottevő.

Mindamellett az ugynevezett fiskalizmus védelmére ebben a kérdésben két enyhítő körülmény mégis fel kell hozni. Az első az, hogy igazság szerint nem állítható, hogy a fogyasztási adóknak leszállításától a kincstár egyáltalában és az egész vonalon idegenkednék s elzárkóznék. A második pedig az, hogy hiszen nincs az kimondva, hogy a kincstár az egész eddigi prémiumösszeget megkarijátja. Ennek az összegnek egy részét a kincstár a cukorléggyel összefüggő oly célokra fordítja, melyek a szó legszorosabb értelmében közgazdasági és produktív jellegű kiadások. De bárhogyan ítéljük meg ezt az elvi kérdést, bizonyos az, hogy a törvényjavaslat értelmében az államkincstár teljesen nyerni fog. A fogyasztó közönség nem nyer annyit, mint amennyi megilletné, de mégis teljesen úgy nyerni. Ezzel a két tényezővel tehát, mivel az ő helyzetük csak kedvezőbbre válik, egyelőre foglalkozunk csak kell.

Annál több ok van, hogy foglalkozzunk a másik két tényezővel: az iparral és a mezőgazdasággal. A kérdés az, hogy nem absolute ugyan, hanem az adott helyzetben sikerült-e és mennyiben sikerült a mi érdektünkben is érvényesíteni azokat az elveket és megállapodásokat, amelyeket a brüsszeli egyezmény minden állam védelmére stipulált? Elismerésemelőt principiuma a brüsszeli egyezménynek az, hogy minden egyes állam a saját fogyasztását a saját terme-

lése számára biztosítsa. Ebből az elvből kifolyólag jött létre az osztrák és a magyar kormány között a cukortermelés kontingentálására vonatkozó megállapodás, amely tisztázza jogja a kölcsönös helyzetet úgy, hogy egyik félnek sem lehet a másikkal szemben rekriminációra oka. Tisztázni fogja legelőbb és praktikusabb módon, mint ahogyan a szesznel történt. Ha tovább megpylunk és szemügyre vesszük az ezen ügyvel kapcsolatos eseményeknek hátterét, akkor nem lehet félreismerni, hogy ennek a konvenciónak bizonyos historiai jelentősége van. Először jut itt kifejezésre az európai népeknek az a belátása, hogy a végsőkéig vitt gazdasági protekcionizmus terheit sem a hatalmas, sem a gyengébb államok nem képesek többé elviselni, mivel az az állapot, mikor mindenütt minden védve van és mindenki védve van, végeredményben egyebet nem jelent, mint azt, hogy sehol, senki és semmi nem részesül határozott védelemben. A két javaslat emellett, kapcsolatosan a harmadikkal, mely a kontingens egyéni felosztásáról szól, egységes akciónak a képét tárja elé, amelyről helyes bírálatot csak akkor mondhatunk, ha megfontoljuk, hogy honnan indultunk ki és hová érkezünk el, Elindultunk annak a konsternációnak hatása alatt, melyet a brüsszeli szerződésnek a hatalmak által való kényszerű elfogadása világszerte kellett. Ha pedig most ezeket a javaslatokat elfogadjuk, akkor a konsternáció helyébe a megnyugvás lép, a bizonytalanságot pedig felváltja az a tudat, hogy emberi belátás szerint pénzügyileg és közgazdaságilag egyaránt kedvezőbb állapotot teremtünk annál, mely a brüsszeli egyezménynek megkötése előtt nálunk uralkodott. Ezeknek alapján ajánlja a Háznak, hogy a brüsszeli konvenciót beikkelyezze és a törvényjavaslatot a részletes tárgyalás alapjául fogadja el. (Élénk helyeslés jöbbsélel.)

Előlk: A közgazdasági bizottság előadója kíván szólni!

Rosenberg Gyula: A közgazdasági bizottság nevében ajánlja a cukoregyezmény beikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot elfogadásra.

Ahelyett, hogy a cukrot a természetes piacon a belügyosztás számára olcsóbbá tették volna, kiviteli jutalmakkal, a gyárak kartellje révén a cukor belügyosztási árat óriási mérvben emelték, ami a belügyosztás természetes fejlődését is lebetehetné tette. Hogy az ily eredményt szülő és teremtő kiviteli jutalmak rendszerbe önmagában tarthatatlan az a dolgok természetében rejlik. És csak egy erős akaratra volt szükség, hogy ezt a korhadt épületet halomra döntsiük.

A cukorle megadóztatásának rendszerében sziate észrevételül feléledtek a cukorkiviteli jutalmak. Minden cukor meg lévén adóztatva, ha csak nem akartak az államok lemondani annak a lehetőségéről, hogy ez a cukor a világpiacon versenyezzen a meg nem adóztatottakkal, akkor kivitel esetén az adót vissza kellett téríteni és ebben rejlett egy kiviteli jutalom. Igen érdekes, hogy éppen a mi törvényhozásmunk volt az első, amely ezen a bajon segítette. A magyar és vele kapcsolatban az osztrák törvényhozásmunk volt az, mely belátván az ilyen adózási rendszerben rejli helytelenéget, áttért 1888-ban az egyedüli helyes rendszerre, a készáru megadóztatásának rendszerére. Ezt követte a német bírodalom s kimondta, hogy ezen kiviteli jutalmak csak 1895-ig fognak tartani s hogy 1895-ben megszűnnek. Csak hogy 1895-ben a német bírodalmi kiviteli jutalmak nem szűntek meg, hanem ellenkezőleg felemltettek. A többi államok követtek ugyanezeket a rendszereket s állandóan fokozták a kiviteli jutalmakat.

— Nézzék.
Behozták a tollat a ház mesternétől. A férfi megnézte, levágta a végét, belefúj s azt mondta: — Ez már beszéd. — Egy kis idő beletelt abba, míg alkalmassá tette a munkára. Azalatt csak bámultak a gyerekek, hanem aztán, amikor az első gömb kiröpült a levegőbe, egyszerre rárohantak az apjukra. Most már a nagy fia is. — Papa, én is. — Az apjuk a szappanos vízben mártogatta meg a tollasatona végét s szomorú szemhárnyátszal szólott nekik: — Hát látjátok, így van ez. A papuskának egyéb dolga is lene. Te nagy kamasz, legalább te megérthetnéd, hogy a papuska nem abból él, hogy itt nektek szappant fújjon. Hanem hát a papuska jó, csinál nektek játékokat s aztán megrohanjátok, mint valami betyárok. Hát aztán legyen kedve az embernek...

A fiu komolyan elhuzódott. Sokkal kedvetlenebbül a másik, de nem mozdult a helyéről a kislány s nem igen hangosan, de határozottan jelentette ki: — En fujok.
— Fújsz? — kérdezte az apja, de most már nagyon mérgesen. — Ha nem érted a szép szót, hát tudok én másképp is beszélni. Mars innen! Takarodj a sarokba!
A kis lány huzódva indult el. Visszapislogott, hogy talán még visszahívják — s csak a másik szobában kezdett el sírni. De nagyon. A férfinak egy kicsit kiabálnia kellett, hogy megértse az asszony. — Azért mégis hálátlanok ám ezek a gyerekek — mondta. — Az ember csinál nekik játékokat s ez a köszönet.
— Fújj bele füstöt.
— Persze.
A férfi óriásra fújt föl egy golyót s aztán a cigarettájából egy kis füstöt bocsátott bele. A füst kavargott a vékony, gömbölyű, tökéletesen átlátszó

falak között s mivelhogy az ablakon át bekukkantott a nap, gyönyörű lett a lombán libegő, könnyű, ezer színben pompázó karika. Az asszony is gyönyörködött benne s fölugrott.
— Adj egy kis füstöt nekem is.
Szivott a cigarettából, aztán meg ő fújt föl egy labdát. Ebbe már több jutott a füstből. Ebben a hamvas, vadgalambpelyhű színe dominált és mig nézték, hogy hogyan ereszkedik le, meg se hallották a kisebbik fiut, aki konokul ismételte: — En is fujok.

A nagyobbik fiu is beleszólt. Szépen kérve, nagy vágyakozással.
— En is papa, füsttel.
— Hát még mi nem?
— Papuskám...

A férfi lecsapta az asztalra a cigarettát s idegesen kezdett el lármazni.
— Hát te már okos vagy, hát nézzed. Hát nem szép ez? Mondd. Gyönyörködjél benne. Lásd apuska íthón maradt, hogy játékokat csináljon nektek s ti folyton zaklatjátok...
A gyermek szeme megtelt könnyel, ami nehezkesen, lassan, tempósan végigfolyni indult az arcán s félszemmel fölpillantva az apjára, könyörögve, valami nagyon is szívhezszóló keserves vágyakozással szólott:
— Papuskám, még füsttel sohase csináltam.

Ahogy látta, hogy az apja rá se hallgat, keserves, feltartóztatathatlan zokogás tört ki belőle. Azzal elment a diványra és fuldokolva, görcsös libegésben sirt. — A kisi, az öccse meg ismételte, aztán meg újra mondta: — En fujok.
A férfi most már az asszonyra volt dühös.
— Minek lovalsz bele engem ilyesmibe? Hát látod, az ember mindent megtesz értük, aztán ez a köszönet.

Hogy az ily viszonyok tarthatatlanok, az a dolog természetesen rejlik. Minden állam törvényhozása kifejezésre juttatja azt az óhajt, hogy a kiviteli jutalmakat meg kell szüntetni. Talán még ma sem történt volna semmi a kiviteli jutalmak eltörlésének kérdésében, ha 1897-ben az északamerikai Egyesült Államokban meg nem jelenik a nemzetközi gazdasági érintkezések egy újabb eleme: a kiegyenlítő vám intézménye. A X. nemzetközi brüsszeli cukorkonferencia eredménytelen maradt volna, ha nem lett volna bizonyos, hogy amennyiben ez a konferencia eredménytelen marad, akkor Anglia el van határozva gyarmatai nádcukortermelésének védelme érdekében a kiegyenlítő vámkonvenciót is hatályba léptetni. Ezen veszély lehetőségére olytán létrejött a konvenció.

Az egyezmény Anglia győzelmét jelenti az egész vonalon. (Ugy van! Ugy van! jobbról és balról.) Anglia célja világos és céltaj előrelátólag el is fogja érni. S mégis a brüsszeli egyezményt el kell fogadnunk. Mert ha ily körülmények között szituációknak nem is lesz kedvező, még kedvezőlenebb volna akkor, ha az egyezményhez nem csatlakoznánk. Helyzetünk specialiter az egyezményben nem lesz valami kedvező. Először, az indiai piacot elveszítjük. Pedig ez egyik legfontosabb kiviteli piacunk volt. De azért sem lesz nagyon kedvező mert elsősorban azon államokban fogja ezen egyezmény hatását gyakorolni, amely államok a legkevésbé kedvező viszonyok között termelik a cukrot. Ha a közgazdasági bizottság mégis oda konkludál, hogy ezt a brüsszeli egyezményt el kell fogadnunk, erre tulajdonképp közrehatotnak azok a szempontok, amelyeknek célja a belügyosztásnak a beltermelés számára való biztosítása, melyet a pénzügyi bizottság előadója megismertetett.

A cukorgyártáshoz nekünk két fontos érdekünk fűződik. Az egyik ipari érdek. A másik egy talán ennél még fontosabb mezőgazdasági érdek. A cukorgyártás és répatermelés nálunk mindeddig csak nagyon szerény méretekkel történt. És ez a szerény haladás is most határozottan veszélyeztetve van. Mert az a helyzet fog előállni, hogy a répatermelő helyzete még rosszabb lesz. Cukorgyáraink, ha talán nem is fényesen, de ekzsztentáljukban egy bizonyos fokig a kontingentálási törvény által mégis biztosítva lesznek. Cukorgyárainknak eddig az volt a tendenciájuk, hogy minél nagyobb termelés révén termelésüket minél olcsóbbá tegyék. Ez a dolog természetes fejlődése folytán előrelátólag változás szüvened. A kínálat azonban a répatermelés tekintetében meglesz és ebből a répara névze feltétlenül árnyomaszó hatás fog előidézteni. Ezt azonban tartozunk elviselni. Ahhoz azonban jögnünk van, hogy megköveteljük, hogy ezek a természetes okok mesterséges eszközök alkalmazása és fogantatásával által ne fokoztassanak. Jögnünk van ezt várni elsősorban a mi cukorgyárosaink részéről. Ha a cukorgyárosok számolnak jogosult érdekeik sérelme nélkül a répatermelő jogosult érdekeivel, akkor elejét fogják venni az ellentétek baráncának.

Egyelőre kielégítő megnyugvást talál abban, amit a felhozott panaszokra nézve a pénzügyminiszter a közgazdasági bizottságban kifejtett, (Halljunk! Halljunk!) mondván, hogy úgy a gyárosok nyilatkozataiban bírja, de reméli, hogy egyébként is birtokában lesznek azon eszközök, amelyek neki a felhangzott panaszok orvoslását lehetővé teszik. Egy ilyen eszköz még abban is lát, hogy a magyar törvényhozásmunk ezentul gyakrabban és legalább a legközelebbi öt év letele után okvetlenül lesz alkalma a cukoripar és az ezzel kapcsolatos többi gazdasági érdekek kérdésével is foglalkozni és ez már magában véve is fontos momentum, amely kell, hogy arra intse cukorgyárosainkat, hogy a mezőgazdaság jogosult érdekeit szem előtt tartásik. Ajánlja a törvényjavaslatot elfogadásra. (Élénk helyeslés és tetszés jöbbsélel.)

Komjáthy Béla azt tartja, hogy a javaslat keretében Ausztria ellen is kell védekeznünk abban az esetben, ha Ausztria nem fogadná el az egyezményt. Politikai szempontokat nem vegyít a vitába s azért elfogadja a javaslatot. A függetlenségi párt ellensége a prémiumoknak s e szempontból üdvözli a javaslatot. De nem tagadhatja el bizonyos kétélyeit a földi, hogy a javaslatok végrehajtásánál Ausztriában bizonyos nehézségek fognak felmerülni. Magyarországnak szerencsétlensége az, hogy minden előnyt drágán fizet meg. Így a kartellek után fejlesztették a cukoripart, de a fejlesztést drágán fizette meg a fogyasztóközönség. A kartelleknek legelső dolguk az volt, hogy a cukor árat felemlték.

Az előadó az államkincstár s a mezőgazdaság érdekeiről beszélt. Az előbbi a gyárak prosperálásával s a fogyasztás szaporításával érhetjük fel. De az állam jövedelme nem tekinthető ócinak. Tehát ha az előadó, elismerve a cukoradó leszállításának szükségét, mégis ellene beszélt, nem cselekedett helyesen. Felveti a kérdést, nem volna-e helyes a cukortogyasztást a nyerscukor forgalomba bocsátásával emelni. Külföldön mindenütt használják ezt, s meggyőződése, hogy Magyarországon fogyasztása megrámszorosodnék. Ismételi, hogy a törvényjavaslatot elfogadja.

Előlk az ülést 5 percre leltjűggesztü.

Szünet után.

Hieronymi Károly: Nézetem szerint egy igen fontos és egy igen komoly megfontolt érdemi iparigról van szó. (Ugy van! Ugy van! a jobb- és baloldalon.) Mi, akik mindennap látjuk hogy mennyire szükséges, olyton szaporodó népességünk újabb és újabb munkával foglalkoztatni, mi, akik tapasztaljuk, hogy erre nem vagyunk képesek és hogy ilyképpen a munkástezeknek egy nagy száma kivándorol azért, mert itt munkát nem talál, kötelesek vagyunk éberem öröködni minden olyan ipar felett, amely népünk

legfőbb foglalkozásával, a mezőgazdasággal kapcsolatos.

Hozzájárul még az is, hogy a malomipartól mindig eltekintve, mezőgazdasági iparaink közt a cukoripar, amelyben legnagyobb exportum van. Az utolsó években a cukoripar termékei körülbelül 2.200.000 métermázsát tettek ki ebből mintegy 1.600.000 métermázsát vitélet ki, míg ellenben 600.000 métermázsát fogyasztott el itt benn, mert amint méltóztatnak tudni, Magyarország fogyasztásának egy részét az osztrák gyárak fedezték.

Nekünk már most két irányban kell törekednünk; először törekednünk kell arra, hogy ezt a nagy kivitel megmaradjon, de amire főleg iparkodnunk kell, az az, hogy a belgyógyásztás szaporítsák. (Helyesítés balfelül.)

Ebben a tekintetben segít az előtünk levő törvényjavaslat, amennyiben Magyarország az ezidőszentri fogyasztást egészen a magyar iparnak biztosítja az ugynevezett kontingentálás által és ez mindenesetre nagy haladás. Ezt a haladást is a brüsszeli konvencióra közzömbetjük. Segít azoknál a brüsszeli konvenció más tekintetben is, tudniillik mivel a brüsszeli konvenció által kényszerítve voltunk a vám-tételeket leszállítani a cukorra, ennek következtében az a karteleson, amely egyedül csak a vámtételek magassága folytán éretett el, elesik, a cukorárak olcsóbbak lesznek, mint ahogy a pénzügyminiszter ur indoklásában is ki van fejtve, és minthogy minden élvezeti cikk használatára szaporodik az olcsóság által, remélhető, hogy ezen intézkedések folytán a belgyógyásztás is szaporodik fog.

Azonban ha azt nézzük, hogy a brüsszeli konvenció folytán előállott helyzettel szemben hogyan áll jövőre a mi exportunk, arra az eredményre jutunk, hogy ez az export, egy időre legalább, sok irányban veszélyeztetve van.

Mivel Oroszország nem járult hozzá a konvencióhoz, emellegve szabadon folytathatja a prémium-politikát, amint eddig folytatta, sőt fokozhatja is; emellegve igen könnyen meglehet, hogy a keleti exportban az orosz cukor veszedelmes versenytársunk lesz. Anglia irányában még a legkevésbé lesznek az új viszonyok károsak, mert a mi konkurensainknak, akik az angol piacot cukorral ellátják nevezetesen az osztrák és német gyáraknak, csak az az előnyük van lejtünk, hogy sokkal olcsóbb szállítási eszközöket használnak, mint mi.

Mindenknek mi a következtetés? Az, hogy ha mi fenn akarjuk tartani cukoriparunkat, amelyet pedig nemcsak azért kell tartanunk, mert prosperáló iparág, hanem fenn kell tartanunk mezőgazdaságunk érdekében is, akkor el kell követnünk mindent arra a célra, hogy a belgyógyásztást emeljük. (Helyesítés.)

Eddig az intézkedéseknek egész sora azt célozta, hogy prémiumok és mindenféle egyéb mesterséges eszközökkel a termelés lehetőleg fokoztassék.

Miután ugyanazt a politikát folytatta valamennyi kontinentális cukortermelő állam, az volt a vége, hogy a hasznát azok élvezték, akik cukrot nem termeltek. A cukor ott volt a legolcsóbb, ahová a cukrot importálni kellett, ahol azt egyáltalában nem termelték.

Hát a brüsszeli konvenció a dolognak az egyik részét, t. i. a termelésnek mesterséges fokozását megszüntette; a másik részét azonban, t. i. a belgyógyásztás fokozását és akadályai elhárítását csak részben oldotta meg, igaz, hogy a kontinentális államok szuverén jogába való ugyanazzal az erőszakos benyúlással ott is meglehetett volna; — mert hiszen az, hogy minden állam a bevételi vámaidat maga határozza meg, csak szuverén joga minden államnak s ennek ellenére a brüsszeli konvenció Anglia képviselői reá diktáltak a többi államra, hogy a bevételi vám 6-nál több nem lehet; mondom, ugyanazzal az erőszakos benyúlással reánk diktálhatták volna, hogy leszállítsuk az adót. Miután azonban ez meg nem történt, a mi dolgunk és feladatunk, hogy saját szabad akaratunkból ezeket a többi akadályokat elhárítsuk. (Élénk helyeslés a baloldalon.) s ebben a tekintetben nem vagyok meglegedve az előterjesztéssel. (Ugy van! Ugy van! a baloldalon.)

Neményi azt mondja, hogy a vám leszállításával a gyárak által elérhető karteleson csökkenni fog és hogy ez által a cukor ár 14 koronával. vagy ami ugyanazt jelent, kilogrammonként 14 fillérral olcsóbb lesz. En azt hiszem, hogy ennivel nem lesz olcsóbb; én azt hiszem, hogy a cukornak az a megolcsósága, amely a karteleson elenyészése folytán elő fog állni, ennél csekélyebb lesz.

A pénzügyi bizottság elnöke három érvet hozott fel az ellen, hogy a cukoradót leszállítsák. Az első az államkincstár érdeke. Az államkincstár érdeke az, hogy mentől nagyobb adóbevédemet adhozódásokat kapjon. Ez kétségem nem szenved. E tekintetben a t. előadó ural egyetérték. De hogy ezt el lehessen érné egy mentől nagyobb adókulccsal, e tekintetben már nem értek vele egyet. Világos példa erre a söradó. Mikor a pénzügyminiszter ur felemelte a söradót, a sörtermelés visszahanyatlott, bizonyára nem a kincstárnak az érdekében. Egyáltalában, ha valamely jogszabási cikknek árt egyszerűen nagyon leszállítjuk és a fogyasztás nem képes arra megfelelőleg gyorsan emelkedni, akkor alszáll az összehozadék. De hogyha fokozatosan teszszék ezt a leszállítást, úgy, hogy időt hagyunk a fogyasztásnak arra, hogy megfelelőleg emelkedjék, akkor egyáltalában nem áll az, hogy mentől nagyobb az adókulcs, annál nagyobb a hozadék. Sőt minden jogszabási cikknek keressünk kell azt, amely mellett a fogyasztás a legnagyobb hozadékot adja, de hogy ez a maximum egyáltalában nem az adókulcs maximuma, azt minden ember tudja, aki ezekkel a kérdésekkel foglalkozik. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélső baloldalon.)

A másik argumentum, amelyvel a pénzügyi bizottság elnöke foglalkozott, az volt, hogy azt mondta, hogy ugyanis olcsóbb lesz a cukor 14 ko-

ronával. Engedje meg a t. Haz. hogy ebben a tekintetben utaljak arra, amit már mondtam, hogy ugyanis olcsóbb lesz, de hogy a 14 koronával való olcsóbbá tétel nem fix szám, hanem esetleg kevesebb is lehet, azt az előbb voltam bátor előadni.

Az a tétel a t. előadó úrnak, hogy csak tetemes leszállítás után lehet elérni a fogyasztás növekedését, sem theoretice, sem gyakorlatilag nem áll. Minden árleszállítás emelni fogja a fogyasztást, sőt bizonyosan olvassa a t. előadó ur is azokat a tudományos és sokszor sok tekintetben megokolt teoriákat, amelyek bizonyítják, hogy a fogyasztás nagyobb arányban nő, mint az árleszállítás, a mi a dolog természetében felel. Mert ha mi annyira leszállítanók a cukoradót, mint amennyire leszállították a többi államok, amelyek velünk hasonló helyzetben vannak, leszállítanók t. i. 5-7 korona erejéig mázsánként, ez nem mondható csekély leszállításnak, ha összeadjuk azzal a leszállítással, amelyet ugyanis elértünk azzal, hogy a karteleson fog oszökkenni.

Dacára annak, hogy meg vagyok győződve arról, hogy a javaslatnak hiányát képezi a cukoradó le nem szállítása, a javaslatot és a konvenciót el fogadom. El fogadom abban a reményben, hogy a magyar képviselőház az indirekt adókkal és különösen a cukoradóval fog bőven foglalkozni, mert a viszonyok nagyon rá fogják érre kényszeríteni és hogy ezen viták eredménye meg fog egyezni azon meggyőződéssel, amelynek ma kifejezést adtam, hogy a kincstárnak sem áll érdekében mindig az adó-tételeket magasra emelni, hanem az is érdeke, hogy bizonyos iparok termelését mozdítsa elő, és így, ha talán nem is tesz szert közvetlenül jövedelmi többletre, alkalmat nyújt a polgároknak keresetforrásokra és ezen keresetforrások a polgárok adóközpénységét is emelni fogják.

Ennek következtében, dacára annak, hogy szerettem volna, hogy az adó-tétel mar most leszállítsák és azon reményben, hogy az a jövőben meg fog történni, a két javaslatot elfogadom. (Élénk helyeslés és tetszés a jobb- s a szélső baloldalon.)

Elnök az ülést bezárta.

BELFÖLD

Báró Bánffy a főrendiházban. A főudvarmesterhez közel álló körökben beszél, hogy báró Bánffy Dezső legközelebb le fog mondani főudvarmesteri méltóságáról, hogy az ulevél-ügyről szóló törvényjavaslat tárgyalásakor szabadon kifejezést adhasson a horvátországi utelvek ügyében hirdetett ellenzéki álláspontjának.

Ki lesz az új magyar bíboros? A Zejt azt jelenti Rómából, hogy magyar részről Samassa József egri érsek és gróf Mailáth Gusztáv erdélyi püspök fognak számításba kerülni az új bíborosok kinevezésénél; ha azonban nem sikerül megállapodásra jutni, úgy Desseffy Sándor csanádi püspök lesz, mint kompromisszumos jelölt, az új magyar bíboros.

A képviselőház ülése. A képviselőház hétfőn délelőtt tartja legközelebbi ülést, melyen folytatni fogja a cukorjavaslatok tárgyalását. Szólásra föl vannak jegyezve: Eraszt Sándor és Szederkényi Nándor.

A honvédelmi költségvetés. A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délután 1/2 órakor Falk Miksa elnöke alatt tárgyalás alá vette a honvédelmi tárca költségvetését. A kormány részéről jelen voltak: báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter, Gromon Dezső államtitkár, Mihályfy vezérhadbíró és Papp Elek osztálytanácsos.

Szerb György előadó behatóan ismerteti a költségvetést, mely a rendes kereteken mozog s azért eloadására ajánlja. — Szederkényi Nándor abból, hogy a honvédség fejlődik és megfelelő rendeltetésének a magyar szolgálati nyelv és jelvények dacára, azt a következtetést vonja le, hogy az egész magyar hadseregnek sem válnék hátrányára a magyar szolgálati nyelv és szolgálati jelvények. Ezeket ajánlja a miniszter figyelmébe. Neményi Ambrus felhívja a figyelmet a hadmentességi alap fejlesztésére. Nincs ember, aki ezt a jelentést beható magyarázat nélkül megértene. Ezt már szóváltotta többször, de még sem kap világosabb jelentést. Most ismétli kérését. Kammerer Ernő szóváltási a hadmentességi adóban uralkodó rendszeretelenséget. Ausztriában a hadmentességi adó sokkal méltányosabb. Ezen az állapoton változtatni kell. A vitát erre berekesztették és báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter reflektált a rövid vitának egyes szónokaira.

Szederkényivel szemben utal a 35 éves gyakorlatra, amely a mostani hadsereget akceptálja s ennek megváltoztatását a nemzet többsége nem óhajtozza. A nemzeti aspiráció jogosultságát nem tagadja, de ezek a kívánások igen nagy nehezégekbe ütköznek, mert ezen a révén olyan aspiráció támadnának a különféle népeknél, amelyek a hadsereg egységét veszedelembe magbantok. Márpedig egy egységes, nagy hadsereg Magyarország számára is inkább érdeke. Mindentől eltekintve megvan az alaptörvényünk, amelyet mindaddig respektálunk, amíg azt meg nem változtatjuk. Neményi megjegyzésére kijelenti, hogy jövőre a jelentést indokolással fogja előadni. A magyar katonai alapokra vonatkozólag nagyrészt tisztába jötték s át is vitték az alapokat. Vannak azonban még vitás alapok, amelyekre nézve folytak a tárgyalások.

A jövővi költségvetésben majd részletesen beszámol ezokról az alapokról. Ami a hadmentességi adót illeti, megjegyzi, hogy ezt az adót a pénzügyminiszter kezeli és Kammerer megjegyzéseit tudára fogja adni. Ezek után kéri a költségvetés megszavazását.

A bizottság általánosságban elfogadja a költségvetést.

A részleteknél Szederkényi Nándor a gárdára nézve kér leírlárgóslást, hogy hova tartozik és honnan fizetik? Sokallja nyrgndjukat. — Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter kijelenti, hogy a testőrséget az udvar fizeti, kivéve a testőrségi gyalogságot, amely a közös hadügyi kormányzat alá tartozik. A nyugdíjazás dolgában lelkiismeretesen járnak el. A részletes tárgyalás ezzel véget ért s azután letergályalták és tudomásul vették a honvédelmi miniszter jelentését is.

A bizottság a pénzügyi tárca költségvetését egyelőre még nem tűzi napirendre, mert a pénzügyminiszter ezidőszentri el van foglalva.

A miniszterelnök köszönete. Bácsmegegye közgazdasági bizottsága legutóbbi üléséből üdvözölte Széll Kálmán miniszterelnököt a kiegyezési tárgyalások befejezése alkalmából. A miniszterelnök a megye főispánjához, Latinovics Pálhoz intézett a többi levélben köszönte meg az üdvözlést:

Méltóságos főispán ur! A kiegyezési tárgyalások befejezése alkalmából Bács-Bodrogmegyének üdvözöl feliratát örömmel vettem; örömmel különösen azért, mert bizonyosságul szolgál ez is annak, hogy az osztrák kormányval folytatott hosszú, fáradságos kiegyezési tárgyalások befejezése az ország minden körében helyesléssel találkozik és megnyugvást kelt; kérem méltóságodat, hogy a meleghangu megemlékezésért Bácsmegegye és Zombor közönségének őszinte köszönetemet tolmácsolni sziveskedjék.

Széll Kálmán.

Állami gyermekvédelem. Az állami gyermekvédelem szabályozása dolgában Széll Ignác államtitkár elnökele alatt napokon át bizalmas tanácskozás folyt a belügyminisztériumban. Az ankté ma fejezte be munkáját. A javaslat alapeszméi — amelyek Széll államtitkár íektett le — a legnagyobb helyesléssel találkoztak. A javaslat, megelőzve Európa minden államát, emegy a gyermekvédelem legszélsőbb határáig. Deklarálja a jogát minden tizenöt éven alól levő gyermeknek, akik az arra törvénnyel fogva kötelesek eltanítani nem képesek, az állami gyermekvédelemre. És az elhagyottá nyilvánítást s ennek következményeképp az állami gyermekmenhelybe való fölvetélelrendelését kiveszi a renlőrhátóságok kezéből s az árvaszékre bizza, amelynek az 1-77: XX. törvénycikk 268. §-a intézkedése szerint a kiskorúak szellemi és anyagi érdekeinek megóvása és előmozdítása a legfőbb feladata. Ezenfelül a javaslat legfontosabb intézkedései azok, amelyek hivatva vannak az állam és társadalom közt szerves kapcsolatot létesíteni a gyermekvédelem érdekében.

A szaktanácskozáson résztvettek a belügyminisztérium törvényelőkészítő-osztálya részéről: dr. Némethy Károly miniszteri tanácsos, Sándor János főispán, dr. Bosnyák Zoltán osztálytanácsos (a javaslat előadója). Továbbá résztvettek még a belügyminisztériumból: Chyzer Kornél, Forray Ferenc miniszteri tanácsosok, Kaiser Gedeon osztálytanácsos, Frank Odón egyetemi m. tanár, közegészségügyi felügyelő, Payer Béla számvevőéségi igazgató, dr. Karsay Sándor segédtitkár. Az igazságügyminisztérium részéről: dr. Kun Béla osztálytanácsos, Késztó Antal segédügyfűlési képviselő, dr. Szuláry Mór és dr. Szana Sándor a budapesti és tomesvári állami gyermekmenhelyek főorvosai és Tóth Kálmán, a budapesti gyermekmenhely gondnoka. A javaslat legközelebb egy nagyobb ankté s ugyanekkor a nyilvánosság megítélése alá kerül.

A horvátországi kivándorlás. A Hazánk mai száma ismertette a miniszterelnök tegnapi előterjesztéséről megjelent lapvéleményeket, a mienként egy támadással töltö meg. Tegnapi vezetőikünknek azon a passzusban talál kivetni valót, amely elenyészően csekélynek mondta a Horvátországban kiállított utelvek számát. Nem követjük lejtársunkat a személyeskedés terére, de annyit mégis meg kell jegyezünk, hogy nekünk és nem neki van igaz. A bevándorlás igenis nagyarányú a Drávántúli országrészbe és fájdalom a szomszédos Zala- és Somogy megyék szinmagyar lakossága az, amely évenként jelentékeny szaporítja Horvátország lakosainak számát, és ott néhány év alatt teljesen beolvad a horvát lakosságba. De a kivándorlás Horvátországban nem öitött soha, nem öitött az utóbbi években sem nagyobb mérvet, t. i. az a kivándorlás nem, amely csak utlevéllel történhetik. Bosznia annexiója óta igen jelentékeny kiszivárgás észlelhető Horvátországból a megszállott tartományokba, de az oda kivándorlóknak utlevélre nincs szükségük, mert magyar alattvalók utlevél nélkül juthatnak és telepedhetnek le Bosznia-Herzegovinában.

Az összejáratottsági bizottság ülése. A képviselőház összejáratottsági állandó bizottsága január 21-én délután 5 órakor az I. osztrák törvényben elterjesztett, amelyen intézkedések **László Menyhért** s az időközben lemondott **Beck Marcel** összejáratottsági ügyében és folytatják **Györffy Gyula** összejáratottsági ügyének tárgyalását.

Közjogunk és nemzeti törekvésünk.

— **Bekics Gusztáv** könyve. —

Ludapest, január 17.

Bekics Gusztáv, aki egy évtized óta annak a nagy nemzeti feladatnak szenteli publicisztikai munkásságát, hogy a magyar nemzet belső erőforrásait felderítse és ezeknek az erőforrásoknak a kifejtésére az utakat, módokat megmutassa, most ismét közjogi munkával lép a magyar közjogi élet munkájának feladatát tartja szem előtt, a közjogi igazságok megállapítását a nemzeti erőforrás nagy céljának a szolgálatába állítván. Ennek a célnak a szolgálatában keüös tétel bizonyítását tűzte maga elé: az egyik fele az, hogy a magyar nemzet alkotmányának közjogi integritását **Deák Ferenc** kiegyezési műve nem csonkította meg; a másik fele az, hogy ez a meg nem csonkított alkotmány elég széles alap arra, hogy nemzetünk bármily nagy arányban kifejlődjék és a nemzeti örökkelválásához eljusson.

Bekics ennek a kettős tételnek a bebizonyításához egy kettős egységből indul ki: a magyar alkotmány ősi, változhatatlan egységből, s a magyar nemzet és a korona közjogi egységből. Ez az egység szilárd, változhatatlan, valóssággal dogmája a magyar közjognak. Alapja egész alkotmányrendszerünknek. Ennek az alapvető igazságnak a fénye megmutatja a magyar jogfejlődésnek egészen önálló karakterét. Mindenütt másutt volt összeütközés a királyság és a nemzet között, sőt a többi nemzetek alkotmánya részint az ilyen összeütközésekben kivivott nemzeti győzelem eredménye, részint a fejedelem adománya. Nálunk a nemzeti alkotmány magától a nemzettől ered és ez az eredete a királyi hatalomnak is. Nálunk csak a korona viselője és a jogok forrása: a nemzet között volt összecsapás; a Habsburgokkal szinte állandó konfliktusaink voltak; de a királyság intézménye sohasem került szembe a nemzettel. Ez a kettő nálunk oszthatatlan egységet alkot. És ez az egység az, ami egyrészt kizárja a nemzet jogainak elvesztését vagy elvülését, másrészt pedig szükségképpen megköveteli az állam egységét.

Bekics gazdag történeti apparátussal és biztos judiciummal mutatja ki, hogy **Deák Ferenc** nem csorbította a nemzet jogait. A dualizmus bizonyos jogokat leköttit és átruházott a koronára, de szorosan a magyar közjog fejlődésének szellemében, amely szerint az átruházás mindig csak a koronára történhetik. A jogelköttetések és átruházások így, de csakis így szorosan beletartoznak a magyar közjog rendszerébe. És **Deák Ferenc** alkotása, az 1867. XII. törvényoik igen lényeges nemzeti jogokat kötött le, de nem aita fel őket; mert mind a külügyet, mind a hadügyet csak a szükségesség és célszerűség mérvéig kötötte le és nem örök időkre, s végül nem harmadik faktor, hanem a korona részére. Ez a leköttetés beleillik a nemzeti és koronajogoknak egészen speciális magyar rendszerébe és ennek a rendszernek a segítségével lehet bebizonyítani a magyar állam függetlenségét és szuverenitását. Ebből a rendszerből következnek a *perszonál-unió*nak az a sajátos neve, amely Magyarországot Ausztriához köti: a perszonál-unió, amelynek közös intézményei vannak.

A perszonál-uniónak ez a sajátos neve beláthatatlan idegig eltarthat. Hogy a beláthatatlan időkön túl mi történik, arra nem vehet ügyet az, aki pozitív szükségletek számára készíti az intézményeket. Változások azonban lehetségesek a politikában az igények változásai szerint. És ha bekövetkeznek az az eshetőség, hogy a közös intézményeket fenntartani nem lehet, akkor beállhat az az eset, hogy a kölcsönös védelmet nem közös, hanem külön szervek szolgálnak. Az al-

kotmány lényege akkor sem szenvedne változást, mert a külön hadsereg és önálló külügy benne van alkotmányunkban, bár leköttött alakban. Ebben az esetben nem térünk vissza a perszonál-unióra, mert el sem térünk tőle; csak a kölcsönös védelem módját határoztuk meg, amelyet a *pragmatica sanctio* nem írt körül.

A magyar alkotmány tehát teljes, csonkítatlan, zárt, bevégzett egész. Nem az alkotmányt kell tehát fejleszteni. Nemzetünket kell fejleszteni, mert közjogunk teljes, nemzetünk hiányos. Nagy és hatalmas magyar nemzetet kell létesíteni, ha nagy és hatalmas Magyarországot akarunk. Erre kell törekednünk népesedési, gazdasági, kulturai eszközökkel, nem pedig meddő közjogi vitaközzással.

És Bekics, s multakba biztos szemmel látó, a jelen fejleményeit kritikai szemmel kísérő, a jövőben hívő hazafi és publicista erős meggyőződésével vallja, bizonyítja, hogy a nagy és hatalmas magyar nemzet nemcsak létesíthető, hanem szemünk láttára létesül. Hivatkozik eddigi munkáira, amelyekben kimutatta, hogy ha az eddigi feltételek állandóan megmaradnak s a nemzeti munka következetes lesz, a magyar nemzet eljut a nagyság előcsarnokába, és pedig már a század közepe előtt, tehát alig nagyobb idő alatt, mint amennyit 1867 óta közjogi vitaközzéskorra fordítottunk. Csak dolgozni kell, gyarapítani kell a magyar fajt kulturában és gazdasági erőben, nem pedig gravaminális politikákra pazarolni a nemzet erőforrásait. Hozzá kell látni tehát a munkához és folytatni azt lankadatlanul, komolyan, tartózkodva minden túlzástól. *Okos politikával és egyesülve a díasztával, minden nemzeti aspirációkat megvalósíthatjuk.*

A kitűnő publicista a meggyőződés lendületével és meggyőző erejével hirdeti az ő tételét, s aki ezt a szép és okos könyvet elolvassa, nem igen tud elzárkózni igazságai elől.

KÜLFÖLD

A német trónörökös Pétervárot. A fiatal német trónörökös rendkívül szivesen fogadják Pétervárot. A cár tegnap fényes díszbeöltözött a tiszteletére a téli palotában, s ez alkalommal a következő pohárköszöntőt mondta:

— Boldog vagyok, hogy önt körünkben látom és amidőn szives látogatását köszönöm, lenkőlt szüleink, a császár és a császárné ő felségeink, valamint császári és királyi fenségének egészségére üritem poharamat.

A német trónörökös erre a pohárköszöntőre így felelt:

— Mélyen meghalva azoktól a kegyes szavaktól, amelyeket felségem az imént hozzám intézett, engedelmel kérek arra, hogy felségem atyám, a császár és király ő felsége nevében, valamint a magam nevében benső hálammal fejezzem ki azért a szeretettel teljes fogadásért, amelyben részesültem s amelyet elpusztíthatatlanul megfogok őrizni emlékezetemben. Poharamat felségem **Feodorovna Mária** és **Feodorovna Alexandra** ő felségei, valamint az egész császári család egészségére üritem.

A pohárköszöntők után a cári pár és a német trónörökös cercelet tartott. A trónörökös hosszabb ideig beszélgetett **Lamsdorff**, **Witta**, **Kuropatkin**, **Flehe** és **Frederiksz** miniszterekkel, továbbá **Rosztovenszkij** tengernaggyal, aki a revali flottagyakorlatokat vezette. A cári pár *Aivensleben* német nagykövettel és feleségével, a német trónörökös kíséretéhez tartozó urakkal, továbbá **Schenk** ezredessel, **Schwerin** és **Lynker** alezredekkel beszélgetett.

Rosebery beszéde. **Rosebery** tegnap Plymouthban a szabadelvűpárt gyűlésén beszédet mondott, amelyben azt mondta, hogy Angliának alaposan meg kell változtatnia összes hadügyi intézményeit. Állandóan brát nélkül állván Európában, Anglia védelme helyzetben van, amelyben, igaz, más európai nemzetek is voltak már azelőtt. De kevés nemzetnek van **Herkules**, aki kiegészítené bajjaiból, amint van Angliának **Kitchener** személyében. Ha azonban **Kitchener**t a Himalája vidékére küldik, keveset segíthet a hadügyi minisztériumon, amelyben olyan nagy reformra van szükség. Angliának nem kellene bántania a multakat, hanem dolgozhoz kellene látnia. Felölelte azután **Chamberlain** misszióját, a venezuelai esetet, a Németországgal való szövetséget s végül kijelentette, hogy mielőtt végleges

ítéletet mond a kormány magatartásának célszerűségéről, világos nyilatkozatot vár a kormánytól politikájára nézve.

Az obstrukció vége.

Budapest, január 17.

Amint előrelátható volt, a cseh radikálisok elszánt csapatja ötvenkét órai szakadatlan szótáradat után ma délután fél három órakor kapitulált és az osztrák képviselőház ma már megkezdhetette a cukoregyezmény tárgyalását. Az obstrukció leszerelését bécsi táviratok kompromisszum eredményének mondják, de kétségtelen, hogy az obstrukció kimúlását a végkimerülés okozta, de megelőzte az unalom is, amely az elszánt szótáradat mindvégig kísérője volt. A kilenc radikális cseh minden szívóssága és makacssága mellett sem tudott friss vért csepegtetni elpetyhüdt küzdelmükbe és csekély ellentálló erejük megtört az ülések permanenciáján.

Bécs, január 17.

Az osztrák képviselőház mai ülése is tegnap kezdődött, tegnap délelőtt tíz órakor s eltartott ma délután fél háromig, tehát tizenhat óráig. Természetesen, ismét **Choc** és **Klofac** voltak a hősök, akiknek **Kratohvil**, **Cerny** és **Zavorka** segítettek. Egész éjjel beszéltek, ölváltva, csehül, oly lassan hogy **Kaiser** alenők csak a szájuk kóraként láthatta, de nem hallott semmit. Így is majd eldőlték a jobb sorsra méltó rettenetes erőfeszítésben. Hajnali élelt tájban egy kis parázs botrány élénkítette meg az unalmat. A csehek és az aldeutschek valami inparlamentáris kifejezés elől: hajbakaptak s ez tíz pernyi szünetet eredményezett a végképp kimerült háznak, mely látogatottabb volt, mint az előző éjszaka. A rétegrendszer jól bevált, a szövetséges pártok kiosztották a képviselők közt a szerepeket s mikor szavazásra került a sor, mindig voltak annyian, hogy a ház határozatképes volt. Közben pedig, a monoton cseh beszédek alatt, mindenki a folyosókra és a buffetbe menekült, hol éjjel után két óráig elég élénk volt az élet, mert minden rendelkezésre álló asztalon kártyáztak. Később azonban ebbe is belefáradtak s ugy a folyosók, mint a klubszobák hálótermekké alakultak át. Szófakön, karszékben szanaszét aludtak a képviselők.

Réggel 6 órakor megjelent gróf **Vetter** elnök, hogy a végképp kimerült Kaisert ölváltssa. A képviselők tappal üdvözölkék.

Hogy a csehek mit beszéltek a két éjszakan összevissza, az örök titok marad, mert oly halkan szónokoltak, hogy még a gyorsírók sem hallották őket, a német képviselők közül pedig nagyon kevesen tudnak csehül. Akik mégis értenek valamit, azok néhány percre odatelepettek **Choc**-hoz s konstalták, hogy régi adomákat mormol el.

A cseh obstrukció ma déle őtt lankadni kezdett, mert **Prasek** és **Kubr** elutaztak Prágába s ezt ölháználva, újabb tárgyalásokat kezdtek a cseh radikálisokkal. Ezek végre beleegyeztek, hogy őt-hat sürgősségi indítványukat elhalasztják, a hatodikot az ifju-csehek sürgősségi indítványa után adják be, a többit pedig röviden intézzék el.

Ennek következtében délután félháromkor az obstrukció véget ért, és a ház azonnal áttért **Stein** sürgős indítványára, melyben a költségvetés első olvasásának azonnal való megkezdését sürgeti.

Mai reggeli lapunknak tudósítása éjféltutáni félketőig terjed, amikor

Choc cseh nyelven okolta meg sürgősségi indítványát a polgári és rendőri hatóságok előtt való eljárásról.

Két órakor **Choc** még mindig beszél. A terem egészen üres. Csak ketten hallgatják a szónokot.

Kis szünet után **Schönerer** és **Hofer** lassan ügögetni kezdik a padot, de csakhamar abbanhagyják. **Schönerer** azt kiáltja:

— Holnap eljőnnek majd a bécsi német adófizetők és kidobják a cseheket!

Nemesokára bejőnnek a terembe a némelek és tárgyalnak egymással.

Waltz (**Schönerer**hez): Nem nagyon illő dollog itt magánbeszélgetéseket elmondani. (Közbeszólások.)

Choc háromnegyed 3 órakor befejezi beszédét. Az elnök megnyitja a vitát. **Lemisch** az indítvány ellen) néhány megjegyzéssel ismerteti álláspontját. **Marchet** vezérszónok (az indítvány mellett) kijelent, hogy az előteszülő érthetetlen beszéde miatt nem foglakozik a tárggyal. **Zavorka** tényleges helyreigazítás céljából szólal el, de az elnök háromszoros intés után megvonja tőle a szót. **Zavorka** azt kiáltja: Ez erőszakoskodás! Erre nagy zaj támad a cseh radikálisok között. **Kubr** és **Rataj** ugyanugy járnak.

Negyed 4 órakor. **Choc** megkapja a szót zárószavának elmondására. A terem megint kezd kijúlni.

Felügyő úrakra Choc befejezi beszédét és a házban levő képviselők megint betódolnak a terembe. Különösen a baloldali padjai zsúfolva vannak. A nagyszemlék is majdnem mind jelen vannak.

Szavazás előtt Iro odakölt az elnököknek, hogy jobban a kalmazza a házszabályokat. (Rendre! Rendre! és más kiáltások a német néppárt részéről.)

A szavazás eredménye az, hogy a ház elveti Choc sürgös indítványát. Az eredmény kihirdetése előtt Choc a számarány megállapítását kéri. Ezzel szemben az elnök konstátálja, hogy a sürgősséget a ház már elvetette valamennyi szavazattal hat ellenében. (Tiltakozás a cseh radikálisok részéről.)

Zavorka az ülés berekesztését és a képviselők megolvasását indítványozza. Mialatt a jegyzők ezzel foglalkozkodnak, a cseh radikálisok, kettő kivételével, kivonulnak a teremből.

Zavorka indítványát 136 szavazattal kettő ellenében elvetik, mire a ház átér a legközelebbi sürgős indítványra, amelyet Kiofac nyújtott be az általános választójog tárgyában.

3 óra 40 perckor. Feláll Kiofac és oly halkán beszél, hogy semmit sem lehet érteni beszédéből.

A nagyszemlék szakadatlanul közbekiáltanak: Hangosabban! Hangosabban!

Végül az elnök is figyelmezteti, hogy hangosabban beszéljen, mert különben azt kell felténnie, hogy nem beszél.

(A botrány.)

Kiofac tovább beszél.

Iro hirtelen fölugrik s Kiofacra mutatva ordítani kezd. Azzal vádolta, hogy az elnökségre valami reprodukálhatatlanul goromba megjegyzést tett.

Zavorka: Mit mondtál? Ki mondta?

Iro: Mindenki hallotta, hogy mondták.

Kiofac: Becsületesem gondom, hogy nem mondtam.

Zavorka és Kratochvil szintén ezt állítják.

Iro: Gyáváság! Önök közül mondta valaki.

Albracht: Nem engedjük sértetgetni az elnökséget.

Iro: Az mondta önök közül, aki éppen most beszélt.

Több allditcsh s egyéb német képviselő a cseh radikálisok padjához rohan, hol heves vita támad.

Kaiser elnök, nem bírván a zajt lecsendesíteni, tíz percere felfüggeszti az ülést.

Reggel 1/2 órákor. Az ülést újra megnyitják.

Kiofac folytatja a beszédjét.

Schönerer: Iro képviselő nyilatkozni akar. Az egyik szónok azt mondta, hogy: „az elnökség minket akár meg is...“ (itt következik a reprodukálhatatlan kifejezés). Kérem ezt hivatalosan tudomásul venni. Iro és Eisenkolb esküvel is erősíthetik.

Kiofac: Erélyesen tiltakozom így rágalmak ellen. Mi nem vagyunk oly közönséges iratörök, mint a más pártbeliek. Senkitem hallott tőlem goromba szót. Mi harcolunk a nemzetünkért, de sohasem vagyunk gorombák s nem gyanúsítunk senkit. Ezt a többieknek hagyjuk. (Az allditcshok hevesen közbekiáltásznak.)

Iro: Ezek a fickók mindig szemtelenebbek lesznek.

Schönerer: Nem tűrhetjük, hogy illet mondjanak az elnökségnek s ezért eltávoznak a teremből.

Iro: A helyett, hogy a szót megvonnák tőle, tovább üzheti gázságait. (Közbekiáltások.) Kiofacról nincs szó. Valaki mondta. Hazugok vagytok.

Schönerer, Iro, Hauck s néhány allditcsh elhagyja a termet.

Kiofac a'ig hallható hangon folytatja beszédét. A baloldali képviselők felszólítják az elnököt, hogy lépjen közbe.

Reggel 6 órákor. Megjelenik a házban Vetter elnök és átveszi az elnökhözt. A baloldali tetszéssel fogadja. Időnkint azt kiáltják: Hangosabban beszéljen!

Fraser: Ha nem értik meg, jöjjenek át hozzám! Néhány német képviselő csakugyan átmegy a csehok közé.

Felügyő úrakra Kiofac még egyre beszél.

Erler (az elnökhöz): A házszabályok szerint a szónoknak ugy kell beszélnie, hogy az elnök meghallja.

Malk: Ezt már két napja tőrjük!

Erler: Csuffá teszük az egész parlamentáriumust! Kiofac egyre beszél. 7 óra 40 perckor az elnök kéri a szónokot, hogy ne olvasson.

Kiofac: Csak számokat olvassok.

7 óra 54 perckor. Az elnök csönget és azt mondja a szónoknak: Figyelmeztetem a házszabályok 42. d) §-ára, amely kimondja, hogy a sürgősség körül tolyó vitában a szónoknak az eljárás siettetésének kérdése kell szorítóznia. (Helyeslés a baloldalon.) Nem fogják szemre vehetni, hogy korlátozom a szólás-szabadságot. (Helyeslés a baloldalon.) Figyelmeztetem kell önt, hogy már fél 4 óra óta beszél. Maradjon a tárgynál.

8 óra 5 perckor. Kiofac befejezi beszédét.

Kienmann eláll a szótól, a vitát berekesztik, a vezérszónokok elállnak a szótól.

Kiofac belekezd zárószavának elmondásába, csehül beszél. Utána felszólal Sehnaal, akitől az elnök háromszoros intés után megvonja a szót.

Szavazásra kerül a dolog, a ház az indítvány sürgősségét az összes szavazatokkal hat ellenében elveti.

8 óra 40 perckor. Cerny felszólal a nyilvános iskolaelügyeletrre vonatkozó sürgős indítványának megokolása végett. Cerny is csehül beszél.

11 óra 45 perckor. Cerny még folyton beszél cseh nyelven. Nevezetesebb dolog nem történt. Még hat sürgős indítvány van hátra.

12 óra 20 perckor. Cerny befejezi beszédét.

Sylvester, az első szónok, aki az indítvány ellen leiratkozott, eláll a szótól. Wilhelm indítványára berekesztik a vitát. Böheim és Wilhelm vezérszónokok elállnak a szótól.

Choc tényleges helyreigazítás cőljából újra felszólal és cseh nyelven beszél.

A tárgyalás alatt álló sürgős indítvány elintézése után elnök jelenti, hogy Eisenkolb visszavonja a házadó leszállítására vonatkozó sürgősségi indítványát, mert nem akarja — ugymond — hogy ezen nagylontosság indítványának sorsát a cseh radikálisok frivol obstrukciója veszélyeztesse. Fenntartja magának azonban, hogy indítványát alkalmas időben újra benyújthassa.

Ezután Choc okolja meg egy sürgős indítványát. A nagyszemlék többiben meg akarják zavarni, de a szónok nem hederít rájuk és délután két órákor még egyre beszél.

Több szónok lemondván a szólás jogáról, a vitát berekesztik és az indítványt elvetik. Sehnaal cseh nyelven indokolja sürgős indítványát a szén- és vasipari munkások nyomorának enyhítése tárgyában. A vezérszónokok lemondván a szólás jogáról, a ház ezt az indítványt is elveti. A következő sürgős indítványt a földadó leszállításra tárgyában Fresi visszavonja. Ezután Fresi egy másik sürgős indítványt tárgyalják, amelyet végül elvet a ház. Lindner visszavonja sürgős indítványát, mire Choc indokolja egy újabb sürgős indítványát a pénzügyörök javadalmazása tárgyában, de azt rövid vita után elvetik.

A bevezetésben említettük már, hogy kompromisszum folytán a cseh radikálisok és agráriusok beleszegyeztek abba, hogy sürgős indítványikat, amennyiben azokat vissza nem vonják, rövidesen intézzék el.

Ennek következtében délután fél 8 órákor az obstrukció véget ért és a ház azonnal áttért Stein sürgős indítványára, melyben a költségvetés első olvasásának azonnal való megkezdését sürgeti.

Stein husz perckor beszél. Az összes szónokok elállnak a szótól, mire a ház az indítvány sürgősségét 89 szavazattal 72 ellenében elveti.

Stein erre azt a formális indítványt teszi, hogy a napirend harmadik pontját tegyék első helyre. Az indítvány sürgősségének megokolásában azt mondja, hogy indítvány benyújtására csak az indította, hogy a parlament legfontosabb munkájának az állami költségvetés tárgyalását tartja. Olyan parlamentnek, amely ugy dolgozik, mint a mostani, nincs létjogosultsága. Unikumnak tartja az olyan parlamentet, amely kényszeríti a kormányt, hogy hazaküldje, mert csak így teremthet költségvetési provizóriumot.

Fuchs az indítvány tárgyalását nem tartja megengedhetőnek.

Kaiser alelnök utal arra a gyakorlatra, hogy a napirend egyes pontjainak feloszerelése már többször előfordult és szavazás alá bocsátja az indítványt. A ház erre az indítványt 101 szavazattal 55 ellenében elveti és azután áttér a napirendre, vagyis a brüsszeli cukorkegyezmény és a cukoradó-törvényjavaslat első olvasására.

Elsőnek Kulp szólal fel a javaslat ellen. Bírája a brüsszeli megállapodásokat, amelyek Angliának szabad kezét adnak a cukorpolitikában. Attól kell tartani, hogy Anglia gyarmatainak prémiumos cukorbe-

hozatalára nem fog büntető vámokat kivetni, ebben az esetben pedig az egész egyezmény csak csapda volt Ausztria számára. A brüsszeli egyezményből meganulhatta Ausztria, mennyire számíthat Németország szövetségére. Utal a német vámtarifára, amelynek éle egyenesen Ausztria ellen irányul.

Jaworski kijelenti, hogy a lengyel klub magatartását a kontingens felosztásáról szóló javaslatról fogja függővé tenni. Kiemeli a cukoriparnak Galicia szempontjából való nagy jelentőségét és azt mondja, hogy a lengyel klubban egy hang sem fog felszólalni a javaslat mellett, ha meg nem győződnék róla, hogy a galiciai cukoripart nem fenyegeti veszedelme.

Erre a vitát berekesztik, Fesohka és Barwinski vezérszónokok a cukorkérdés nagy fontosságára utalnak. Beszédük után a ház Jaworski indítványára 48 tagu bizottságot választ.

A beérkezett irományok felolvasása után az elnök az ülést délután 5 órákor berekeszti.

A legközelebbi ülés szerdán lesz.

Bécs, január 17.

Sikerült a cseh radikálisok obstrukcióját megtörni. Nehéz munka volt s majdnem ötven óráig szakadatlanul tartó ülésezés volt az ára. Az obstrukció leverése után a cukorkegyezményről szóló törvényjavaslat első olvasása került sorra, azután a véderőjavaslatoknak ugyancsak első olvasása. A cukorkegyezmény második olvasása csak a cukoradó-bizottság ülése után lesz napirenden. Valószínű, hogy a csehok a véderőjavaslatokat sem fogják megobstruálni.

HIREK

Budapest, január 17.

— BUDAPESTI NAPLO, Január 15-ikén uj

előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejékorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— A király. A *Neues Wiener Tagblatt* egy munkatársának ma alkalmá volt a király egészségi állapotáról beszélni egy olyan előkelő állású férfival, aki az udvarhoz tartozik és ő felsége egészségéről hitelesen nyilatkozhatik. E közlések szerint a király sohasem érezte magát jobban és erősebbnek, mint most, jóllehet egyetlen egy nyilvános bálon sem kíván megjelenni. A felség jól alszik s az állami teendőket mindennap elvégzi; a neuralgikus fájdalmak is elmúltak, amelyek a keresztcsont körül léptek fel. Eddigelő a király sohasem kímélte magát s hiába volt orvosainak figyelmeztetése. Most elővigyázatosabb lett ő felsége és nem orvosainak tanácsára történt, hogy nem fog megjelenni nyilvános bálokon. Mióta ő felsége a bécsi Burgban tartózkodik, kitűnően érzi magát, de feltűnően vigyáz az egészségére, különösen óvakodik a túlterheléstől s azért nem megy bálokra, mert ártalmára lehetne, ha hosszabb ideig állania kellene. Február első hetében a király Budapestre utazik s 18-ig marad a magyar fővárosban. Budapestben sem fog a király báira szóló meghívást elfogadni. A jövő hónap második felében ő felsége rövid időre *Erszébet* főhercegnő esküvőjére visszatér Bécsbe, azután ismét Budapestre utazik, majd a gödöllői kastélyban fog néhány hetet tölteni.

— Sándor király Krusedolban. A *Voss'sche Zeitung*nak azt írják Belgrádból, hogy Sándor király ki akar végre bekülni atya emlékével s elhatározta, hogy február 11-én, Milán király halálának évfordulóján Krusedolba zarándokol atya sírjához. A király Draga királyné is el fogja kísérni.

— Uj magyar bárók. A király báró Hauer Lipót ezredesnek, a 16. számú huszárezred parancsnokának és törvényes utódainak a magyar bárói méltóságot adományozta s magyar bárói rangját örökbe fogadott leányára Hauer Antóniára is ruházta. — A magyar bárói méltósággal tüntette ki a király báró Blomberg Lajos nyugalmazott százados is.

— A veszprémi püspök betegsége. Veszprémből táviratozzák, hogy Hornig püspök betegségeéről kedvezőlen hírek érkeznek Bécsből, hol a püspökön ismét műtétet hajtottak végre. Állapota, ha a betegség vesebajjal komplikálódna, végzetessé válhat. Hornig püspök, bár betegsége híret tuozták eddig, különös figyelemmel kíséri Veszprém érdekeit és azokat betegségében is határozottan támogatja. A napokban Fenyvessy Ferenc főispán levelet kapott tőle.

Maager Vilmos-féle valódi tisztított DORSCH májolej.

— Az első orvosi tekintélyek Hal megőrzését és könnyű emészthetőségéről fogva szigorúan ellenzik a különböző ajánlatok és módosítások által okozott veszélyeket, melyeknél az orvos az egész testi szerkezet, különösen a mell- és tüdő erősséget, a test általános gyengeségét, a nyirok javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni.

gyári raktárban: MAAGER VILMOS-nál Bécs III/3., Heumarkt 3., és minden gyógyszerárban és drogeriában.

amelyben a veszprémi megyei egyetnek 2000 koronát adományozta.

— **Kinevezés.** A hivatalos lap jelenti, hogy a király dr. *Pethő* Rikárd jogügyi tanácsosi címmel és jelleggel főrubizott jogügyi tanácsosi jogügyi főtanácsosá nevezte ki, dr. *Gerenday* György jogügyi tanácsosnak pedig a jogügyi főtanácsosi címet adományozta.

— **Kitüntetett egyházi.** A magyarországi minorita-rend tartomány-főnökét, dr. *Csák* Alajos Czírjéket szép kitüntetés érte. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király az érdemes tartomány-főnököt a vaskoronarenddel tüntette ki. Csák Alajos Czírjék nyolc év óta alá a minorita-rend élén és nagy érdemeket szerzett a rend ügyeinek vezetése körül. Különös fontossága van a rend moldvai misztériójának, amelyvel a Moldvában élő magyarságot jórészt meg kell tartani a magyar nemzet számára. A magyarságról és igaz emberbaráti szeretetéről ismeret rendőnk beutazta az egyház egész területét és nagy sulyt helyezett a rend által fenntartott gimnáziumok és más kulturintézmények fejlesztésére. Most Aradon díszes székhatást és templomot is épített kizárólag a rend erejéből. A királyi kitüntetés ezeket az érdemeket jutalmazza Csák Alajos Czírjéknek. A hivatalos lapban megjelent legfeljebb kézirattal így hangzik:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán Csák Czírjék Alajosnak, a minorita-rend tartományi főnökének és az aradi római katolikus plébánia adminisztrátorának, az egyház és a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül harmadosztályú vaskorona-rendemet díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1903. évi január hó 12-én.

FERENC JOZSEF, s. k.

Gróf Széchenyi Gyula s. k.

— **A Rákosi-bankett.** A lakoma iránt, amelyet az *Othon-klub* január 19-ikén rendez elnöke, *Rákosi* Jenő tiszteletére abból az alkalomból, hogy a főrendiház tagja lett, nagy az érdeklődés. A lakomán való részvételüket újabb bejelentették: Gróf *Csáky* Albert, a főrendiház elnöke, gróf *Apponyi* Albert, a képviselőház elnöke, *Wlassics* Gyula és *Láng* Lajos miniszterek, *Günner* Gyula államtitkár, az összes hazai írói és hírlapírói körök és külföldi is több írói testület. A külföldi részvételét jelentette be a lakomán *Singer* Vilmos, a *Neues Wiener Tagblatt* főszerkesztője, a nemzetközi újságíró-szövetség elnöke: képviselve lesz továbbá Bécsből a Konkordia egyesület, a külföldi laptudósítók szindikátusa és a szakirók egyesülete. A Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézetének a lakomán résztvevő delegátusait dr. *Falk* Miksa elnök vezeti, a Budapesti Újságíró Egyesületét *Vési* József elnök, a Vidéki Hírlapírók országos szövetségét *Barát* Armin elnök, a Pázmány-egyesületét *Margalits* Ede elnök, a Magyar szakirók-egyesületét *Gelléri* Mór elnök és *Fittler* Kamill elnök.

— **Bíró Lajos felolvasása.** *Bíró* Lajos a Természettudományi Társulat keretében a jövő szombaton, 24-én tartja meg első szakzerői felolvasását: A kökországi társadalomról. *Bíró* az előadásokat 31-én és a jövő hó 7-én folytatja. A felolvasásokra jegyzeteket a Társulat oszt ki.

— **Fogorvosok a miniszterelnöknek.** A Fogorvosok Országos Egyesületének küldöttsége ma délután tisztelettel *Szell* Kálmán miniszterelnöknek és átadta neki az egyesület fogászati kórházi osztályok felállításáról szóló memorandumát. A miniszterelnök szívesen fogadta a küldöttséget, melyet dr. *Árkó*y tanár vezetett és tagjai *Hattyasi* Lajos egyetemi magántanár, dr. *Höncz* Kálmán egyetemi magántanár (Kolozsvár), dr. *Nagy* Emil, dr. *Günner* Aladár, dr. *Szabó* József, dr. *Fürst* Károly (Budapest) dr. *Nágel* Zsigmond (Debreczen) és dr. *Dalma* Deszö (Fiume) voltak. A küldöttség szóokora dr. *Árkó*y egyetemi tanár rövid szavakban vázolta a küldöttség célját, annak a humánus törekvésnek érvényre juttatását, hogy a szegény néposztály, mely ma már mindentéle testi bajára segítséget és gyógyítást nyer a kórházakban, szájt és fogbetegségek esetén is kellő segélyben részesüljön. A miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy nem lehet elzárkózni a közegészségügy meg legkisebb jelensége vagy kívánalma elől sem és nincs olyan rész a közegészségügynek, amely rendkívül nagy horderejű ne volna. Végül megígérte, hogy lehetőleg teljesíteni fogja az egyesület kérelmét. A küldöttség tagjai ezután *Halmos* János polgármesterrel, *Müller* Kálmán udvari tanácsossal, mint a közegészségügyi tanács elnökével és *Chyzer* Kornél miniszteri tanácsosnál tisztelegtek.

— **A tanárvizsgáló-bizottság új tagjai.** A választási és közoktatásügyi miniszter dr. *Dady* Jenő József miniszteri rendes tanárt az állattani és dr. *Gyomai* Gyula budapesti tanárképző-intézet gyakorló főgimnáziumi tanárt a classica-philológiai szakmára a budapesti középiskolai tanárvizsgáló-bizottság új tagjaivá kinevezte.

— **A nyomdászokért.** A könyvnyomdászok sorsában csodálatosan fenséges tragédia van. Ők azok az emberek, akik, miközben szárnyat adnak a gondolatnak s ezzel a legszentebb kulturhivatást teljesítik, egyuttal elsorvadnak a gondolatok kiröpítésében. A betűszedőnek az a tragédiája, hogy világosságot árasztván, biztosan készíti elő a maga számára az örök sötétséget. Az ólom-betű életet és az ólom-betű egyuttal öl is. Tudósok állapították meg, hogy a betűszedők negyvenkilenc százaléka tüdővészben betegedik meg s hogy minden második nyomdászt a tüdővész visz korai sírjába. Hogy a tragédia teljes legyen, a nyomdász-ember tudja magáról, hogy ez a végzete. Hisz ők szedik rendbe a betűt, amely hirdeti, hogy a tüdővésznek legjobb termőhelye a nyomda műhelye.

E rettenetes szép hivatás embereiről gondoskodni nagy és szent kötelessége a társadalomnak. Ezért határozták el a könyvnyomdászok, hogy külön szanatórium létesítését kísérik meg, lehetőleg a nyomdai munkások rendes hozzájárulásából, de társadalmi segítséggel. A nyomdászok szerény munkabérből áldozzák filléreiket a nagy célra, míg e sorokkal arra kéri a nagyközönséget, amely az ő könyveiket, újságikat és mindennapos szellemi nyáplékukat élvezzi, adakozzanak szanatóriumuk céljaira. Bizva-biznak abban, hogy amit a fölvilágosodás és a tudomány a könyvnyomdászok utján eljuttat a közönséghez, ez a kérelem is eljut majd a szíveikig.

Mi is, akiknek a betűszedők és könyvnyomdászok bajtársaink a magyar kultúra szolgálatában, szeretettel és szívesen támogatjuk ezt a kérelmet. Kérjük: adakozzanak a nyomdászok szanatóriumára. Küldjék be a *Budapesti Napló* kiadóhivatalához adományaikat. Mi köszönettel nyugtázzuk a legkisebb adományt is s átküldjük a szanatórium-bizottsághoz.

— **Felolvasás a Lipótvárosi Kaszinóban.** A Lipótvárosi Kaszinó ma férfi-estélyt rendezett pompás helyiségekben. Az est dr. *Ince* Henrik felolvasásával kezdődött, aki a modern színészetről tartott érdekes, vonzó és tanulságos előadást. *Ince* Henrik, aki a Víg-színház színész-iskolájának egyik jeles tanára, erről a témáról a szakember alaposágával és az igazságot kereső modernesztetikus őszinteséggel értekezt. Háromnegyed óráig tartó előadását a nagy és fényes közönség hosszas, élénk tetszéssel honorálta. A jelenvontak ezután társasvacsorára gyűltek össze a földszinti étkezőteremben. *Ballai* Lajos miniszteri tanácsos, a kaszinó alelnöke, magvas és szellemes tőszóban közönlötte föl a felolvasót és a kaszinó illusztris vendégeit, írókat és színészeket, akik megjelentek a mai előlvasásra. Az alelnök tőszájjára dr. *Ince* Henrik válaszolt és élette a Lipótvárosi Kaszinót, ahol élénken érdeklődnek a modern kultúra minden mozzanata iránt és a demokrácia szellemét összekölik a műveltség, a haladás szeretetével. Végül a Chmel-egő képviselőben *Czabari* ur bemutatja a *pianola* nevű amerikai találmányt, mely ördögös ügyességgel tudja eljátszani a zongora-litteratura legnehezebb, legbrilliansabb darabjait. *Schumann* Toccatóját, *Chopin* As-dur polonaise-ét és a *Strauss*-féle Denevér-variációkat bámulatos virtuozitással játszotta ez a gényliss gép; sőt éneket is kísért, a *Guttman* Gyula ur énekét, aki szép, csengő bariton-hangon és valóságos művészettel adta elő *Schumann* két dalát.

— **Krúger.** Az európai pletyka sokáig gyanúsította *Krúger* személyét s számosan akadtak a közép-európai sajtóban, akik azt a kétes értékű szolgálatot tették meg Angliának, hogy az öreg *Krúger* csalással és pénzvárgással vádolták. Az öreg elnök, aki most Mentoneban él, alaposan rácáfolt valóira. Házában minden fényűzést megszüntetett, a minimumra redukálta kiadását s három titkárt, akik Európába érkezése óta mellette voltak, elbocsátotta. *Krúger* eladta transvaali birtokait s s a vételár, nyolczsázezer koronát az inéseg boer családoknak adományozta. Vajjon a rágalom miképp fogja megmagyarázni ezeket a dolgokat?

— **Lónyayék ügye.** *Lichtenberg* Kornél orvos-tanár gróf *Lónyay* Elemértől, aki tudvalevőleg a jeles főorvos kezelése alatt állt, *Cap-Martin*-ből táviratot kapott, amelyben a gróf azt mondta, hogy a nagy távolság miatt csak most jutott tudomásra, hogy a budapesti sajtó is helyt adott a róla és nejről terjesztett alaptalan híreszteléseknek. Ezeket a híreszteléseket már a leghatározottabb alakban aias rágalmaknak minősítette és nagy hálára érzi magát leközeleztve a budapesti sajtó iránt hogy ezt a helyreigazítást nyilatkozatát is készségesen átvette és terjesztette.

— **Ingven tej és sajn.** A mai postával tíz koronát küldött szerkesztőségünkbe *Ruzsonyi* Pálné urnő Nyiregyházaról, felerészben az *ingven tej* és felerészben a *szénkiszó* bolt részére. A jótékony adományt rendeltetési helyére juttatjuk.

— **A szász trónörökösnek regénye.** *Müncheni* távirat jelenti, hogy a szász trónörökösnek ügyében rövid idő múlva meglepő fordulat fog beállni. A tárgyalások, amelyeknek az volt a céljuk, hogy békés megegyezésre jussanak a felek, amely a szakítást lehetőleg tapintatos és enyhe módon hozza létre, teljesen abban maradtak. A trónörökösnek ugyanis, nyilván *Giron* befolyása alatt újabb feltételeket kötött ki: így például azt követelte, hogy szabadon tartózkodhassék bármikor Szászország területén, gyermekeit havonként legalább kétszer láthassa, betegség esetén mindig mellettük lehessen és fejedelmi apánaszt kapjon. *György* király és a trónörökös visszatámasztották a feltételeket és így a trónörökösnek hibájából kifogják mondani a válast.

Drezdából táviratozza tudósítónk, hogy *Schwarz* rendőrbiztos, aki *Genéből* visszatért, mert misszióját a trónörökösasszony körül befolyt, tiltakozik ama híresztelés ellen, hogy ő elogatási parancsot vitt volna *Genbe* a trónörökösnek után, mert neki nem volt egyéb megbízatása, mint az, hogy ha a trónörökösnek elutazna *Genéből*, azt nyomban jelentse be a *drezdai* udvarnak.

— **Mikor közvetlenül elutasításom előtt bucsuzni mentem a fenséges asszonyhoz — beszéli a rendőrbiztos — a trónörökösnek elmerült egy fénykép szemléletébe: gyermekeinek csoportképe volt.**

— **A doge-palota.** A *Campanile* sorsa fenyegeti, úgy látszik, a dogék búske palotáját is. *Velenéből* sürgönyzik, hogy a városi hatóságot ma éjjel azzal a riasztó hírral verték fel, hogy a doge-palota falában aggasztó reccsést hallottak. A hatóság nyomban mérnököt küldött ki a palota falazatának megvizsgálására. A mérnökök konstataáltak, hogy a könyvtár alapfalában egy nagy réz van, amelyet eddig vékony fal takart. A veszedelem szükségessé tette, hogy legott megkezdjék az óvintézkedéseket és elsősorban a könyvtár tizezer kötétét hordták ki az épületből, a veszélyben forgó falat pedig gondosan alátámasztották, úgy hogy egyelőre nagyobb katasztrófától nem kell tartani.

— **A határvidek polgárosításának ünnepe.** *Karánsebes* városának ma lelotyit rendkívüli közgyűlése érdekes indítvánnyal foglalkozott. Ez évi június hó 27-én lesz ugyanis barmincadik évfordulója annak, hogy a határvideket polgárosították és az anyaországhoz való visszaesatolásról törvénybe iktatták. A régi határvidek közül 15-én azon indítvánnyal járultak a városi tanácshoz, hogy a fontos évforduló a város méltó fénytel ünnepelje meg. A tanács nagy lekesedéssel magáévá tette az indítványt és ma a közgyűlés elé terjesztette. A közgyűlésen a napirend e pontjánál felállott *Kureszku* Illés, a karánsebesi vagonközösség elnöke, volt határvideket és a következő indítvánnyal bővítette ki a tárgyalás alatt levő indítványt.

A polgárosítási történelmi eseményének emlékére ő felségének, *Ferenc* József királyunknak *Karánsebesen* emlékszóbot állítsunk, amely június 27-iken ünnepélyesen lelepleztessék. Az ünnepélyre valamennyi határvideki község, valamint *Pancsova*, *Fehértemplom* és *Titel* városok meghívassanak, meghívassanak továbbá a magyar kormány, a katonai hatóságok, valamint *Krassó-Szörény*, *Temes* és *Torontál* vármegyék törvényhatóságai és *Versec* városa. A kötségek ledézésére gyűjtés indíttassék, amelyet *Karánsebes* városa 2000 koronával vissson meg. Az ünnepély érdekében a védnökséggel *Popea* Miklós karánsebesi püspök, *Jabffy* Imre képviselő és *Fogány* Károly főispán tiszteletessének meg.

Az indítványt nagy éljenzések közepette egyhangulag elfogadták. A közgyűlés nyomban megválasztotta a rendező bizottságot, annak diszelnöke *Musla* Filaret archimandrita és *Fialka* Károly alispán. elnökei pedig *Brankovits* Péter, *Burdia* Szilárd és *Kureszku* Illés lettek. Az emlékszóbot mintázásával, *Fadrusz* János fogják megbizni.

— **A francia lobogó sereleme.** *Serouville*, francia határszéli városkában, a minap viszálykodás tört ki a franciák és németek között. A viszálykodást egy csapat német fiatalember kezdte, akik *Lotharingiából* jöttek s megtámadták a várműveket. A verekedés hírtelen elajult, mert a németek a francia zászlóra lőttek. Metzből vizsgálóbíróit küldtek ki az eset megvizsgálására s már ma négy embert letartóztattak.

— **Az ungvölgyi vasut** Nagyberezna ország-határszél (Uzok) felelő pályaférésze építésének kiadásában ma döntött a kereskedelmi miniszterium. A munkálatok kivételével a budapesti *Grünwald* testvérek és *Schiffer* céget bízták meg. A vasutvállalat költségei mintegy tíz millió koronára rugnak és a tervek szerint az építendő vasut egyik legkiválóbbja lesz az ország hegyi vasutainak.

— **Uj pangermán lap** *Torontálban*. Nagyszentmiklósról írják, hogy ott a napokban *Nagy-Szent-Miklóser Zeitung* cím alatt új pangermán lap indult meg. A lapot *Schreyer* Viktor nagyszentmiklósi ügy-

véd, szövetkezve *Prirkmayer* Alajos perjamási nyomdajelöltjével, indította meg. A lap felelős szerkesztője *Klein Péter* földmivest jelentették be.

— **Anarkisták a láthatáron.** II. Vilmos császár, akiről tudvaleg régen rebesgetik, hogy az anarkisták minden áron áldozatul akarják ejteni, mióta Berlinbe visszatért, rendkívüli övrendszabályokat léptetett életbe saját személyének biztonsága érdekében. A Molkenmarkt-iroda bizalmas értesítéseket kapott, hogy a felforgató pártok nagy dolgokra készülnek, s hogy minden rendelkezésre álló eszközök állják az útját az örvénygökök törekvéseinek. Az értesítés útját az utak, amelyeken a császár kocsizni szokott, kettőzött őrségekkel vannak megszállva. A tömegben mindig titkos rendőrök vannak, akik töltött revolverrel vannak fölfegyverkezve s a császár kocsija után állandóan biciklista rendőrök száguldanak.

— **Áradások Zemplénben.** A múlt napokban Zemplénum megyében nagy esőzések voltak. A Bodrog, amely minden tavaszszal kiárad, Szőléske községtől kezdve csaknem egészen Tokajig kiöntött és a víz sokszáz holdnyi területet elborított. Sátoraljaúj hely mellett a Long-erdő szélén tanyázó 27 tagból álló öngyámsalót az áradás éjnek idején lepte meg, úgy hogy a szorongatott helyzetbe került öngyámok négy napon át dermesztő hidegben, minden oldalról víztől körülvéve, halálos félelemben várták a segítséget. Negyednapra az újbelyi rendőrség kimentette őket kétségbeesztő helyzetükből. Ennivalójuk már elfogyott és az egyiknek már elfagyott a lába. A kiáradt víz a kemény hidegben mindenütt befagyott.

— **Halálosság.** *Weiller S. József*, a Hazai hiteltétele igazgatója életének 66-ik évében többbetűi szenvedés után tenap este meghalt. A temetés holnap, vasárnap délután 3 órakor lesz a rákos-keresztúri új izraelita temető halottas-kamrájában.

— **Agosernyi Szerdahelyi** Vince radi földbirtokos, Zemplénum megye törvényhatósági bizottságának tagja e hó 14-én Radban meghalt. Kiterjedt előkelő rokonság gyászolja.

— **Nagyváradról** jelentik: *Szunyogh Péter*, Bihar-alsópánjai na temették nagy részvét mellett. Bihar-megye minden járása és községe küldöttségek képviseltette magát és mintegy 200 korszort helyeztek a gyászkoszóra. A temetésen jelen voltak *Tisza István*, *Tisza Kálmán* és *Tisza Lajos* grófok, *Beóthy László* főispán. A gyászszertartást gyönyörű gyászbeszéd kíséretében *Csák Máté* ev. ref. lelkész vezegte.

— **Kivándorlás.** *Esztorgombóli* irják: Süllő, Piszke és Nyerges-Ujalu esztorgomgyei községekből utóbbi időben a kőfaragó-ípar pangása miatt tömegesen vándorolnak ki Amerikába a lakosok. Az azelett virágzó három községben nagy a szegénység. A lakosság megmaradt része is mindenét pénzé igyekszik tenni, hogy kivándorolhasson. A hatóság mindent elkövet, hogy visszatartsa őket.

— **Betérsékek.** Ma este félkilenc tájban Kóbányán, a belső Jászberényi-úton *Wagner Ferenc* óras kirakatát ismeretlen tettes feltörte s onnan 500 korona értékű aranyeműt elloptak. — *Báró Callas* államvasuti tisztviselőnek *Arena-ut* 44. szám alatt lévő lakását ismeretlen tettesek felnyitották s onnan 500 korona készpénzt, arany- és ezüstneműt elloptak. — *Aikulosz* tolvajok jártak *Janovics Feren* urasági inas *Ujvársár-tér* 20-ik szám alatt lévő lakásán s s onnan mintegy 400 korona értékű ékszert elloptak.

— **Öngyilkosság a vasuti állomáson.** A kecskeméti rendőrség távirati felszólítást kapott a télegyázi rendőrségtől, hogy amennyiben az ottani vasuti állomásnak egyik tisztviselője ott keresztülna, mint sikkasztót tartóztassa le. A kirendelt rendőrszét az esti vonatnál csakugyan felismerte a sikkasztó gyakornokot és letartóztatta. A öltöztetés elkerülése végett a fiatalembert a főnöki szobába vitték be. Egy őri-zetlen pillanatban az ifjú revolvert rántott elő és föbe lölte magát. Orvosi segítségért telefonáltak, de mire az orvos megérkezett, a letartóztatott meghalt. A sikkasztott összeg körülbelül 1000 korona.

— **Dagógok gyógyító-tanfolyama.** A *Skulléty* Lajos tanár vezetésével a piaristák főgimnáziumában levő és a székes fővárostól segélyezett dagógok gyógyító-tanfolyama e hó 31-én kezdődik. A fővárosi illetőségű szegénysorsu tanúlok, akik díjmentesen éajtanak a kurzuson résztvenni, kérvényükkel napoként a délutáni órákban jelentkezhetnek *Skulléty* tanárnál a József-körút 15. sz. alatt.

— **Házasság.** *Szabó Imre* eljegyezte *Blau Ignác*-nak a pesti magyar kereskedelmi bank főhivatalnokának leányát, *Irenkét*.

— **Az északi tifuszjárvány.** *Eszékről* jelentik: A tifuszjárványnak megint két áldozata van. Az egyik *Raucher* levélhordó. Összesen eddig hét ember halt meg tifuszban. A betegek száma most nyolcvan. A nagy egészségügyi bizottságot szerdára összehívták. Az országos kórház zsúfolva van betegekkel.

— **Tüzesetek.** Ma délután három órakor a *Mária-utca* 24. számú házának padlásán tűz ütött ki a hűtés kéményépítés következtében, amelyet azonban a házbeliek hamarosan eloltottak. — A másik padlású az *Aranykéz-utca* 4. sz. alatti házban volt, ahol a tűz szintén a rossz kéményépítés következtében keletkezett. A veszedelmet az V. kerületi tűzoltóság hamarosan eloltotta, s így nagyobb baj nem történt.

— **A grunewaldi halálos párbaj.** A mai berlini táviratok újabb részleteket jelentenek a Grunewaldban lefolyt végzetes kimenetelű pisztolypárbajról. A legfontosabb az, hogy a felek egyike, dr. *Aye* tartalékos vadásztiszt behalt sebébe. Dr. *Aye* tekintélyes ügyvéd volt Flensburgban, ahol nevével és öt gyermekével boldog családi életet élt. Kedden hagyta el Flensburgot és a párbaj tegnap reggel nyolc órakor folyt le. A második golyóváltásnál az ellenfél golyója dr. *Aye* nyakába hatolt, keresztülment a nyakcsigolyán és a halál néhány perc alatt beállt. A szerencsétlen ember segéde, *Marwitz* százados és az orvos a holttestet egy hőkocsiba fektették és elvitték egy katonai kórház halottaskamrájába. Még most sem tudják, ki volt dr. *Aye* ellenle, annál kevésbé tudják, mi volt az oka a párbajnak. Mint Flensburgból jelentik, tegnap délelben megjelent dr. *Aye* özvegyénél több barátja és tudatták vele, hogy egy hozzájuk érkezett távirat szerint férje egy vasuti szerencsétlenség alkalmával Berlin közelében súlyosan megsebesült. Délután azonban már tudatták az özvegygyel a valót, mire a szegény asszony azonnal Berlinbe utazott.

— **Gázrobbanás.** Nagy gázrobbanás volt tegnap *Emmerling Vilmos* Király-utca 44. szám alatt lévő házában. Egyik gázcső megrepedt, a gáz egészen megfőttötte a házi csatornavezetékét. A csatornában a gáz egyszerre csak meggyuladt és hatalmas erővel felrobbantotta az udvar gránit kövezetét. Az éppen ott foglalatokozó házmaster és felesége súlyosan megsebesültek. Az égő gázláng oly nagy erővel tört ki a földből, hogy sok lakásban, ahol a vízvezeték be van vezetve, az égő és a csöbe ömlő gáz nagy pusztítást vitt véghez. Mire a tűzoltók megérkeztek, már az egész ház tele volt fojtó füsttel és a nagy veszedelem tetőpontját érte el. Nagy munka árán lehetett csak a gázt elzárni és így a tüzet lokalizálni.

— **Gyilkos felperes.** *Bodrog-Vécs* zemplénumgyei községben *Iski József* és *Vécsi István* két perből ki-folyólag régi haragosai voltak egymásnak. *Iski*, a felperes éppen a tárgyalásról ment haza, amikor a vécsi kocsmában észrevette *Vécsi* Istvánt. Rögtön baltát kerített és a kocsmában időző eden eléget úgy tebe-vágta, hogy sörnyethat. A csendőrök a gyilkost letartóztatták és átadták a királynevezési járásbíró-ságnak. A meggyilkolt ember özvegyét és három ár-vát hagyott hátra.

— **Öngyilkos cukrászsegéd.** *Ferai György* két-egyházi születésű, 33 éves, nős cukrászsegéd, ma dé-lután a *Lövölde-tér* 5. számú ház barmadik emeletéről az udvarra vetette magát s összezuhan tagokkal, hol-tan terült el. Tetőt gyógyíthatatlan betegsége miatt kü-vette el. Holttestét beszállították a bonctani intézetbe.

(x) **Késő akkor panaszkodni,** mikor valamely utánzattal becsaptak, hanem a bevásárlások tessék ügyeini, hogy valaki *Réthy-féle pemetejű cukorkát* hajjon. Olyan cukorka, mely bádögdobozban van, nem lehet eredeti *Réthy-féle*.

(x) **Rivoli fényképezési és festészeti műterem** *Kerepesi-ut* 30. Farsang idején kitűnő felvételek este 10 óráig.

(x) **Használjon Kerpel** kézfinomító folyadékot. A kezét 3 nap alatt báronysimává és hófehérre teszi. 1 üveg 80 fillér, 4 üven rendelésnél franko. *Kerpel* győgyár. Budapest, Lipót-körút 23.

Obstrukciói.

Ilyen eset

Még nem esett,

Mióta a Reichsrath csak áll

S benne Wolf Hugo kiabál

S vonalzóval padokat ver

Klotiác, vagy Schönere.

Mostan azzal meg nem állnak,

Hogy csupán csak kiabálnak,

Vagy tüntínek,

Vagy tütyülnek,

Ordítva este-reggel,

Káromkodást egy sereggel

Arasztnak egymás nyakára,

Es se szeri, és se száma

A ripóknek, himpellérnek.

De ha célt ezzel se érnek,

Cseh pimaszsázzal közbe vágnak

S az eönlki méltóságnak

Díszét letiporva porra,

Kereplőkkel nyikorogva,

Festett fagyólyába iujva,

Vig futólag kezdik ujra,

S éjszaktól hajnaltaig

Mindenki csak zongorázik

Padlókon, asztalalján,

Szomszédjának a kalapján,

Vagy ha nem; úgy a lejebe

Út nehányat hóba, hébe.

S míg a fele csatazajban

Harcol benn s vad viadal van,

Künn a másik fele alszik,

Hortyogásuk messze hallszik,

S az ajtóban, mint az árnyak,

A vedetők csendben állnak,

Őrséget vált minden óra,

Kitűdül a folyósóra

A harcosok írádát serge,

Pihenők csak s nem leverve,

S helyettük haragba forrva

A tartalék megy be sorba.

Biztaton néznek reájok

Büffő-markotányos lányok;

Malik, Zazvorka és Zasek,

Hanich, Kalker, Rataj, Haocsek,

Jönnek, mennek, flúnek, állnak,

De folyton csak obstruálnak

S bár már százaz minden gége,

Az ülések még sincs vége,

S napok jönnek, tűnnek éjék,

Ok egyre, mindég beszélinek,

Míg csak csillag lesz az égen

Só a tengerek vízében,

Fű a réten, lomb a fákon,

Es csak egy cseh a világon?...

N.

FŐVÁROS

(*) **A sertésvásár.** A főváros milliók árán építette meg a sertésközvágóhidat és sertésvásárt. A vásár forgalma azonban nem emelkedett olyan mértékben, amint joggosan várták. A gazdaközönség ugyanis szivesebben küldi a sertést Bécsbe, mint Budapestre, mert a magyar vasuti politika olcsóbban és gyorsabban szállítja Magyarországról sertésüzemeltető vidékeiről az állatot Bécsbe, mint Budapestre. A tanács most részletesen kidőgözött, alaposan megszerkesztett föllíratat fordult a kereskedelmi miniszterhez és a földmívelési miniszterhez, hogy segítsenek a bajokon. A föllírat komoly és meggyőző érvekkel bizonyítja, hogy ennek a kérdésnek rendezése nemcsak a fővárosnak, hanem az egész ország sertéskereskedelmének az érdeke.

A föllírat elsősorban kifogást tesz az ellen, hogy az államasutak olyan díjakat szednek a sertésállításért, minőkét a szarvasutakra szállításáért nem szednek. A vasut hat koronát tesz a kocsinak a rakodóhoz való állításáért. Ez a díj jogosulatlan, mert a telepek vasuti átömás jellege van állandó forgalommal s a kocsinak a rakodóhoz való állítása a vitérdíjjal megfizetett szolgáltatás. Erthetetlen, hogy a szabadvásárnak, amely egy területen van a zártságával, tizenöt százalékkal nagyobb a tarifája. Semmi jogosultsága nincsen annak, hogy ilyen külön díjakat terheljék a sertésvásárt. A legnagyobb visszasság azonban, hogy Magyarországról számos sertésüzemeltető vidékeiről árnylag olcsóbb a Bécsbe való szállítás. Így például Czegledről Budapestre kilométerenkint 623 fillér a tarifa, míg Bécsbe kilométerenkint csak 559 fillér Kecskemétről Budapestre 582 fillér, Bécsbe 549 fillér. Még ennél is nagyobb baj, hogy a Budapestre irányított teherkocsikat a közbeeső állomásokon lekapcsolják s csak másnap továbbítják, míg Bécsbe közvetlenül, megszakítás nélkül futnak be a teherkocsik. A föllírat ezek alapján arra kéri a kormányt, hogy vizsgálja meg ezeket a dolgokat, törölje a különleges díjakat, revidálja a tarifát s gondoskodjék olyan intézkedésekről, hogy Budapest éppen úgy megkapja a szállításokat, mint Bécs.

(*) **A szegényalapról.** *Medrey Zsigmond* volt fővárosi bizottsági tag éveket ezelőtt azt az indítványt tette a közgyűlésen, hogy a totalizátort adóztassa meg a főváros tíz százalékkal a szegényalap javára. Az indítványt akkor a közgyűlés elejtette. A pénzügyminiszter azonban a kincstár javára megadóztatta 10 százalékkal a bruttó-forgalom után és önként két százalékot juttat belőle a fővárosi szegényalapnak. *Medrey Zsigmond* most beadványt intézett *Halmos János* polgármesterhez, kérve, intézkedjék az iránt, hogy a tanács, illetőleg a közgyűlés intézze a kérelmet a pénzügy- és belfügymiszterekhez, hogy engedné át a totalizátornak legalább a felét. A totalizátor a tavaszi, nyári és őszi löversenyeken mintegy hatmillió koronát vesz be s ennek tizszázaléka 600.000 korona és így a fővárosi szegényalaprak 300.000 korona jutna. A polgármester a beadványt, intézkedés végett, a tanáshoz tette át.

(*) **A ferencvárosi városbírói állás.** A Ferencvárosban megüresedett városbírói állás betöltése tárgyában tegnap a IX. kerület polgársága igen népes értekezletet tartott, számos fővárosi bizottsági tag jelenlétében. Az értekezlet egyhangulag *Mátyás Gábor*t jelölte a városbírói állásra, helyesebben elhatározta, hogy *Mátyás Gábor* fogja ajánlani a bizottsági tagosnak megválasztásra.

SZÍNHÁZ, ZENE

**** Operaház.** Nagy zavar uralkodott ma este az Operaházban: hat órákor még nem tudták, adhatják-e a kifizetett *Fekete dominót*, minthogy *M. Rédei* Szidi asszony, a hirdetett vendégekesnő indiszpozíciója következtében lemondott. Hirtelen előrántották a *Parasztbecsületet*, a személyzetet Mascagni dalműve számára készenlétben tartották és a színpadon két dalmű számára készítették el a kulisszákat. *M. Rédei* Szidi asszony végre is késznek nyilatkozott Angela szerepének elvételére, hogy az igazgatóságot a műsorváltozás kellemetlenségétől megóvja. Kár, hogy a közönséget a szokásos módon ől nem világosították, hogy a vendégekesnő indiszpozícióval küzd, ami által alakítása egészen más elbírálás alá esik. *M. Rédei* Szidi asszonyban kedves ismerősünket üdvözöltük, akinek a kritika szép jövőt jósolt, amikor néhány év előtt mint a *Zenakadémia* végzett növendékevizsgázott. Azóta sok sikert aratott, mint a vidék egyik legünnepelebb énekesnője és most jogosult ambícióival kopogtat első opera-színpadunk ajtaján. Első fellépését Angélat választotta, *Ábrányiné* feledhetetlen szerepét. *M. Rédei* Szidi asszony már megjelensével is megnyerte maga számára a közönség rokonszenvét: finom karcsu alak, érdekes barna szem, az abszolút szubrett-orrocska. Láthatólag küzdött az indiszpozícióval, amely tudásának és hangjának teljes kifejtésében megakadályozta. De valahányszor a játék hevében az indiszpozíció ködéből kitört a hangja, egy rendkívül rokonszenves mezzosoprán hallottunk, amelynek ereje alighanem a meleg első regiszterben van. Nem közönséges énekudásra enged következtetni az a mód, amellyel az énekesnő indiszpozíció dacára is szerepének koloratúras nehézségeit legyőzte. A rokonszenves és graciózus énekesnő játékból többször is kitört a szubrett-vér, amelynek temperamentuma derült kedvességet áraszt maga körül. Nagy érdeklődéssel tekintünk *M. Rédei* Szi asszony további fellépéséi elé, amikor majd tehetségét a maga teljességében mutathatja meg, minden minden indiszpozíciótól. A közönség már ma is minden rokonszenvenvel fogadta. (G)

**** Népszínház.** Huszka, Bakonyi és Martos operettje, a *Dob herceg* ma érte meg huszonötödik előadását s az est, ahogy a Népszínházban ilyenkor már es szokás, zajos volt. A vendégszereplő *Fedák* Sári, aki a címszerepet tölti be, virágosóval fogadták s az est során sokat tapsolták. A művészi együttes sikerének egyik érdemes részét, *Ledósky* Gizellát szintén beelőgialták az ünneplésbe amire ma este is épp úgy, mint az előző estéken, derekasan rászolgált gyönyörű énekével és művészi játékkal. Nagy tapsokat kapott *Kovács* is. A szereplőkkel együtt a szerzőket is hívták, akik szintén megjelentek. Nem maradtak el természetesen a vastapsok sem, amelyek már természetes tartozékai a Népszínházban a premiéreknél és az ilyes jubiláris esteknek.

**** Coquelin-esték a Víg-színházban.** Az idősbik *Coquelin*, a francia színpad legnagyobb s leghíresebb élő színművésze, aki saját társulatával európai körútra indult, Budapestre is eljön és három estén át vendégszereplni fog a Víg-színházban. Azokat az alakításokat fogja bemutatni, amelyekhez legnagyobb és legmaradandóbb diadalai fűződnek. Műsora ugyanis a következő: Kedden 27-én: *Tartufe* és *Les Précieuses Ridicules*; szerdán, 28-án: *Le Genre de M. Poirier* és *La joie fait peur*; 29-én. csütörtökön: *L'Avare* és *Le Dépit Amoureux*.

**** Egyetemi matiné. A Diákörhás és Diákotthon** javára holnap, vasárnap rendezendő egyetemi matiné iránt széleskörű érdeklődés mutatkozik a székeslővárosi előkelő társaságban. Még csak pár ülőhely maradt meg. Jelentékenyen hozzájárult az általános érdeklődés felkeltéséhez a változatosan összeállított műsor, amely a művészek és művésznők legkiválóbbjait szerepelteti. A matiné közreműködnek: *Kury* Klára, *Ráthonyi-Maróthy* Margit, *Hegedűs* Gyula, *Tarnay* Alajos, *Kéty* Ferenc, *Sachs* Imre és *Hindy* Zoltán, aki a matiné megnyitja. A rendezőbizottság felkérésére *Kordy* Dezső kiváló gondornakművész is megígérte közreműködését. Ez alkalommal játszza először *Merkler* Andor népszerű bölcsődalát *Popper* Dávid átiratában s ugyancsak ennek a szerzőnek egy másik dalát.

**** Trouville gyöngye. A Magyar Színházban** e héten ismét bemutatott előadás lesz. *Pericand, Soulier* és *Darantier*, továbbá *Wanda* Gusztáv operette, a *Trouville gyöngye*, amelynek betanulásával a Magyar Színház személyzete már egy hónappal ezelőtt elkészült, pénteken kerül ugyanis először s. inre. Az operett előadásának érdekességét emeli, hogy a zene szerzője *Wanda* Gusztáv, a berlini *Wintergarten* első karmestere, magyar ember, akinek a német császárvárosban nagy a népszerűsége, s akinek ezt az operettjét ott 400-szor játszották. A *Trouville gyöngye* 16-

szerepeit *Seelestei* Elza, *Tomcsányi* Russi, *Kornai* Beria, *Sziklainé*, *Jancsó* Valéria, *Lányi* Edith és *Marossi* Adél, továbbá *Sziklai* Kornél, *Ráthonyi* Akos, *Faragó* Ödön, *Rubos* Árpád és *Mátrai* József játszzák.

**** Kínai mézesetek.** A Népszínház ily című ujdonságára készül most a Népszínház személyzete *Kury* Klárával az élen. A Londonban páratlan sikert aratott kínai daljátéka hetek óta nagy apparátussal készül a Népszínház művészgárdája s a színház teljesen új díszleteket és jelmezeket készít a darabhoz, amelynek női szerepét *Kury* Klára viszi. A nagy művésznő ez operetleiben fényes szerepet fog kreálni. Résztvesznek még a darabban *Hegy* Aranka a másik nő főszerepben, továbbá *Kápolnay* Irén, *Szirmai* Imre, *Kovács* Mihály, *Németh* és *Ujvári*.

**** Jászai Mari Komáromban.** Komáromban a kereskedelmi ifjak egyesülete ma este hangversenyt rendezett, amelynek lényét és sikerét *Jászai* Mari közreműködésével biztosította. A nagy tragika néhány költeményt szavalt frenetikus hatással. Kivülre nagy tetszést aratott *Somogyi* Mór baviros zongorajátéka és *Somogyi* B. Caro éneke. A műsoron egy győri vonósnyegyes is szerepelt és annak játékát is lelkesen tapsolták a hangverseny distingvált közönsége.

**** Németh József színgazgató.** *Németh* József, a kiváló művész, ma egyhangulag megkapta a miskolci színház iránti igazgatását. Dr. *Tarnay* Gyula alispán előktele alatt a színiügy bizottság kilenc pályázó közül *Németh* Józsefet tartotta legérdemesebbnek arra, hogy a színház vezetését rábízza. Ez természetes is, mert aki annyi évet töltött a színházban, olyan kiváló eredménnyel és országos hírnévre tett szert művészte révén, garancia a jövőre, amely csak sajnó és erkölcsi és anyagi sikerekben gazdag lehet.

**** Műbarátok összejövetele.** A *Műbarátok Köre* tegnap tartotta ezidei első összejövetelét *Hubay* Jenő és neje *Cebrán* gróné budai palotájában. A műzlesel berendezett fényes termetek zsiolóság megtöltötte az előkelő társaság, melynek a háziasszony és háziur előkézney vendéglátása mellett bőséges művészi élvezetekben is volt része.

Tessényi Margit Liszt második legendáját játszotta zongorán, továbbá *Brangene* és a *Hajósok* dalát *Tristán* és *Izoldéból* izéses bravoural, *Ladányi* Béláné *Giordanótól*, *Goldsmithtől* és *Schuberttől* énekelte mely érzéssel egy-egy szép dalt; a műsoron többi pontjait *Jászai* Mari szavaltai foglalták el. A kitűnő tragika *Kiss* József *Simon Judit*át (*Hubay* Jenő nagy kitézős erővel komponált melodramatikus zenekísérettel [mellet], továbbá ugyancsak *Kiss* József *Agota kisasszonyát* és *Tompá: A madár fiaiból* című ódáját szavaltva az előadó művészet tökéletességével. A nyu toll művezetért sűrű tapsokkal fejezte ki halálját a jelenvolt nagyszámú társaság, amelyek sorában ott voltak: *Apponyi* Lajos gróné, *Bánffy* György gróné, *Osáky* Albin gróné, *Dániel* Ernő báróné, *Kemény* Kálmán báróné, *Cebrán* Mária gróné, *Pejacsevich* Artur gróné, *Pejacsevich* Katinka és *Jolan* grónéok, *Wlassics* Gyuláné, *Szapáry* gróné, *Keglevich* Béla gróné, *Teleki* Sandor gróné, *Feichtinger* Elekné, *Gömör* Oszkárné, *Korányi* Frigyesné, *Lánczy* Gyuláné és leányai, *Hertzka* Elza, *Lipthay* Margit *Huszár* Ilona baróné stb. Az urak közül: *Gróf* *Osáky* Albin, *gróf* *Szapáry* Gyula, *Loow* orosz, *Cusani* olasz, *Cucurán* román főkönyvelő, *Radisics* Jenő, *Lechner* Ödön, *Kiss* József, *Neugebauer* László, *Bailó* Ede, *Teles* Ede, *Aggházy* Károly, *Ferenecy* Ferenc, *László* László, *Lederer* Rudolf, *Lipthay* Kornát stb. A ténylesen sikerült megnyitót összevetelt a Kör tagjai számára, a Műsoron és az Iparművészeti Társulat kiállításából vásárolt műtárgyak kiállítására fejezte be, amely alkalommal a következő tagok nyertek értékes képeket és iparművészeti tárgyakat: *Almassy* György gróné, *gróf* *Andrássy* Aladár *Baronyi* Arthur, *Bascu* Gyuláné, *Dreher* Jenő, *gróf* *Estherházy* Miklós *Móric*, *Gromon* Dezső, *gróf* *Karácsonyi* Aladár, *báró* *Orczy* Andor, *Páffy* Miklós herceg, *Strelszky* Sándor, *Sztányi* Ödön, *Vaszary* Kólos hercegprímás, *gróf* *Wenckheim* István és *Lukács* László polgármester.

****Művész-hangverseny.** A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete február 8-án délután 4 órakor, a székes lővárosi vígadó nagyertermében jótékony alapjai javára művész-hangversenyt rendez. A következő kiváló művészek és művésznők ígérték meg közreműködésüket: *Csillag* Teréz, *Hegyesi* Mari, *Hegy* Aranka, *Jászai* Mari, *Török* Irma, *Gál* Gyula, *Nyárai* Antal, *Ráthonyi* Akos, *Rónaszéki* Gusztáv és *Tapolczay* Dezső. *Hegyesi* Mari *Ábrányi* Emő egy remek költeményt szavala. — Az egyesületben ma este *Eötvös* Károly tartott felolvasást óriás hatás közepette. Viharosan megtapsolták.

**** Vendégszereplések.** *P. Lukács* Juliska, a Népszínház jeles tejeségű drámai művésznője a héten két estét nagy sikerrel vendégszerepelt *Kunhegyi* Miklós székesfehérvári társulatánál. A művésznő a *Cigányban* Rózsit és a *Magdolna* címszerepét játszotta és a közönség elhalmozta a tetszés jeleivel *Zsiga* cigány szerepét *Kunhegyi* Miklós játszotta, neki is bőven kijutott az elismerő tapsokból. *Magdolnában* még *Molnár* Bella váit ki, *Rajcsányi* szintén tetszett.

A jövő hét folyamán *Császár* Imre a Nemzeti Színház tagja, vendégszereplni fog *Zilagy* Gyula aradi színházában. Színe kerül ez alkalommal *Fogány*

Gábor, *Egy szegény ifjú története* és *Balassa* *Bálint* amelyen a szerző *Martos* Ferenc is jelen lesz.

A *Népszínház* jeles baritonistája, *Raskó* Géza, e héten a *Kék asszonyban* és a *Carmenben* vendégszerepelt *Szegeden*. A színház minden alkalomkor a zsiolóság megölet és nagy siker jutalmazta *Raskó* szép énekét és játékát.

**** Hangverseny Nyitra.** A nyitrai *Keresztény* *Nőegyesület* amelynek élén *Thuróczy* Vilmosné csillagkeresztés hölgy áll, január 24 és 25-én nagyszabású jótékonycélu hangversenyt rendez. A hangversenyben többek között közreműködők *Zöldy* Tilda, a m. kir. Opera fiatal művésznője, aki nemrégiben az Othon kör egyik estélyén kellett nagy feltűnést pompás hangjával, továbbá *Zöldy* Márton, a kiváló humorista is. A hangverseny iránt, amelyet a *Művészeti és hangverseny-rendezési iroda* (Erzsébet-kört 37.) közvetítésével rendez a nőegyesület, Nyitraamegye előkelő körében rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul.

**** Hírek a Magyar Színházról.** *Zola* Emil nagyhatalú drámája a *Ragun Teréz*, amelyben úgy *R. Maróthy* Margit asszonynak, mint az egész együttesnek nagy sikere volt, ho nap vasárnap este újból színe kerül. *Camille* szerepét ezúttal *Ujváry* Dezső játszotta. — *Béthy* László és *Rákosi* Viktor látványos, hazafis színműve az *Aranycsokoládé* jövő vasárnap délután ismét szerepel a Magyar Színház műsora. Az előadás kivételesen 2 1/2 órakor kezdődik.

**** Hangversenyek.** *Herzog* Emilia porosz kir. udvari operanékesnő szerdán, február 11-én dalestélyt rendez a Royal-teremben. Tudvalevőleg *Herzogné* *Lehmann* Lili utóda a berlini udvari színművésznő és nemcsak mint opera-, hanem mint hangverseny- és oratóriuménekesnő, jelenleg Németország legkiválóbb művésznője hírében áll. Bécsben a múlt évben hangversenyzett először, amikor az ottani sajtó éppúgy bámulta előadásának ideális voltát, mint ritkabeűsi koloratúráját. *Herzogné* született svájci nő és előbb a müncheni opera tagja volt. Amikor Berlinbe költözött, férjhez ment *Wetti* Henrik ismert zeneiőröz, akivel együtt rendezte néhány év előtt *hisztorikus dalestélyt*, amelyek megállapították világhíré. Budapesti hangversenyét *Méry* Béla (Andrássy-ut 12.) rendezi.

Sauer Emil zongoraművész második zongoracsalély iránt ismét nagy érdeklődés mutatkozik. A művész az e hó 23-iki hangversenyre, mely a lővárosi *Vígadó* nagyertermében lesz, következő műsört állította össze: *Rameau* *Gavotte* és változatok, *Beethoven* *Szonáta* 58. m. *Schuman* *Carneval*, *Chopin* *Polonaise-Fantaisie*, *Berouse* és *keeringó* *Sauer* *Prélude passionné* és *Couplet sans paroles*, *Liszt* *Lidércéneve*-*Eude* *Liszt*-*Wagner* *Tannhäuser-nyitány*. *Jegyek* a *Harmónia* zenemű-és zongorakereskedésben *Váci*-*utca* 20. sz. kaphatók.

Az idei hangversenyek egyik legszenzációsabb alakja *Godowsky* *Lipót* zongoraművész lesz, aki először mutatja meg magát a jövő *filharmoniai* hangversenyben mint vendég. *Godowsky* csak minálunk új név, Németországban és Amerikában, ahol felváltva él, rég az első virtuózok sorába helyezte őt a sajtó, sőt némelyek egyenesen a világ legnagyobb technikusának tartják. *Godowsky* orosz származású és *Wíndában* született 1870-ben. Tanulmányait a berlini *Hochschule*ben végezte, már 14 éves korában indult első amerikai körúrtjára ahol feltűnést keltett. Azután *Párisban* lett *St. Szécs* tanítványa, aki őt zongoracsalélyt keresztelte el. 1890-ben lépett el először a berlini *Sing-akadémia*-n és azóta híre ilyolyt emelkedett, míg az utóbbi években London és Berlin legünnepelebb zongoraművésze lett. *Godowsky* Budapestben egyetlen önálló estélyt fog rendezni pénteken, február 6-án a *Royalban*. Ehhez jegyek mátló tova kaphatók *Méry* *Béla*-nál, *Andrássy*-*ut* 12.

Lind *Marcella* az e hó 21-ikén szerdán este lényoló órákor a *Royal*-szálló termében tartandó dalestélyen következő érdekes és változatos műsört fogja énekelni: *Oriand* *du Sasur* *Mon Coeur*, *Auteur* *inconnu*, *Brünette*, *Marcello* *Gizella* *Fiamma*, *Schubert*, *Liebesbotschaft*, *Tschaiokovsky*, *Warum*, *Dvorák*, *Ais die Mutter*, *Chopin* *Müchens Wunsch*, *Mendeisohn*, *Auf Flügel* *des Gesanges*, *Alexander* *Georges*, *Les chansons de Martha*, *Marti*, *Berouse* *de ma soupe*, *Eszterházy-Rossi*, *Vieux Mignonne* és *Népdalok* eredeti nyelvű előadással. Svéd, hollandi, spanyol, skót, angol és magyar dalok *Dienzi* *Oszkártól*. *Jegyek* a *Harmónia* zeneműkereskedésben kaphatók.

**** Legújabb zeneművek kaphatók** *Seildögyi* Béla könyv- és zeneműkereskedésében. Budapest, *Károlyi* körút 26. — Operák és operettek zongorára szöveg nélkül: *Wagner* *Tristan* és *Isolde* 9.60 K., *Boilyó* hollandi 7.20 K., *Tannhäuser* 9.60 K., *Vardi* *Aida* 9.60 K., *Alarcobál* 3.— K., *Troubadour* 3.60 K., *A tévedt* nő 4.80 K., *Offenbach* *Hoffmann* meséi 10.— K., *Bizet* *Carmen* benyomott szöveggel csak zongorára 7.20 K., *Strauss* *A bögérg* 5.40, *A cigánybáró* 5.40 K., *San-Toy* 5.40 K., *Geisha*, *Görög* rabszolga *Cirkuszélet*, *Szerence* csillaga, *Kis aranyos* egyenként 6.— K., *Florodora* *Kis szökvény*, *Postás* *fiu*, *New-York* szépe egyenként 7.— korona. *Az édes lányka* két fűzet 6 korona. *Az izé potpourri* 3.60 korona. — *Luna* asszony *potpourri* 3.— K. *Rózsabimbó* és a méh, magyar szöveggel 2.16 K. *Legkedveltebb* *kuplék*: *Hab'n* Sie nicht den kleinen *Cohn* gesehn, magyar szöveggel 1.80. *Der kleine* *Cohn* ist dal magyar szöveggel 1.44 K. *Meine Lilly* (a *Lotti* ezredeseiből) 1.80 K. *A gölya* dal ugyanaból magyar szöveggel 3 K. *Zsuzsi* *kuplé* 2 K. *Madame* *Sans-Gêne* 1.80 K. *Drah'n* ma um 1.80 K. *Luna* *wazer* 2.40 K. *Az izé* operetből, az édes lánykából, a *svihákokból* a *Wazer* egyenként 2.40 K. *Huber* *101* magyar népdal *cigányos* modorban 3.— K. *Bloch* *101* magyar népdal *hedűre* 3.— K. *Legújabb* *tánc* és *dal*-album *cimbalomra* *Allaga* *Gézától* 8.60 K. *Allandó* *vevők* kedvezményben részesülnek.

MŰVÉSZET

□ **A Vörösmarty-szobor.** A Vörösmarty-szobor-bizottság ma délután négy órakor ülést tartott az *Ottoban*, *Rákosi Jenő* emlékére mellet. Az ülésen a január 31-ikén lejáró pályázat dolgában történt és még szükséges intézkedésekkel foglalkozott. A pályaműveket a városi Műcsarnokban állítják ki, ahol a szoborbizottság január 31-ikén délután 4 órakor hivatalosan lezárja a pályázatot. Az e. n. ö. s. k. megbízást kapott, hogy a szobor-minták kiállítása dolgában a szükséges képeket intézkedjék, a szükséges tudnivalókról értesíteni fogja. Bejelentette az e. n. ö. k., hogy a *Magyar Általános Hitelbank*, amely a szoboralapra bejött pénzt küldötte, értesítést küldött arról, hogy a jelenleg uralkodó pénzvisszonyok következtében a 10 százalékos tőkekamatadót nem fizetheti, hanem a számla lezárásakor levonja a kamatok összegéből. A bizottság az értesítést tudomásul vette.

□ **Engel József hagyatéka.** Néhai *Engel József*-nek, az elhunyt jeles szobrásznak hagyatéka ügyében a VI. ker. járásbírószágról elrendelte a hagyatékhoz tartozó négy márványszobor: *Amorral játszó leány*, *Egy vadászno kutyával*, *Vadászno madarakkal és az Ártatlanság* galambokkal, továbbá ékszerek és érmekek nyilvános elárverését. Az árverés február 9-én délután 4 órakor lesz *Dr. Weinmann Fülöp* közjegyzői irodájában (Andrássy-ut 9.) Az említett négy szobrot jelenleg a Nemzeti Múzeum előcsarnokában őrzik, s az árverés előtt ott meg lehet tekinteni.

Utóhang a téli tárlathoz.

Budapest, január 17.

A téli tárlatról szóló tudósításainkban az alábbi megjegyzések és benyomások nem foglalkoztak volna helyet, mert részben a tárlat technikájára, részben pedig adminisztrációjára vonatkoznak. E megjegyzések egy részével praesente cadavere nem is lehetne előállítani anélkül, hogy az ember magára ne vonná az agítációt, vagy egyéb tekintetek gyanúját.

A tárlat borus napokon alig volt élvezhető, nemcsak az időjárás, hanem a világítás miatt is. Délelőtt a jobboldali, délután a baloldali teremben terjengett olyan homály, hogy a sötétebb tónusú képek kvalitásai tökéletesen elvesztek. Az időjárás nem lehet segíteni, a termek felülvilágított ablakain azonban igen. A piszkos üveg tönkíti az amugy is gyér téli fényt, hát ha még nem is tisztítják gondosan. A Műcsarnok vezetősége épp oly könnyen segíthetne ezen a bajon, mint amilyen könnyen mi átestünk ezen az első megjegyzésen.

Sokkal fontosabb ennél a király számára való vásárlások ügye, mely arra alkalmas, hogy a magyar művészetet kompromittálja. Tudvalevő dolog, hogy királyunk legműértőbb uralkodója Európának s amiket Bécsben maga kijelöl, vagy amiket a számára megvesznek, az mind méltó az ő finom ízléséhez. Amiket azonban nálunk válogatnak ki a számára, az már határos a tapintatlansággal s azt imputálja a királynak, hogy neki minden jó. A megvett képek a budai királyi palotába jönnek s nem közömbös dolog, hogy az udvar vendégei között esetleg műértők is akadnak, akik az ott figuráló magyar festmények után nem valami kedvező fogalmat alkotnak maguknak a magyar művészetről. Neveket szükségesen említenünk, ugyanis mindnyájan emlékszünk, hogy a megvásárolt festmények egy része mily vérszegény, tulhaladott, sőt naiv művészeknek a terméke, oly művészek alkotása, kik már ismételtelen részesültek abban a szerencsében, hogy műveiket Magyarország királya „vette meg.” A tanácsadó jury ebben határozottan hibás s kissé igazságtalan is több derék művésznök iránt.

Mindzeknél sokkal fontosabb (s a magyar művészet mostani sanyaru állapota mellett sok művésznél életbevágó) a 13—14 év óta dúló check-rendszer eltörlése s a régi módszerhez való visszatérés. A régi rendszer ellen, mikor t. i. külön bizottság válogatta ki a kisorsolandó képeket és szobrokat, legelőbb az szólhat, hogy akadt „müpartoló”, aki nem volt megelőgedve a neki jutott nyeresémények vagy művészi becsével, vagy művészi irányával. Eltekintve attól, hogy az ilyen tag, aki évi 10 forintért, vagy ha alapító tagja is a társulatnak, nem tudom milyen értékű műtárgyat akar, nem érdemli meg a müpartoló nevet, az ilyen eset oly sórányos (mert aligha történt meg egyszernél többször, bár ebben az egy esetben az illető elég nagy ur volt), hogy ezért nem lehet számos derék művésznökkel szemben igazságtalanságot gyakorolni. Most a nyertő nem műtárgyat, hanem checket kap s ennek értékéig választ magának műtárgyat, többnyire olyat, melyet amugy is megvenne, 6 vagy hasonlózó — mübírát, mert hiszen tetszik neki. Megvenne valószínűleg abban az esetben is, ha a régi

rendszer szerint egy tartalmasabb művész alkotása esne rá nyereséményül, melyet talán nem ért meg. A társulat a régi rendszer szerint több kép után kapna százalékok s több művészen lenne segítve. A mostani rendszer alkalmas arra, hogy ajtót nyisson holmi protekcióknak, gerincgömbötteknek s kilincseléseknek abban az irányban, hogy a megkönyözött nyertő sokszor oly művet vegyen meg, melyet a jury alig akart befogadni a kiállításra. Megtörténhetik olyan eset is, hogy a mostani rendszer mellett egy kis csoport érdekszövetkezeté alakul, mely összeáll tanulmányozni a nyertők listáját s ügyes faiseurkodással kiviszi, hogy checktulajdonosok nagybárra ez érdekszövetkezet tagjainak a műveiből válogatnak, míg érdemes művészek, kiknek nincs szája és hegyes könyöke, a saját eladatlan műveikkel kénytelenek mütermeiket díszíteni.

Erdemes és tanulságos volna annak a pontos statisztikáját összeállítani, hogy a mostani rendszer óta hogy alakultak ezek a nyeresési viszonyok. Nem szólnok azokról, akiknek kedvezett (sokszor több ízben) a szerencse, hanem azokról az igazán jeles művészekről, akiket véletlenül-e, vagy más okok miatt ez a szerencse meglepő következetességgel elkerült. Kezdetben 5—6 ezer, később 10—12 ezer, sőt volt év, mikor 22 ezer forint értékű műtárgy jutott a check-tulajdonosoknak. Ebből a mai napig 160—180 ezer forintot kitévő összegből *Fényes, Kernstok, Ferenczy Károly, Grünwald Béla, Kann Gyula, Magyar-Mannheimer, Márk, Vassary, Glatz, Olgay F., Ferimutter, Csök, Réti, Boruth, Thorma* és négyen többben vagy egy fillért sem kaptak, vagy legfeljebb ha 200—300 forint jutott valamelyiknek 13—14 esztendő lefolyása alatt. Ez a föltevés statisztika is azt bizonyítja, hogy vissza kell térni a régi rendszerhez, mikor egy külön bizottság válogatta ki a nyeresémény-tárgyakat s nem mellőzte az igazán tartalmas művészeket. Mi nem-művészek, akik távol állunk az ügyektől, elfogulatlanabul tudunk látni s legjobb megjegyzésünk szerint mondhatjuk, hogy a mostani check-rendszer nem méltányos és nem igazságos. Nem is szólva arról, hogy a Társulat a régi rendszer mellett a közönség ízlését irányozta, míg most a közönség fejletlen ízlése szabadjára van hagyva. Mert, fájdalom, de úgy van, hogy az anyagi javakkal nem mindig jár együtt a mütertelelem.

Yartín.

TUDOMÁNY, IRODALOM

□ **A Petőfi-Társaság alelnök-választása.** A *Petőfi-Társaság* tagjai között mozgalom indult meg, hogy a társaság alelnökévé Herceg Ferencet válasszák meg. A tagok tömegesen írtak alá egy ívet, amely így szól:

A *Petőfi-Társaság* alelnökéül Herceg Ferencet öhajljuk.

Aláírták (kis részben megbatalmazást adtak, hogy nevüket az ivre jegyezzék) a következők: *Abafi Lajos, Abonyi Árpád, Abonyi Emil, Ambrus Zoltán, Bárony István, Bartha Miklós, báró Décsy Lajos, Endrődy Sándor, Erdői Béla, Hercegy Zoltán, Gárdonyi Géza, Jeszenszky Danó, Kabos Ede, báró Kaas Ivor, Keneszi Géza, Kiss József, László Mihály, Neugebauer László, Papp Zoltán, Pósa Lajos, Prím József, Rákosi Viktor, Sebők Zsigmond, Szabó Endre, Szabóné-Nogál Janka, Szana Tamás, Szóvay Gyula, Tóth Lőrinc, Várady Antal, Vörtesi Arnold, Zempléni Árpád*, összesen harmincegyen.

A választás január 20-án, kedden délután 5 órakor lesz s mivel a közölt névsor a társaság tagjainak abszolút többsége, Herceg megválasztása biztosra vehető.

□ **A Kis Lap** a gyermekvilág legkedvesebb, legérdekes és legmeghibtebb barátja, oktatója és szórakoztatója, név őt megmagyarázótt alakban a szokottnál is dúsabb tartalommal jelenik meg. Minden száma telis tele van szép mesékkel, még szebb elbeszélésekkel és versekkel is. A *Kis Lap* tartalmaz *Forgó bácsi* szerkesztő *Roboz* Andor társzerkesztővel és melléjük sorakozik a gyermekirodalom hírneves műve-je *Benedek Elek* mint a *Kis Lap* főmunkatársa, továbbá *Gaál Mózes*, akik írásaik legavát közlik a *Kis Lap*-ban. Kivülök a mostani számban *Roboz* Andor és *Sirtes* Arthur szép verseket írtak. *Farkas* Gyuláné gyönyörű mesét mond el a *Veréből*, Béla bácsi egy igen érdekes *Majomcsinyt* mesél, *Polgár* Géza pedig, aki a *Kis Lap* aktualitásait gyűjtögeti, ezúttal *Bocsay* István szobrárt mutat a be a reávonatkozó történeti adatok leírásával. Gyula bácsi a debreceni híres nagyharangról írt; a többi rovatban pedig rendkívül érdekes és tanulságos olvasnivaló van szebbnél-szebb képek kíséretében. A *Kis Lap* előfizetési ára negyedévre 2 korona, félévre 4 korona, egész évre 8 korona. Előfizetése a kiadóhivatatalba: *Kerepesi-ut 54., Athenaeum, cimenzők.*

□ **Uj idők.** Szikra, Szabolcsa Mihály, Szomaházy István és Henry Gréville az írők közül, Tull Odón, Kubinyi Sándor és Margitay Tihámér a művészközönség képviselőiben adják meg kiváló alkotásokkal a tónust az Uj Idők e heti számban. Egy

sereg érdekes és aktuális apróság, számos kisebb-nagyobb kép, egy kitűnő mutatvány az újabb francia irodalomból kiegészítik ki ezt a sort. Az Uj Időket mint a magyar olvasóknak legizgalmasabb lapját ajánljuk olvasóinknak és figyelemmeljelték azokat akik meg akarának ismerkedni az irányával, hogy a kiadóhivatatala (Andrássy-ut 10. szám) kivanóságára bárkinek küld mutatványszámot.

FARSANG

□ **(A Kereskedelmi Csarnok hűgyestélye.** A Magyar Kereskedelmi Csarnok ma este rendezte a múlt években oly sikeresen bevált hűgyestélyi szabadságtéri palotájában. Az estély hangversenyyel kezdődött, amelyen *Csillag Klári, Szendrői Lajos, Gál Gyula, Diósy, Csillag Teréz, Ligeti Juliska, Róssahegy, Kálmán és Hegedűs Gyula* működött közre. Az estélyen díszes közönség jelent meg, közte haraszti *Jellinek Henrik*, a csarnok elnöke, *Sándor Pál* és *Molnár Jenő* országgyűlési képviselők. A sikerült hangversenyt tánc követte, amelynek csak a késő hajnali órákban szakadt vége. Jelen voltak:

Asszonyok: *Abel Józsefné, Adler Sándorné, Ágai Sándorné, Beid Béláné, Brust Dávidné, dr. Brichta Bódogné, dr. Bálint Vilmosné, Bergl Adolfiné, dr. Burger Gézané, Baumann Miksáné, Barna Ignácóné, dr. Bak Ildisné, Balta Lászlóné, Bloch Simonné, Czettei Odónné, Cserna Sándorné, Csillag Teréz, Diamant Samuné, Dan Leoné, ifj. Deutsch Manoné, Diósy H. Berta, Dörge Erigyessné, Dillmont Erigyessné, Eigel Hugoné, Eigel Erigyessné, Eckstein Vilmosné, Frölich Miksáné, Frölich Bertalané, Friedmann Jónásné, Fuchs Gyuláné, maróthi Fürst Lászlóné, Grün Erigyessné, Grün Lajosné, Grossmann S.-né, Görög Istvánné, Glaszner Józsefné, Guttman Miksáné, özv. Guttman Anna, Galiczenstein Hermanné, Grünhut Józsefné, Glücksthal Albertné, Gerő Gyuláné, Goldzieher Gézané, Gömöri Manoné, Gál Gyuláné, Grünfeld Ignácóné, Gelei Lajosné, Guttman Ignácóné, Heroczka Gusztávné, Hartmann Mórné, Heisler Vilmosné, Holzer Sándorné, dr. Herzfeld Samuné, Hegedűs Adolfiné, Hercegy Lipótné, Hekson Arminné, Hess Lidorné, Hamburger Mórné, Hirsch Manoné, dr. Haus Józsefné, Heisler Ignácóné, Hermann Antainé, Hevesi Józsefné, Kellner Antainé, Klinger Adolfiné, Klein Lipótné, Krausz Pálné, Krausz Leoné, Klein Gézané, Klein Miksáné, Kramer Leoné, Kunli Irén, Lukács Gyuláné, Ledermann Mórné, Lustigne, Lukács Vilmosné, dr. Lázár Pálné, dr. Molnár Jenóné, Mautner Adolfiné, özv. Mangoldné, Major Ernóné, Minkus Mórné, Miszky M.-né, Mangold Béla Kolozsné, Molnár Mórné, Mondo Ignácóné, Mandl Béláné, Mandl Johanna, Nagel Ignácóné, Nagel Adolfiné, dr. Neumann Adolfiné, Neuwelt Józsefné, Poór Jakabné, Popper Albertné, Podomez Dávidné, Pinter Imréné, Pollák Ignácóné, Pataki Emilné, Reinitz Hugoné, özv. Radó Lipótné, Révai Artúrné és Oszkárné, Ritter Mórné, Ritter Lipótné, dr. Reichfeld Józsefné, Rákosi Samuálné, dr. Sgaitzer Gyuláné, Semler Nándorné, Spitzer Miksáné, Saigó Izsné, Spitzer Gyuláné, Sándor Pálné, dr. Schreyer Jakabné, dr. Schreyer Samuné, Schlichter Mórné, Schlichter Arminné, dr. Schaffer Sándorné, Sternberg Dezsóné, Streitsky Sándorné, Stern Henrikné, Strasser Lipótné, dr. Szakolczai Árpádné, Szerb Károlyné, Szűcs Zsigmondné, Székely Zsigmondné, Szendrői Szabó Lajosné, Tiller Samuné, Velvart Lipótné, Wollák Sommáné, dr. Wolf Vilmosné, Weisz Jakabné, Weisz Adolfiné, Weimberger Antainé, Weisz Lajosné, Zwack Miksáné, Zwack Akosné.*

Leányok: *Adler Gizella, Adler Margit, Almási Renée, Brust Ilonka, Bergl Ella, Barna Aranka és Margit, Bloch Berta, Csillag Klári, Diamant Ilona, Engi Jolán, Fuchs Margit, Goldstein Lili, Griller Margit Berta és Vilma, Goldner Hermin, Glaszner Irma, Guttman Ella, Grünfeld Frida, Goldner Janka, Herzfeld Sárka, Herz Irén, Hevesi Angela, Kentner Luiza, Kellner Irma, Klein Margit, Krausz Margit, Levitus Gertrud, Lukács Olga, Ligeti Juliska, Lázár Jolán, Mangold Irén, Major Erzsike, Molnár Ilona, Nagel Róza, Neumann Margit, Neuwelt Irma, Popper Etelka, Popper Aranka, Pollak Sidi, Radó Alice, Rákosi Aranka, Róth Margit, Raff Serafin, Stern Margit, Tiller Lili, Korisac Ipolya Velvart Janka, Wollák Margit, Weisz Hanna, Weisz Irma, Weisz Ilona, Waldman Margit és Lili.*

□ **(A tisztai kaszinó bálja.** A tisztai kaszinó ma tartotta saját palotájában e szezonban második nagy estélyét, mely szintén fényesen sikerült. A bálom megjelentek *Bihar s Meheleszky* alátornagyok, nagyszámú vezérkari tiszt, köztük *Hofmann* és *Nikitsch* ezredesek és az ezredparancsnokok legnagyobb része, többnyire nejeikkel. Ott láttuk még *Rakovszky István* számszéki elnököt, *Gallosevits* kirúri bírót *Bannovits* miniszteri tanácsost. A zenét a 23. gyalogezred zenekara szolgáltatta. A bál fényes sikere a rendezőség érdeme, melynek élén *Zankó* ezredes, *Mattyasovszky* honvédezredes és *Braun* huszárőrnagy, a kaszinó tisztikara állottak.

□ **(A Mórók- és Éptársaság-egylet** újvilág-utcai helyiségében tartotta e farsangban első napi estélyét, a klubtagok és családjaik élénk részvételével. Az estélyen megjelentek *Cripler* elnökön kívül *Spidél* és *Gombos* főelőgyelők, továbbá *Kristóffy* József országgyűlési képviselő és mások. A hűgyeknek a rendezőség ízléses illusztrációs táncrendet adott.

Nyilttér.

VERGYOGYITÁS HEMOPATIA. Ezen új eredeti gyógyszer... Dr. KOVACS J. egyet. orvosnagya (Hemopatia) rendelőintézete van Budapest, V. ker., Váci-körút 18. szám alatt.

TÉLI-FÜRDŐKÜRA. Természetes forrómeleg kénestörzsek, iszapfürdők, iszapborogatások. Fuchs Szerénke Békés-Csaba Schwarcz Sándor Orosháza jegyesek.

Fuchs Szerénke Békés-Csaba Schwarcz Sándor Orosháza jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

Csak 30 fillér. Magyar, vegyes vagy nőmet csoportban. Prospektus küld az Egyetemes Folyóirat olvasóknak, Király-utca 112.

A Hazai Leszámlító- és Takarékszövetkezet Budapest, VI., Andrassy-ut 47. sz.

Olcso kamallabra ad kölcsönöket. heti, havi vagy negyedévi törlesztésre. A törlesztések leírásával.

Weiller József Sámuelné mint az elhunyt hitvese, Löwyné Weiller Laura, férje és gyermekei Ilona és Nándor, Rákosiné Weiller Berta, férje és gyermekei Tibor és Zoltán, Mezeiné Weiller Melánia és férje mint az elhunyt leányai és egyedül fia dr. Weiller Ernő megtört lélekkel és fájdalomtelt szívvel jelentik, hogy a család fő, a legjobb és legdrágább férj, felejtethetlen és legszeretőbb apa

Weiller József Sámuel a „Hazai hitelintézet“ vezérigazgatója f. évi január hó 16-án áldásteljes életének 66-ik, boldog házasságának 39-ik esztendőjében, este fél 8 órakor Isteben megboldogult. A drága halott hült tetemei f. évi január hó 18-án (vasárnap) d. u. 3 órakor fognak az új izr. temető (Rákos-Keresztur) halottasházából örök nyugalomra tétetni. Özv. Krausznó Weiller Julia mint testvére. Isten áldása lengjen drága porai felett! Csendes részvét és koszorúk mellözése kérietik. Lakás: VII., Miksa-utca 3. sz.

A „Hazai hitelintézet“ igazgatósága fájdalomtelt szívvel jelenti, hogy megalapítója és hosszú éveken át tevékeny vezérigazgatója WEILLER JÓZSEF SÁMUEL f. évi január hó 16-án életének 66. évében jobblétre szenderült. Isten áldása drága poraira.

(Az ó rovat alatt közöltettek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

EGYESÜLETEK (A Magyarországi Hírlapok Nyugdíjintézete) alapja javára... (Budapesti Dávid Ferenc-Egyület) ma este 1/6 órakor tartotta a Koháry-utcai unitárius templomban...

dr. Vass Armin és Vaskó Dezső vonósnyegyse követte. Nagy művészettel játszották Lavotte „Szerenád“-ját és Haydn „Allegro a 39. vonósnyegyestől“ című művészi darabját. Azután B. Zelinka Ilona szavalta el Kats József „Simon Judith“-ját.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ A soproni nagy tárgyalás. Sopronból jelentik, hogy Staniszlavszky Adolf, a bukott soproni bank bűntényének főtárgyalására delegált zalaegerszegi törvényszék elnöke, ma odaérkezett, hogy a hétón megkezdődő főtárgyalásra megtegye az előintézkedéseket. A tizenegy vádított tizenegy ügyvéd jogja védeni. Az utóbbiak ma testületileg tisztalegték a főtárgyalási tanács elnökét. A tárgyalás iránt óriási az érdeklődés, de a terem kicsiny volta miatt mindössze ötven jegyet adnak ki. A tárgyalás egy-két hélig is eltart.

§§ Egy elődsí. A büntetőtörvényszék ma befejezte Vécsei Mór zuglapi-szerkesztő bünpörének tárgyalását. Kihaltatták a két szolgát, akiknek háromszáz korona óvadékát sikkszította el. Vécsei kihívó mond magadla a sikkszást, ugyszintén a Révai-testvérek nevében a belvárosi takarékpénztár kárára elkövetelt ocsást is. Vécsei ugyanis mult év nyarán Lachs Sarolta nevű gépirónővel a Révai-testvérek nevére hamisított kétezeröttszáz mártáról szóló utalványt elküldte a belvárosi takarékpénztárhoz, ahol a pénzt gyantulatul kifizették. Gazdá a tanácsára a szegény leány Kiszely Jolan néven, nyugtázta a pénz át vételét. Az összes tanuk bevizonyították Vécsei bűnét, aki azután bosszúból Lachs Saroltát a bíróság előtt a legújabb rágalmakkal illette, amiért Szepessy elnök rendre is utasította. Vécsei Mór a törvényszék három rendbeli magánokirathamisítás, két rendbeli sikkszítás büntetéseért és egy rendbeli család bűntetteért összes büntetésül ötévi fegyházra, Lachs Saroltát, mint tettestársat család bűntetteért hathónapi börtönrre ítélte. Az érdekeltek mind fölebbezték.

TÁVIRATOK

A szász király állapota. Drezda, január 17. A király állapotáról a következőket jelentik: A hurutos jelenségek még nem szűntek meg teljesen. A király álmát még gyakran zavarja a köhögés, de a beteg ereje folyton gyarapszik és táplálkozása meglehetősen kielégítő.

Egy osztrák képviselő lemondása. Bécs, január 17. Auspitz Rudolf képviselő, a német haladó-párt tagja, ma lemondott képviselői mandátumáról. Lemondásának az az oka, hogy ő, jölehet nagybírókos és cukorgyáros, párta nem jelölte a cukorad-bizottságba, mert zsidó vallásu.

Megbüntetett kapitány. Kiel, január 17. A Wittelsbach sorhadihajó parancsnokát Wallman kapitányt súlyos szolgálati vétéség miatt hárombeti szobalogságra hétéve felettes halótsága. Wallman volt az oka, hogy a Wittelsbach zátonyra jutott.

A macedóniai reformok. Köln, január 17. Konstantinápolyból táviratozzák a Kölnische Zeitungnak, hogy Ausztria-Magyarország és Oroszország nyomatókos fellépése következtében a szultán beleegyezett abba, hogy a reformok keresztülvitelével egy európai feloldás állásban levő szakfőrt fog megbírnai. A szultán beleegyezésének ki eszközésére való volt az a tenyegetés, hogy Auszria-Magyarország hadihajókat fog küldeni a török vizekre.

Közzgazdasági táviratok. New-York, január 17. (Terményfőssége.) (Zárhat.) Gyapot: New-Yorkban helyben 8,95 (8,95), Január 8 73 (8,69). Apriisra 8,79 (8,77). New-Orleansban helyben 8,41/16 (8,41/16). — Petroleum: Stand white New-Yorkban 8,80 (8,80). Stand white Philadelphianban 8,25 (8,25). Refined in Cases 9,60 (9,60). Credit Balances at Oil City 1,54 (1,54). — Zsír: Western steam 10,40 (10,45). Rohe és Brothers 10,55 (10,55). — Tengeri irányzata engedő. — Január 58,9/16 (59,9/16). Márciusra 54,1/16 (55,—). — Májusra 49,1/16 (49,1/16). Buza irányzata szilárd. — Páros ószi helyben 82,1/16 (81,7/16). Január — (—,—). Márciusra 84,1/16 (84,1/16). Májusra 82,1/16 (82,1/16). Jul-ra 79,1/16 (79,1/16). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1,1/16 (1,1/16). — Kávé: fair Rio 7. sz. 5,1/16 (5,1/16). — Jan-ra 4,20 (4,20). Apriisra 4,40 (4,40). — Liszt: Spring Wheat clears 3,05—3,10 (3,05—3,10). Cukor: 3,1/16 (3,1/16). On: 28,25—28,50. (28,25—28,50). — Béz: 12,25— (12,25—). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelölik.) Chicago, január 17. (Terményfőssége.) (Zárhat.) Buza irányzata állandó. — Jan-ra — (—,—). — Márciusra — (—,—). — Tengeri irányzata szilárd. — Jan-ra 46,1/16 (47,1/16). — Zsír: Jan-ra 11.— (11,—). Máj-ra 9,47 (9,50). — Szalonna short clear 9,31 (9,31). — Sertészsír: Májusra 16,47 (16,42). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelölik.)

Elso biztosító intézet katonai szolgálat esetére. O cs. és kir. Fensége József főherceg védnöksége alatt mint szövetkezet. Budapest, Váci-utca 34.

Flugyermekek ellátása a védkötelezettség, illetve a nagykorúság idejére. — Ocsó díjtételek, szabadalvú feltételek. Jelentékeny nyereségérteszedés, képviselők, utazók és főgügyökök előnyösen alkalmazhatnák. Biztosítási állomány 42 millió korona. Biztosítási alapok 10 millió korona.

PICK TESTVÉREK férfliszabók csász. és kir. szab. Budapest, V. kerület Dorottya-utca 12. Dismagyar-öltönyök részére külön műterem. Eredeti diszmagyar-öltönyök kölcsönbe is adtnak.

Pályázat. A pesti izr. hitközség által kezelt alapítványokból a f. 1903. évre a következő jutalékok osztandók ki: 1. Bauer Mór és Fanny-féle alapítványból két jutalék egyenkint 420 korona. 2. Madarasi Beck Nándor és Laura-féle ösztöndíjalapítványból egy 100 koronás jutalék. 3. Brüll Armin-féle 320 koronás ösztöndíj a budapesti mintagymsnasium érd. izr. tanulójának. 4. Deutsch-Wittenberg-féle két egyenkint 180 koronás kiház. jutalék. 5. Ehrlich Bernát-féle két egyenkint 86 kor. 60 filléres kiházásitási jutalék nőrokonok számára. 6. Kövesgyári Freystadtler Antal-féle alapítványból több jutalék kémmévs- vagy gazdasági pályára lépők számára a kiképzéssel járó tanítási díjak és az első berendezés költségeinek fedezésére izr. szegény kiskoru családbeliek részére. 7. Graner Jónás-féle 1820 koronás kiházásitási jutalék az alapító egyik nőrokon számára. 8. Haas Joakim-féle 1200 koronás kiház. jutalék nőrokonok számára. 9. Haduska Károly-féle 416 koronás kiház. jutalék. 10. Hottischer Farkas-féle két 84 koronás kiház. jutalék. 11. Herzka Ernestin-féle 390 koronás kiházásit. jutalék nőrokonok számára. 12. Kasovits Rozália és J. H.-féle 416 koronás kiházásitási jutalék nőrokonok számára. Nem rokonok is pályázhatnak. 13. Klepetesch Ignác-féle egy 184 kor. 80 fill. kiház. jutalék. 14. Dr. London Berth. Benjámin-féle alapítványból részint szegénysorú elagott rokonok, részben szegénysorú vérokonbeli tanulóknak számára. 15. Müller Ignác és Rozália 172 koronás kiházásitási jutalék. 16. Pollak Leon és Laura-féle 1000 koronás kiházásitási jutalék nőrokonok számára. 17. Reich Gábor és Sarolta-féle kiházásitási alapítványból egy 400 koronás jutalék az alapító és egy 400 koronás jutalék az alapító nőrokon számára. 18. Schossberger-Deutsch-féle 268 kor. 80 filléres kiház. jutalék. 19. Spitzer Gerson-féle három 926 koronás és négy egyenkint 1790 koronás kiházásitási jutalék az alapító nőrokonai számára. 20. Schnitzer Dávid-féle alapítványból két, egyenkint 400 koronás kiház. jutalék. 21. Steiner József és Teréz-féle alapítványból rokonok számára egyenkint 210 koronás jutalék. 22. Wahrmann Sándor-féle kiházásitási alapítványból egy 1820 koronás jutalék az alapító egy, esetleg két nőrokon számára. 23. Wolfner Gyula és Karolin-féle 347 koronás kiházásitási jutalék. Pályázati határidő: A Bauer Mór és Fanny-féle jutalékokra f. é. február hó 23. és március hó 20. A Herzka Ernestin-féle jutalékokra szeptember 30. A Dr. London Berth. Benjámin-féle alapítványi jutalékokra f. é. november 10. A többi kiirt alapítványi jutalékokra f. é. március hó vége. Mindezen jutalékok iránt bővebb értesítés nyerhető a pesti izr. hitközség titkári hivatalában (Síp-utca 12. I. em.), a hol a kellően felszerelt kérvények is benyújthatók. A jutalékokból az adó és egyéb költségek levonásba hozatnak. Budapest, 1903. január hó. A pesti izr. hitközség előjárósága.

MESE

A farkas meg a róka.

I.

Egyszer nagyon megehült a farkas. Megy, mendégél, hogy valami harapni valót szerezzen magának és amit meg, oda ér egy rétre. A réten meglát egy bakkecskét, oda szalad hozzá, azt mondja:

— Ham, bekaplak!

— Ne kapj be még, farkas-barkas, előbb hadd mutatom valamit. Olyan szépet még se láttál.

— Ugyan ugy-e, azt mondja a farkas, no nem bánom, hát mutasd, majd csak aztán kaplak be.

Fölugrik a kecske a két hátulós lábára, aztán neki a farkasnak és olyant dőlött rajta a hegyes szarvával, hogy a farkas ijedtében azt so tudta, merre fusson.

Megy tovább nagyszomorúan, nagyéhesen, odaér egy másik rétre. Ott meglát egy disznót a malacival. Oda szalad hozzájuk, rájuk kiált:

— Ham, bekaplak!

— Ne kapj be még, farkas-barkas. Ha már meg kell halnunk, hadd bucsuzzunk el előbb ettől a világtól egy nótával.

— Ejnye, azt mondja a farkas, nem nem is tudiam, hogy olyan szép nótát tudtok. Nem bánom, hát csak daloljátok el, majd aztán kaplak be benneteket.

Több se kellett a disznónak meg a hat malacának. Elkezdtek éktelenül sivitani, visitani és szegény farkas ugy megijedt, hogy ijedtében azt se tudta, merre fusson.

Megy tovább nagybusan, nagyéhesen, utoljára oda ér egy másik rétre. A rét közepén volt egy tó, annak a partján egy farka lud állt fél lábán. Oda szaladt hozzájuk, rájuk kiált:

— Ham, bekaplak! Nem gáogtok többet!

— Ne kapj be még farkas-barkas, nézd, milyen sáros a tollunk, hadd mosdjunk meg előbb ebben a tóban.

Tetszett a farkasnak, hogy a ludak meg akarnak mosdani, hát azt mondta:

— Nem bánom, mosdjatok meg, legalább tisztán csuszok le a torkomon. De aztán siessetek ám!

Mentek be a ludak a tóba és ott elkezdtek uszkálgni. Eszük ágában se volt, hogy visszamenjenek a partra.

A farkas csak várta, csak várta, hogy majd kijönnek, de amikor látta, hogy sehogya se akarnak, hívogatta, szólítottatta őket:

— Kis ludjaim, gyertek, gyertek!

Ejnye, hát már nem ismertek?

Már eleget vártam rátok,

Az éhségtől alig látok!

Nem szóltak a ludak semmit, hanem csak tovább uszkálgtak a tóban. A farkas várt egy nap, várt két nap és mikor látta, hogy a ludaknak eszük ágában sincs hozzá kijönni, megunta a mulatságot és tovább ment.

Megy, mendégél még tovább és már olyan éhes volt, hogy karikát vetett a szemé. Utoljára megint odaért egy rétre, ott legelt egy ló a csikájával. Hozzájuk szalad a farkas nagy mérgesen és rákiált a lóra:

— Ham, bekopom a esikódat!

— Ne kapd még be, farkas-barkas, előbb hadd mutatom meg az írásomat, hogy jussom van ehhez a réthez.

— Aztán hol az az írás?

— Itt van a hátsó lábamon a patkó alatt. Ha nem hiszed, nézd meg!

Azzal föltartotta a lábát, a farkas pedig oda ment az írást nézni. Csak azt várta a ló és úgy rugta a farkast homlokán, hogy mindjárt fölfordult.

II.

Meghalt egyszer a farkasnak a felesége és elment siratót keresni. Megy, mendégél egyszer csak találkozik a kuttyával. Kérdi tőle a kutya:

— Hová, hová, farkas pajtás?

— Meghalt a feleségem, megyek siratót keresni.

— Nem fogadnál meg engemet?

— Meg én, de előbb szeretném hallani, tudsz-e siratni?

— Tudok biz' én!

— S azzal rákezdte:

— U, u!

De biz' ez nem tetszett a farkasnak és ment tovább. Megy, mendégél, találkozik a bagolylyal. Kérdi tőle a bagoly:

— Hová, hová, farkas bácsi?

— Meghalt a feleségem, megyek siratót keresni.

— Nem fogadnál meg engemet?

— Meg én, de előbb szeretném hallani, tudsz-e siratni.

— Tudok biz' én! s azzal rákezdte:

— Uhu, uhu, uhu!

De biz' ez se tetszett a farkasnak és ment tovább. Megy, mendégél, találkozik a rókával. Kérdi tőle a róka:

— Hová, hová farkas koma?

— Meghalt a feleségem, megyek siratót keresni.

— Nem fogadnál meg engemet?

— Meg én, de előbb szeretném hallani a hangodat.

A róka egy darabig köszöriülte a torkát s aztán rákezdte:

Ó, ó, ó!

Szegény feleségem,

Szomorú vésnésem!

Ki tud majd ugy főzni, sütni,

Engem seprő-nyéllel útni,

Gyerekeket csicsigatni,

Mosogtatni, tisztogatni?

Ó, ó, ó!

Szegény feleségem,

Szomorú vésnésem!

Szörnyen tetszett a farkasnak ez a siratás és mindjárt megfogadta, ment vele haza a lakására és bevezette abba a szobába, ahol a felesége ki volt terítve. Ott azt mondja a róka:

— De már most csak magamra hagyj ám, farkas koma, mert különben nem tudok siratni. Addig csak főzöd meg a vacsorát!

Megy a farkas a konyhára, de az ajtót félig nyitva hagyta, mert szeretne volna hallani, hogyan siratja a róka a feleségét.

De biz' a rókának esze ágában se volt a farkas feleségét siratni. Hanem mikor maga maradt a szobában, nekiesett a halottnak és elkezdett belőle fölüzlen falatozni.

Hallgatózik a farkas, hallgatózik, de bizony nem hallott a sirató versből semmit se. Utoljára már nem állhatta, bekiáltott:

— Hallod-e te, róka koma, miért nem siratod már?

— Siratnám én, farkas koma, csak elrekedtem, most köszöriülöm a gégemet.

Vár a farkas még egy darabig, megint csak beszél, megint azt feleli a róka.

Utoljára nem állhatta, bemegy a szobába, hát a róka éppen akkor ugrott ki az ablakon. Keresi a meghalt feleségét, de bizony csak a csontjait találta, a többi mind megette a hucut róka.

KÜLÖNFÉLÉK

Valamikor réges-régen . . .

Valamikor réges-régen boldog ember lettem . . . Amikor egy forró csökért majdnem elepedtem, amikor a sorstól több egy csepp jót se vártam, Most se tudom, miként hogya, Elestügedve, meggyőzőtörten szivedre találtam.

Kikötöttem csöndes révben, napsugaras parton, Hogy melletted kipihenjem fáradtságos harcom: Eldegtőttnk, kicsi hajlék két boldog lakoja, Nem járt arra soha bánat; Így lettem én édes álom boldog álmódója!

Megszerttem azt a tájat, azt a csöndes partot, De a mi nagy boldogságunk nem sokáig tartott; Jött egy vihar — soh-se járt még ott azon a tájon — S álmainkat elsöpörte, Kis hajlékunk összetörte, hogy a szívünk fájjon.

Es azóta elszakadtunk a világot járjuk Keresük a boldogságot, de meg nem találjuk És kacagunk, hogy ne lássák, mennyit sir a lelkünk, Így bolyongunk egymást úgyve . . . Én szerelmes édes párom, de szánandók lettünk!

Hörvath Elemér,

A bálteremből.

(Dívatlevél.)

Budapest, január 18.

Az idei farsang legnagyobb attrakciója az udvari bál lesz. Minden előkészület után itlye, a mesés pompának és divatfényűzésnek valóságos kiállítás lesz ez. A főrangú világ hölgyei máris lázas értekezéseket folytatnak divatművészeikkel és a szalonok társalgásának, vitáinak szereplő tárgyát a farsangi dívat adja.

Ennek a készülődésnek köszönhetjük, hogy a legelső dívatok, mint például *Monasterly és Kusmík utódei* máris a báli ruhák valóságos remekait mutatják be. Ezek mintegy mérvadó típusai a csodásan szép báli dívatnak.

A szöveteket illetőleg azt mondhatjuk, hogy a legelső dívatok, mint például *Monasterly és Kusmík utódei* máris a báli ruhák valóságos remekait mutatják be. Ezek mintegy mérvadó típusai a csodásan szép báli dívatnak.

lés tüllök és gyöngyös csipkeszövetek is, de ezek nem olyan lengék. Annál jobban felel meg a fiatal leány tude bájának a sima teher selyemmuszlin, amelyet könnyű, sárgás selyemoszpikkével varrnak le kockásan, csikósan. Fehér duchessealakra fektetve, végtelen kecses szövet ez.

Az asszonyok ruháira azonban szinte szemkáprázató szöveteket és még inkább díszeket választanak. A szövet maga is többnyire ezüstpillekkel sűrűn telezőrt, de a dísz mintáját szinte rétegekben egymásra ütött pillehalmazok domborítják ki. De nehogy izléstelennek gondoljuk a pilléknek ezt a pazar alkalmazását! A hatást föltétlenül uraló izlés már művészeté teszi! A hatást és teljesen hatalmába ejtette minden eszközt.

Ennél sokkal díszkrétebbek és finomabban hatnak a fénytelen, nagy gyöngyökből ütött díszek, amelyeket túllalapon alkalmaznak. Ezekben különösen szép a szőlőmintá.

Nagyon dívatosak az egész ruha beborítására egy darabban szövött csipkeruhák. A most dívatos aljakkal számolva, lefelé bővülő fodorral készülnek, míg fent szorosan simulnak a csipőhöz. Többnyire finom chantilly-csipke az anyaguk, sűrűn tele öltve aranygyöngyökkel, pihékkel és művészi merészséggel alkalmazott, hosszú rojtokkal. Ezek is aranygyöngyből fűzöttek.

Meglepő szép egy — *Monasterlyéknél* látott — fekete túllruha, amelynek vékony alapjára nagy, domboru rózsaminta van ráöltve. Ennek rajza is művészi kézzel vált és pompásan érvényesül a lényes, fehér duchesse-bélelésen.

A kész tölteteknek fűrészalából kiragadunk egy-néhányat és — mint „chef d'oeuvre“-jeit a farsangi dívatnak, bemutatjuk kedves olvasónőinknek.

A ruhák szabását is a viselőjük határozza meg. Ifjú leányoknak szinte kerestett egyszerűséggel készítenek, báli mamáknak és fiatal asszonyoknak ellenben pazar a báli ruhájuk. Ezt bizonyítja az a rózsaszínű mousseline de soie ruha is, amely tetszésünket leginkább megnyerte. Szinte megbűvöl a rajta előmlő leányos báj!

Az alj — mint csaknem kivétel nélkül mindig — dus fodordíszszel készül. Alul vágott tudor lebeg rajta, fölötte két — négy soros — huzással. E picit dudorokba gyűrt szövésávoikat hat, levél nélkül fűzött, kerek rózsakoszoru ölti az aljra. A koszoruk mindegyikén keskeny szalagból bogozott, hosszú csüngők, amelyek megbillenek a táncosnő minden mozdulatánál. Az alj felső része apró ráncokba van törve s az öt körül szintén háromsoros, apró bodrokba huzva.

A derék egészen körülfutó, apró ráncokba tűzött, amelyek — genialis elrendezésükkel fogva — megiepő díszítől szolgálnak. Előli szintén kerek rózsakoszoru simul közéjük, ugyancsak szalagosokkal. Az uja mintha lecsuszna a vállról s a közeeső, sima selyem muszlinrészt rózsák szegélyezik, vékony selyemhímzés takarja. Ez végiesen kedves! Az ujj maga rövid, és minden plisszébe hajtott, picit, sűrű lodor-szegélyvel. Kívágása négyzög, nagyon díszkrét és szinte rózsakoszorúval szegett.

Szépségre nézve vetekedik az előbb leirt ruhával *Monasterlyéknél* egy fehér báli toilletje. Fehér duchesse-alapra fektetve, habkőnyű selyemgaze a szövetje, amit az előbb leirt módon vékony selyem-csipkék kockamintája díszít. A vágott egyes csipke-medallionok vannak elszórva, a felső aljon pedig csikokban jut le a csipke. Hátul ellenben két egyes sávot képez. Az övet is csipke adja és könnyen leszorítja az előli nagyon dudorosra hagyott derékot. A kívágás négyzög szintén csipkebetétekkel szegett. E kis longe ruha uja valóságos remeke a poézisnek. Ez a vállról hegyes, béleletlen ékben esik le, végébe egy fehér duchessecsokor van tűzve. Ebből bő, kettős gazefodor hullámszik le egészen a könyörgig. A bal vállon fehér rózsabokréták, amelynek egyes, elszórt rózsaszálai az egész kívágást kőrítik.

A fiatal asszonyok szépségét van hivatva daldalra vinni az a lazacszín báli ruha, amely raffiniát és csábos voltával tűnik föl. A halványpiros alapra fehér mousseline de soie borul, ezt pedig fehér csipkeszövet takarja el dus redőzetben. Az alj szegélye szeszélyes cikornyákban, sokszorososon a csipkére tűzött panne-csikókból kerül. Ezek telis tele vannak himezve hosszas, fehér gyöngygyel és ezüstpillekkel. A kerek ívekbe szabott, alsó szegély közül dus, legyezőalakú mousseline de sore plisszék libbennek elő. Félhosszu, sikkes uszály.

A derék — mintha két lepcsőszárny disszenő — előli kettős részzel, amely bolesóhoz is hasonló, de béleletlen és az alj felé rövidül. E két lepcsőszárny sűrű vonalakban gyöngyöklék és pillékkel van levarrva, csak egy csillag töltik. A feszes, alsó rész is gyöngyöklék levartt és hegyes ékben, mintha a lepke testét jelképeznék. Az ujjak lönt csak öt hegyes ék-

kel a vállhoz tűztek, míg gazeplisszékkal bélelt csipkéire gyöngyöjtek esnek hosszán. A derék hátán is csigavonalakban alkalmazott, sűrű gyöngyhímzés.

n. b.

† A leghíresebb emberek. A firenzei filológiai egyesület nemrég vitatételül tűzte ki azt a kérdést, ki a legnagyobb tudós férfi a jelenkorban. Hosszas vita után a következőkben állapodott meg a társaság: Marconi (olasz), Nansen (norvég), Spencer (angol), Carducci (olasz), Tolstoj (orosz), Ibsen (norvég), Mommsen (német), Poincaré (olasz), Wagner Pál (német), Häckel (német), Schiaparelli (olasz csillagász). Ebben a névsorban tizenegy híres férfi van megemlítve, mert nem tudták eldönteni, hogy Häckel vagy Schiaparelli közül ki a nagyobb ember.

† Az alvás. Sokat beszélnek arról, hogy a híres emberek, akik nagy szellemi munkát végeznek, még az alvásnak szánt időt is megrövidítik, hogy minél többet dolgozhassanak. Egyes szellemi nagyságok hónapokon sőt éveken át naponta négy-hat óra hosszát aludtak csak. Humboldt Sándorról azt mondják, hogy fiatal korában, mikor elalmosodott, lámpáját lecsavarta, karosszékebe hátradólt, két óra hosszát aludt, majd fölébredt s folytatta irodalmi tevékenységét. Napoleon se aludt sokáig. A mai kor egyik szellemi elődjének Edison is a keveset alvó emberek csoportjába tartozik. Ezek az emberek annak dacára, hogy több munkát végeznek, mint más emberek, ugyánlancs kevésbé fáradnak ki és lélemlényi alvással is beérik. Az állandó erőbeli és tartós, friss, szellemi munka megkívánja a hat-nyolc órai alvást és a kevés alvás előbb-utóbb megbosszulja magát, mert előbb-utóbb kimerül az ember szervezete. Javakorbeli fárasztó foglalkozást űző embernek nyolcórás alvás sem sok és nagyon megsínyli az később, aki a pihenésnek szánt időt megrövidíti akár szellemi, akár testi munkával, vagy dorbézolással tölti el azt.

† Az ellopott színdarab. A párisi Porte-Saint-Martin-színház a napokban egy boulevarddrámát elevenít fel, amelynek címe: *La Bossu* (A pupos). A dráma Paul Féval egy regénye nyomán készült és története Sardou ifjúkorának legesélyesebb eseményei közé tartozik. A fiatal Sardou akkoriiban buongatta szárnyait és mivel más módját nem látott az érvényesülésre, meglátogatta Paul Févalt, az akkor virágjában levő rémgregényíró és társul ajánlkozott egy közösen megírandó drámához. Még is beszéltek a darab meséjét és Sardou megírta *A pupos* első három felvonását, a többi Févalnak kellett megírnia. Két hónapig hírt sem hallott Sardou sem Févalról, sem a darabjukról, ekkor végre megjelent a könyvnyomtatás *A pupos* című regény, amelynek szerzője Féval szerepelt. A termékeny, de mindig pénzzavarral küzdő Févaltól ugyanis valami új regényt kért kiadója a Féval hamarjában regényíró dolgozta át kettejük drámáját. Az egész vállalat hasznából pedig mindössze egy tiszteletdíjat adott Sardounak. Ellenben mikor a regényből drámát írt, ehhez a munkához nem Sardout hívta meg társnak, hanem Adolphe Bélot. Ezen a keserves tapasztaláson nagyon okult Sardou.

† A kriszantémum. Párisban az előző körök szalonjában nagy hódítást tett a kriszantémum. A Figaróban nemrég Masterlinck énekelte meg prózában ezt a virágot. Az óriási kriszantémum voltaképpen csak kivélt virág a természet virágai közt. Eredeti alakját és színét az igazán raffinnál szeszélyes kultúra alakította át és épp ezért alkalmazzák karcsu virágvázába egyenként vagy csoportosan. A dahlia (georgina) is nagyon divatban van Párisban. A szép, színes, de szagatlan virágok lepik el a kandallókat és asztalokat, illatot azonban a rózsaszirmok terjesztenek, amelyek pazarul vannak szétosztva a szalonban, lapos kristályoszekélyekben. Azonban általában azt mondhatjuk a párisiakról, hogy náluk is különösen hűlgyeik hódolnak legjobban a virágoknak.

† A világ legöregebb emberel. Egy amerikai társaság, amely az emberi élet hosszúságát vizsgálja, megállapította, hogy Izai Nodovsztri moszkvai polgár a legöregebb férfi a földön. Ez a Matussálem százharminhat éves és még egészen jól lát szeméig nélküli is. Édesapja százhusz éves korában halt meg. A világ legöregebb asszonya Mrs. Nancy Hollifield, aki ezidő szerint Michigan-államban egy szanatórium-ban él. Ez a matróna száztizennyolc éves. De mindkettőtől eltelt egy khuti albán, Ismail Hudjo, aki csak a múlt hónapban halt meg százhatvan éves korában. Erdékek, hogy ezt a magas életkort tökéletes szellemi épségben érte meg és a tojai közül egy sem hiányzott.

KÖZGAZDASÁG

Hetiszemle.

Budapest, január 17.

Gabonaárak. (Reich Jenő és Társa jelentése a Budapesti Napló számára.) Az időjárás a hét ezejéig tovább is jóságos, borús és kűdös volt később azonban kiderült az égbolozat és azzal együtt száraz, de egyszerűs mind hidegebb időjárás is következett be. Az éjjelek ismét jaggyal voltak kapcsolatosak és egyes vidékeken havazás is fordult elő. A vetések legnagyobb része hótakaró nélkül van. A vizállás keveset változott, egyes rakományok, melyek a közeli téli kikötőkben utban voltak, beérkeztek. A külföldön az időjárás ugyancsak száraz és hideg.

A külföldi piacok üzletmenetét illetőleg, az irányzat tovább is szilárd, a fogyasztás azonban állandóan csak mérsékelt beszerzéseket eszközöl. Az amerikai piacok emelkedő irányzatot követtek és különösen prompt buza találkoztak jó érdeklődéssel. Az export-kereslet kedvezően alakult, a hozatalok mérsékelték és a látható készletek is csak csekély mérvben gyarapodtak. Az argentinai termés felől a beérkezett hírek annyiban kedvezőlenek, hogy a minőségek a tudnivaló időjárás folytán szenvedtek és a cseplési munkálatok késedelmese folytán a kínálat is gyenge volt, utóbb azonban ez megjavult. Tengeri iránt a kereslet szintén sűrűsödött és az nagyobb forgalom mellett az árak buzában, ugymin tengeriben 2 c.-tel emelkedtek. Angliában az irányzat szilárd volt a nélkül, hogy az árak ezáltal emelkedtek volna. A francia piacok ellenben, a vetések kedvezőtlen áttelelése folytán, határozott emelkedést tüntettek fel. Németországban a hidegebb, fagyra hajló időjárás szintén szilárdító hatást gyakorolt, annál inkább, mert jobb kereslet mellett a kínálat mérsékelt maradt.

Nálunk a forgalom az összes cikkekben csak mérsékelt maradt és a kenyérmagvak jegyzésai alig változtak. Takarmánycikkek ellenben valamivel kellemesebbek.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük:

Buza tartósan csak gyengén van kínálva. A kereslet kezdetben még korlátozott maradt ugyan és a malmok nagyobb hozataok reményében, csak csekély beszerzéseket eszközöltek, ami az árak visszaesésével volt kapcsolatos. Az időjárás hidegebbre fordulásával azonban, melynél az alig megnyitott hajózást ismét beszűkítették, szilárdabb hangulat érvényesült. A forgalom egyes napokon élénkebb volt és az árvesztéséget is könnyebben pótolhatták. Finom buzákat előnyben részesítettek és egyenlegképp az árak néhány fillérrel a multheti jegyzés fölé emelkedhettek. Egy-két kisebb tétel szerb buza eladásra nem kellett hatást. Az összforgalom csupán 90.000 mm.-át tesz ki. A hetihozatal összege 185.000 mm.

Rozs csak gyengén van kínálva; a helyi fogyasztás részéről az érdeklődés továbbra jó és teljes multheti árak voltak elérhetőek. Elszállítási célokra csak gyenge kereslet volt. Budapesti paritásra 6.80-6.75 K.-ig jegyzünk késspénzfizetéssel, míg helyben 6.85 K.-ig 3 óra fizetnek malomba szállítva. Nyíri származékokban a kínálat és kereslet egyaránt korlátozott. Nagykarólyi paritásra 6.15 K.-ig fizettek és Debreczen paritására 6.25-6.30 K. jegyzünk.

Árpa (takarmány- és hantolási célokra) e héten is jó figyelemben részesült. A kínálat mérsékelt maradt és a gyárosok teljes multheti árakat fizettek. Teljes szemű árúrt valamivel több is volt elérhető. Hízalok alig vásároltak. Minőség szerint 5.80-5.90 K.-ig, erőteljes tiszavidéki árpkért 6.- K.-ig fizettek helyben és helybeli paritásra. Malátá- és sörárpák 16-18 K.-ig fizettek. A belső számlára vannak gyengén forgalomban és változatlan árakat érnek el. Tiszavidéki árú 5.60-6.50 K.-ig, telvidéki árú 6.50-7.25 K. között jegyez.

Zab gyengén van ugyan kínálva, a kereslet azonban szintén gyenge. Az irányzat mindazonáltal szilárd maradt és az árak 5-10 fillérrel emelkedhettek. A forgalomban volt ca. 2600 mm.-ért szin és tisztaság szerint 6.80-6.50 k.-ig; finom árúrt 6.60 k.-ig érhető el helyben.

Tengeri (új) nagyon szabálytalan üzletmenetű volt. A beérkező árú legnagyobb része hibás és csak szeszgyárosoknál volt 2.60-2.80 k. jegyzések mellett elhelyezhető. Budapesti paritásra egészséges minőségben feladásra kerülő árúrt 4.70-4.90 kor-jig fizettek, míg minőségűt jótállás mellett 5-5 k.-ig jegyzünk. A kínálat elegendően bő, míg a kereslet aránylag mérsékelt. A hét végével az irányzat, a bekövetkezett hidegebb időjárás behatása alatt, inkább állandósult. O-tengeri gyenge forgalom mellett 0.85 k.-ig jegyez helyben és helybeli paritásra.

Olaimagvak: Káposztarepce (készáru) 10.-—10.50 K. között jegyez helyben. Határidő káposztarepce 1903 augusztusra változatlanul 11.70-11.80 K. között jegyezett. Lenmag 11.50-12.50 K., vadrepceért 5.25-5.75, gomborkáért 10.- koronát fizetnek.

Helyesek: Babban forgalom e héten is alig volt. Csupán névleges jegyzünk: Trieurözött próbátót Félegyházán 12.- K., gűmblytyú Baja-Mohács-Zombor 11.-—11.25 K., barnabab Kalocsán 7.-, Nagy-Károly 6.85 K. Erdélyi bab állomásokon átvéve 9.25 K. Kendermag lanyha 9.-, búkköny csendes és 7.- K. jegyez budapesti paritásra.

Linat. (A Budapesti Napló tudósítójától.) A lefolyt héten éppen olyan eredménytelen volt az üzlet, mint az előző és ennek fő oka abban rejlik, hogy a vételek teljesen hiányoznak. A vevők a malmok engedékenységére dacára még mindig ocsóbb árakra várnak s csak a régebbi kötések lebonyolításával foglalkoznak. Csehországban és a belvidéki északi részén kelt el egy néhány jelentékeny tétel, ami főképpen a birteleten bekövetkezett hidegnek tulajdonítható. A hét vége felé a buzáirányzat szilárdult és ez remény engedi a lisztüzlet felélenkítését. A kivitei üzlet szünetel. Korpában az irányzat lanyha és a készletek felszaporodtak.

Átlagos budapesti árak 50 kilogrammonként szákosztól:

Szám:	0	1	2	3	4	5	6
Ár kor.	18.10	12.70	12.30	12.-	11.70	11.10	10.70
		7	7½	8			
		9.60	8.70	6.60			
	Finom korpá:		Goromba korpá				
Ár:	korona 4.30		4.85				
	Dara:		A B		C		
			13.40		12.90		

Ipar és kereskedelem.

Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság. Ezen intézet igazgatóság tegnap ülésében megállapította az 1902-ik évi származadatokot. A felügyelőbizottság által is megvizsgált és helybenhagyott mérleg 475 060 K. 22 fillér tiszta nyereseménnyel zárul a tavaly elért 458,183 K. 78 fillérrel szemben, mely a részvénytőke mintegy 9%-os kamatozásának felel meg.

A származadatok főtétellei a következők:

Mérlegszámla: Vagyon: Pénztárkészlet 522,652-84 K. Váltótárca 6,827,006-55 K. Hitelegyleti váltótárca 762,786-76 K. Külföldi váltók és pénznemek 214,701-26 K. Saját értékpapírok és azok kamatai 1,613,858-30 K. 4¼%-os intézeti záloglevelek 777,808-12 K. Záloglevél biztosítási alap 3,061,941-83 K. Nyugdíjalap értékpapirjai 42,485-— K. Értékpapírokra adott előlegek 2,512,331-03 K. Adósek 2,830,801-92 K. Jelzálogköltöcsönök 25,038,760-22 K. Leltár 100,000-— K. Összesen 43,305,435-20 K.

Telér: Részvénytőke 5,000,000-— K. Tartalék-alap 670,000-— K. Arfolyamkülönbözlet tartalék-alap 20,000-— K. Hitelegyleti biztosítási alap 61,415-— K. Hitelegyleti tartalék-alap 1,244.41 K. Nyugdíjalap 43,623-75 K. Betétek 9,603,432-21 K. Forgalmában lévő záloglevelek 25,142,000-— K. Be nem váltott osztalék-szevények 1299-— K. Kisorsolt záloglevelek 87,000-— korona. Jelzálogköltöcsönökből visszatartott összegek 922,580-25 K. 1903. február 1-én beváltandó záloglevél-szevények dotációja 472,90-0-— K. Átmeneti kamatok 330,619-85 K. Hitelezők 474,210-0 K. Tiszta nyereség 475,060-22 K. Összesen 43,305,435-20 K.

Nyereség- és vesztésszámla. Tartozik: Kifizetendő és tökécsített kamatok 356,788-93 K. Tőkekamatok 35,673-89 K. Adó 55,204-35 K. Költségzárta 184,475-35 K. Tisztviselői fizetések 98,868-68 K. Felügyelőbizottság díjazása 5,600-— K. Leírások: Leltárból 20,000-— K. Kétes követelésekből 62,881-— K. Tiszta nyereség 475,060-22 K. Összesen 1,234,601-42 K. Követel: Athozat 1901. évről 20,6-8-54 K. Bevet kamatok 869,215-02 K. Jutalékok és különféle bevételek 96,902-99 K. Nyereség a záloglevél-üzleten 257,829-87 K. Összesen 1,234,601-42 K.

Az 1902-ben elért értékpapíriárfolyam-nyereség ebben a mérlegben tekintetbe nem vétett, amennyiben az összes papírok az előző mérleg szerinti árfolyamokkal vétekkel tel.

Az igazgatóság a folyó évi február 5-ére egybe-hívandó közgyűlésnek azt fogja javasolni, hogy a megállapított 475,060-22 K. nyereseménnyel az alapszabály szerinti illetmények levonása után 300,000 K. azaz részvényenként 12 korona (6%) osztalékra fordítassék. 60,000 korona tartalékba helyezessék, 10,000 korona nyugdíjalapra fordítassék és a fennmaradó 32,355-15 k. új számlára vitessék elő.

A budapesti takarékpénztár és országos zálogköltöcsön részvénytársaság igazgatósága tegnap tartott ülésében megállapított az 1902. évre vonatkozó származadást, 474,567,959-11 szeliorgalom mellett az 1902. évi december 31-ikéről lezárt mérleg 806,462-48 K. tiszta nyereséget mutat ki. Az igazgatóság a j. február 2-ikára egybehívandó közgyűlésnek javasolni fogja, hogy a tartalékok kellő ellátása mellett, egy mint tavaly, ezáltal is részvényenként 24 korona osztalék fizetlenség.

A mérlegszámladatai a következők: Vagyon: Pénztárkészlet 245,082-88 K. elhelyezve pénzintézeteknél rövid felmondásra 868,406-40 K. saját értékpapírok 2,394,118-93 K. társulati ház 1,000,000 K. váltótárca 5,894,051-73 K. előlegek értékpapírokra 8,405,017-43 K. adósek ledolcsolt mellett és jólyószámán 5,460,548-60 K., váltóüzlet 438,733-81 K. adósek 2,552,755-71 K., kézi-zálogüzlet 8,013,930-62 K. Orsz. közp. hitelezővetk. rész-jegy 400,000-— K., leltár 20,000-— K., óvadékpapírok 122,606-95 K., tisztviselői nyugdíjalap értékpapirjai 193,6-9 K., kézi-zálog-pénztár-utalvány kiűnön biztosítási alapjának értékpapirjai 275,000-— K., összesen 37,078,881-11 K.

Telér: Részvénytőke 10,000,000-— K., tartalék-alap 1,240,784-— K., tisztviselői nyugdíjalap 193,640-43 K., betétek: takarékpénztári könyvek 7,274,896-89 K., cheque számlán 6,150,498-99 K., pénztárjegyekre 63,400 K., egyútt 13,513,295-38 K., kézi-zálogpénztári utalványok 5,500,000-— K., hitelezők 5,631,122-13 K., fel nem vett osztalékok 4392 K., átmeneti kamatok 61,577-69 K., tiszti óvadékok 122,606-95 K., egyenleg mint-nyereség 806,462-48 K., összesen 37,078,881-11 K. Nyereség- és vesztésszámla. Tartozik: Kifizetendő és

tökésített kamatok takarékbetétek után 262.017-83 K., pénztárjegyek után 24.431-47 K., chequebetétek után 119.089-10 K., kézi zálogpénztári utalványok után 248.093-75 K., együtt 645.632-16 K., tőkekatadát 64.863-22 K., társulati ház adója és fenntartása 14.162-69 K., tiszti fizetések 146.890-28 K., lakbér és kezelési költségek 107.957-85 K., ellátóbiztosági tiszteletdíja 6000 K., addó 111.919-36 K., leírások: kétes követelések 44.688-94 K., leltárbeli 10.256-86 K., zálogdíjazott leltár és szervezésből 40.000 K., együtt 100.514-80 K., nyereséghezát 1091. évről 20.690-44 nyereség 1902-ben 785.772-04 K., együtt 806.462-48 K., összesen 2.007.402-78 K.

Követel: Nyereségáthozat 1901. évről 20.690-44 K., váltó leszámítási kamat 360.333-25 K., adómentes kamat 24.577-80 K., rendes kamat 535.883-88 K., kézzeljáró-üzlet jövedelme a költségek levonása után 642.437-74 K., különféle jutalmak és egyéb jövedelmek 207.518-08 K., váltóüzlet jövedelme a tőkebefektetés kamatainak és a költségek levonása után 16.372-09 K., intézeti házbérijövedelem 59.570 összesen 2.007.402-78 K.

Az Országos Iparegyesület összes szakosztályainak kedden, január 20-án délután 6 órakor az egyesület helyiségében egyetemes ülése lesz. A napirend tárgya: *Atlasz* Márton, a konstantinápolyi magyar kirendeltség titkárnak előadása: Érdekeink a Bosporon.

Az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár igazgatósága mai napon tartott ülésében az 1902. évi vagyonmérlegét jóváhagyta. Az 1902 évi tiszta nyereség 1.768.161 korona 63 fillér, csak 895 korona 46 fillérrel kisebb, mint a megelőző évi, hozzáadva még a 357.133 korona 21 fillér nyereségmaradványt az 1902. évi vagyonmérleg 2.125.294 korona 84 fillér tiszta nyereséget tüntet ki. Az igazgatóság a február 7-ikére összehívandó közgyűléseket indítványozni fogja, hogy az osztalék 1902-ik évre részvényenként 12 koronával állapíttassék meg.

A kassa-oderbergi vasút igazgatósága egyes napilapok híreivel szemben közli, hogy Poprád-Felka és Liptószentmiklós állomások között a forgalom hófúvás következtében csak a január 14-éről 15-ére hajói éjjelen szünetelt az akadály miatt e hó 14-én a 2. és 3. számú gyorsvonatok közlekedése maradt el, míg a többi vonalon a személyvonatok az idő alatt is közlekedtek. Az akadály 15-én, reggel hét órakor el volt hárítva s azóta a forgalomnak nem volt fennakadása.

Utazói igazolványok bélyegkötelezettsége. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara értesíti az érdekelteket arról, hogy az Ausztriába utazó kereskedelmi utazók részére kiállított igazolványok, valamint az igazolványok kiállításáért benyújtott kérvények egyenként 2-2 korona bélyegdíj alá esnek.

Fizetéseketelenségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetéseketelenségeket jelenti: *Ausch* Gábor kereskedő *Budapest* (Király-utca), *Graber* Ede kereskedő *Arad*, *Wess* Márkus kereskedő *Budapest* (Kertész-utca 41) ezelőtt *Vágujhely*, *Seidner* Jakab kereskedő *Bécs*, *Provaznik* János kereskedő *Konrim*, *Braunstein* Y. cég *Jungbunzlau*, *Auirecht* Károly kereskedő *Policnoe*, *Friedmann* Pál kereskedő *Sikló*.

Sértéskonsumvásár. (A székesfehérvári sértés-vásár és közvagyonidőzettség.) Január 17-én. Főhajtás: Zeirsértés, ugyanitt Öreg I. rendű 360 kilogramm felül — darab, II. rendű 230—350 kilogramm — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogramm felül — darab, közép 220—300 kilogramm — darab, könnyű 220 kilogramm — darab, süldő — darab, malac 53 kilogramm — darab. Összesen — darab. Husserítés ugyanitt: nehéz 300 kilogramm felül — darab, könnyű 250—300 kilogramm — darab, süldő — darab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen — darab. Főhajtás Összege 399 darab. Előző napi maradvány 73 darab, összesen 472 darab. Eladott 399 db. Maradvány 73 db. A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanok. — Következő árak jegyzetelték: Zeirsértés: Öreg I. r. 350 kgr.-on felül — fillérig, II. rendű 230—350 kilogramm 98—102 fillérig, selejtezett — fillérig, silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogramm felül 102—104 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogramm 97—101 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 90—100 fillérig, süldő 78 — fillérig, malac — fillérig, Husserítés: Nehéz 300 kilogramm felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogramm — fillérig, süldő — fillérig, malac 40 kilogramm — fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként életsúlyban.

Bécsi vágómarhavásár. Január 17. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A st.-marxi központi vásárosonakban ma megtartott vesztézári marhavásárra lehajtott: 271 darab ökör, 9 darab bika, 1 darab tehén.

Jegyzék: 100 kilogrammonként életsúlyban, magyar hizőkök I. minőségű — fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 60—72 fillér, III. minőségű — fillér, galiciai hizőkök I. minőségű — fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű — fillér, III. minőségű — fillér; német hizőkök I. minőségű 80—86 fillér, kivételesen 88 fillér, II. minőségű 63—78 fillér, III. minőségű — fillér. Legelő ökör — fillér, paraszt ökör — fillér, levagott ökör — fillér. Bika 46 — fillér, tehén — korona. Kivételesen — korona, bivály — korona, 100 kilogrammonként, a togyasztási adó nélkül.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, január 17. Szilárd irányzat mellett 18.000 métermáza buza került a forgalomba, egyes finomabb minőségű tételnél néhány fillérrel magasabb árakon.

Rozsban tartott volt az irányzat. Más gabonaneműekben nem változtak az árak.

Eladott:
Buza, Tiszavideki: 500 mm. 82 k. 8 K. 65 f., 1700 mm. 81-5 k. 8 K. 60 f., 300 mm. 81-5 k. 8 K. 60 f., 260 mm. 81 k. 8 K. 57 1/2 f., 700 mm. 81 k. 8 K. 62 1/2 f., 200 mm. 81 k. 8 K. 67 1/2 f., 200 mm. 81 k. 8 K. 67 1/2 f., 200 mm. 80-5 k. 8 K. 40 f., 80-7 k. 8 K. 57 1/2 f., 300 mm. 80-5 k. 8 K. 40 f., 500 mm. 80-5 k. 8 K. 62 1/2 f., 500 mm. 80 k. 8 K. 62 1/2 f., 500 mm. 80 k. 8 K. 45 f., 100 mm. 79-7 k. 8 K. 37 1/2 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 45 f.
Pestmegyei: 800 mm. 80-2 k. 8 K. 50 f., 500 mm. 80 k. 8 K. 40 f., 300 mm. 80 k. 8 K. 82 1/2 f., 680 mm. 78 k. 8 K. 20 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 15 f., 500 mm. 77-4 k. 8 K. 30 f., 300 mm. 75 k., 100 mm. 78 k., 200 mm. 76 k. 7 K. 92 1/2 f.
Felsőmagyarországi: 600 mm. 76 k. 7 K. 92 1/2 f.
Bánási: 200 mm. 78-7 k. 8 K. 22 1/2 f.
Bácskai: 100 mm. 79-8 k. 8 K. 37 1/2 f., 100 mm. 77-8 k. 8 K. 27 1/2 f., 100 mm. 77-6 k. 8 K. 37 1/2 f., 200 mm. 77-6 k. 8 K. 32 1/2 f.
Obecsi: 500 mm. 77 k. 8 K. 40 f.
T.-Kanizsai: 1650 mm. 78 k. 8 K. 35 f., 350 mm. 78 k. 8 K. 20 f.
Szerb: 4700 mm. 77 k. 7 K. 70 f.
Mind három hónapra.
Rozs: 700 mm. 6 K. 75 f., paritásra.
Készpénzesítés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti ár- és értéktözsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonként — a minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	Kiló	Kilogramman ár		Hektogramman ár		
		K-10l	K-1kg	K-10l	K-1kg	
Tiszavideki	uj	76	0,--	0,--	8,26	8,26
		77	0,--	0,--	8,16	8,16
		78	8,26	8,26	8,47	8,47
		79	0,--	0,--	8,26	8,26
		76	0,--	0,--	8,16	8,16
Felsőmegyei		77	8,--	8,11	8,11	8,35
		78	8,10	8,20	8,26	8,36
		79	8,10	8,20	8,26	8,36
Pestvidéki		76	7,95	8,04	8,15	8,25
		77	8,--	8,11	8,23	8,33
		78	8,10	8,18	8,26	8,34
		79	8,10	8,18	8,26	8,34
Bánási		76	7,95	8,04	8,15	8,25
		77	7,95	8,04	8,15	8,25
		78	8,--	8,13	8,21	8,29
		79	8,--	8,13	8,21	8,29
Bácskai		76	7,95	8,04	8,15	8,25
		77	8,10	8,16	8,16	8,16
		78	8,20	8,30	8,30	8,30
		79	8,20	8,30	8,30	8,30

Zyeb gabonaneműk		Kiló	Kilogramman ár	
			K-10l	K-1kg
Rozs	uj	70-72	6,60	6,80
	II. minőségű		6,45	6,65
Arpa	szarvaskeny	60-70	6,70	6,85
	egyetlen való	60-64	6,60	6,60
Zab	szarvaskeny való	60-62	6,45	6,56
Tengeri	bánási		6,15	6,10
	mánemű		6,--	6,--
Repece	kőpocsa		10,--	10,60
	bánási		6,75	6,--

A határidőszlet folyamán a következő költsék történet:

Áprilisi buza 1903.	7.75—7.76—7.73
Áprilisi rozs 1903.	6.70—6.69
Áprilisi zab 1903.	6.18—6.16
Májusi tengeri 1903.	5.84—5.85—5.80
Augusztusi repece 1903.	—
Déli egy óra kor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:	
Áprilisi buza 1903.	7.74—7.75
Áprilisi rozs 1903.	6.69—6.70
Áprilisi zab 1903.	6.16—6.17
Májusi tengeri 1903.	5.81—5.82
Repece augusztusra 1903.	—
Déltűn fél 5 óra kor zárul:	
Áprilisi buza 1903.	7.71—7.72
Áprilisi rozs 1903.	6.66—6.67
Áprilisi zab 1903.	6.15—6.16
Májusi tengeri 1903.	5.80—5.81
Augusztusi repece 1903.	—

A budapesti értéktözsde.

Az üzem a mai nap folyamán nyugodt irányzatot követett. A déli tőzsde vége felé, a Bécsből érkezett parlamenti hírek alapján, a hangulat kedvezőre fordult.
 Az előtűzésdi kisközték: Osztrák hitelrészvény 690.75—691.75. Jelzálogbank részvény 493.—. Osztrák-magyar államvasúti részvény 692.—693.—. Magyar koronajáradék 98.07—98.15 korona.
 A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Aranyjáradék 120.95—121.45 százalék. Koronajáradék 99.05.—99.13.50 százalék. Magyar Hitelbankrészvény 732.25—736.25. Jelzálogbank részvény 490.25—491.—. Osztrák hitelrészvény 690.—692.25. Kereskedelmi Bank részvény 27.25—27.45.—. Salgótarjáni kőszénbánya részvény 534.—. Ganz-éle vasöntő részvény 17.90—18.49. Rimanurányi vasmű részvény 489.—489.50. Adria hajózási részvény 451.—452. Közüti vaspálya részvény 628.50—629.—. Városi villamos vasút részvény 322.25—322.50. Államvasút részvény 692.—692.50. Terézvárosi takarékpénztár részvény 420.— korona.
 Az előtűzésdi szilárd: Osztrák hitelrészvény 693.25. Magyar hitelrészvény 738.25. Leszámitóbank részvény 453.—. Rimanurányi vasúti részvény 489.75. Osztrák-Magyar államvasúti részvény 694.50. Közüti vasút részvény 628.50. Városi villamos vasút-részvény 322.50 korona.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonserű hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következők ár-olajmokat állapította meg:
Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 50.—58.— korona, vörös aprószemű 56.—61.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös bánási — korona, középzemű 63.—67.— korona, nagyzemű 68.—72.— korona. **Disznózsír:** budapesti 71.—71.50 korona, vidéki — korona. **Tablaszalonna:** légerszártított vidéki — korona városi 4 darabos 61.—61.50 korona, 8 darabos 63.—63.50 korona, sült — korona. **Szilva:** boszniai, szokás szerinti minőség 14.50—15.— korona 120 darabos — korona, 100 darabos 15.50—16.— korona, 85 darabos 19.25—19.75 korona. **azonnaliszállításra.** Szerbiai szokás szerinti minőség 13.25—13.75 korona. 100 darabos 14.75—15.— korona. 85 darabos 18.75—19.— korona. **Szilva:** sláviai 17.50—18.— korona, szerbiai 15.50—16.— korona, azonnal való szállításra.

A bécsi gabonatözsde.

Bécs, január 17. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) Az időjárás a hét elején a sűrű esőzés következtében abnormálisan enyhé volt, kedden azonban ismét fagy állott erős havazással. Ezidőszert még nem lehet tudni, vajjon a fagy nem ártott-e a vetésnek. A mult heti szilárd irányzat az összes számottevő külföldi tőzsdékre áterjedt. A kedvező hangulat arra vezethető vissza, hogy a dus aratás dacára sehol sem gyülemlt föl nagyobt készlet. Budapestben a hajózás megnyitja következtében nagyobb szállítás indult meg s ennek tulajdonítható, hogy javulás nem mutatkozott. A kedvezőtlen lisztforgalom az itteni piacon vásárlásokat idezett elő, de az irányzat nem szilárdult. A készáru piacon épp úgy, mint a heti tőzsdén majdnem teljesen szünetelt a forgalom s buza, valamint rozs csekély tételekben került eladásra s a jelenként kínált folytán az árfolyamok nem emelkedtek túl a mult heti magasságon.
 Ára volt az egyetlen cikk, amelyben a kivétel számára némi kőtés történt s a finomabb minőségű áru el volt hanyagolva, de azért nem lett olcsóbb. Régi tengeri 7.10—7.20 K., tiz fillérel, új tengeri 6.75—6.95 K., öt fillérel szilárdul. Zab árfolyama nem változott, magyar zab minőség szerint 6.60—7.20, osztrák 6.50—6.55 K. jegyzetett.

Határidőre a jegyzések a következők voltak: Buza tavaszra 7.81—7.83 K., rozs tavaszra 6.96—6.97 K., zab tavaszra 6.41—6.42 korona.

Liszt tekintetében a malmok részéről panaszok hallatszottak és szükség esetén 20 fillérnyi árengedményt lehetett volna elérni. Korpa a hét elején gyöngye irányzatu volt, ma ellenben valamivel javult.

A bécsi értéktözsde.

A két miniszterelnöknek a kiegyezésről tett nyilatkozatait a mai előtűzésdi általánosan barátságosan ítélték meg, csakhogy ezeket a tőzsde részben már előbb eszkomptálta és így újabb ösztönzést nem nyújthattak. A spekuláció a képviselőházban folyó obstrukció miatt állandóan tartózkodó. Énénkbb keresletnek örvendtek Magyar koronajáradék, Nordbahn és Alpési bánárészvények. Az utóbbiak azonban elért árfolyamemelkedésüket később részben ismét elvesztették. Chodnitza petroleum-részvények újból 35 korona árvesztéséget szenvedtek, amit elsősorban arra a birre lehet visszavezetni, hogy a társaság az idén osztalékot nem fizetelt. A prolongációnál pénzt 3%—3% százalékra adtak.
 A déli tőzsde nyugodt magatartással és csak kivéssé változott árfolyamokkal nyílt meg. Később a parlamenti helyzet javulásának híre az értékek általános szilárdulása került felszínre. Hitelrészvények élénkebbek. Államvasúti részvények is javultak. Chodnitza részvények további 17 korona árvesztéséget szenvedtek.

1 óra 30 perok szilárd.
 Zárlat 2 óra 20 perok élénk.
 Bécs, január 17. (Magyar értékek szárlata.) 4%—os aranyjáradék 121.05. Tizsai és szegedi kölcsön-sorsjegye 159.50. Magyar vasúti kölcsön ezüsten —. Magyar keleti vasúti állami kötvény —. Magyar leszámító- és pénzátlóbank 454.—. Rimanurányi vasműrészvény 488.10. Magyar koronajáradék 99.10. 4%—os Magyar földiteharm. kötvény 99.25. Magyar hitelbank részvény 735.50. Magyar nyerevény kölcsön sorsjegye 201.50. Kassa-oderbergi vasúti részvény 387.—. Magyar keres. bank 2727. Magyar cukorpar 1480.

Bécs, január 17. (Osztrák értékek szárlata.) 4%—os papírjáradék 101.20. 4%—os osztr. aranyjáradék 121.05. 1880-os sorsjegy 155.25. Osztrák hitelsorsjegy 433.—. Angol-osztrák bank —. Bécsi bankjegyzület 461.—. Osztrák-magyar bank 1552.50. Déli vasút 59.50. Dunagőzhajózási részvény 910.—. Dohányrészvény 238.—. Császari és királyi arany 11.31. Német bankváltók 117.15. 4%—os ezüst járadék 101.15. Osztrák koronajáradék 101.20. 1864-iki sorsjegy 248.—. Osztrák hitelintézet részvény 693.25. Unionbank 544.50. Osztrák Landerbank 398.75. Osztrák-magyar államvasút 693.75. Elhavölgyi vasút 456.—. Alpési bánárészvény 394.50. 20 rank. arany 19.07.—. Londoni váltó 238.70. Bécsi Tramway Lätt B.—. Bécsi Tramway Lätt A.—. Lúpot köb 330.—. Az irányzat szilárd.

Bécs, január 17. (A *Budapesti Napló* tudósítójának telefonjelentése.) A déltűn magánforgalomban a szilárd a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 693.—. Magyar

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Vasárnap, 1903. január hó 18-án

A troubadour.

Opera 4 felvonásban. Zenéjét szerzeszte Verdi.

Személyek:

Luna gróf	Takáts	Ines	Palócyné
Leonora	Vasquezne	Ruiz	Gábor
Azucena	Szántó Lili	Hirnök	Juhász
Manrico	Prevost	Egy cigány	Szemere
Eernando	Szendrói		

Utána:

Rococo.

Ballet 1 felvonásban.

Kezdete 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1903. január hó 18-án.

Délután 1/3 óraker mérsékelt helyárrakkal:

A proletárok.

Színmű 4 felv. Csiky Gergelytől.

Személyek:

Szedervári K.	Helvey	Bankó Béni	Rózsashegyi
Irény	Aiszogi	Elza, neje	Delli E.
Zátonyi	Dezso	Tulipán, szabó	Gabányi
Mosolygó	Ujházi	Tulipáné	Györgyné
Timót	Gál	Ordas Péter	Körösmezői
Darvas	Mihályfi	Zelma	Vizvári M.

Este:

Monna Vanna.

Dráma 3 felvonásban. Irtá Maeterlinck Maurice Fordította Abrányi Emil.

Személyek:

Guido	Mihályfi	Borso	Körösmezői
Marco	Gál	Torello	Mészáros
Monna Vanna	Márkus	Biztos	Gyenes
Prinzivalle	Beregi	Vedio	Hetényi

Kezdete 7 1/2 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1903. január hó 18-án.

Délután 3 óraker mérsékelt helyárrakkal:

B. Kertész Ella vendégfelléptével.

Loute.

Bökhözát 4 felvonásban. Irtá: Pierre Veber. Fordította: Heltai Jenő.

Személyek:

Dupont	Góth	Echanguetonné	Hunyadi
Casillon	Hegedüs	Renée, leánya	Nógrádi
Francois	Tanay	Bruno	Makróczy
Babron	Szerémy	Chevelriné	R. Rostagny
Brú	Vendrei	Petitboisné	Erdői
Loute	Kertész E.	Marchaisonné	Nikó

A kis fészek.

Bökhözát 3 felvonásban. Irták: Berr, Dehére és Guillemaud. Fordította Molnár Ferenc.

Személyek:

Raverdy	Hegedüs	Cherbyssac	Gyarmati
Antoinette	Varsányi	Saphora	Nikó
Dubizot	Tapolczai	Victoire	Kész R.
Briscoite	Balassa	Gilette	Varga
Roquet	Góth	Badoche I.	Gyöző
Fernande	Gazsi	Badoche II.	Bárdi
Patouille	Szerémy	Tremollet	Lévay
Ormeister	Vendrey	Pinchard	Dayka
Goussery	Rónaszék	Pincér	Kassay

Kezdete 7 1/2 óraker.

Pénteken, január 23-án este 1/2 óraker a fővárosi Vigadó nagytermében

Sauer Emil

2-ik zongoraestélye

Jegyek á 10, 8, 6, 4 és 2 koronáért a „Harmonia” zenemű- és zongorakereskedésben, Váci-utca 20. sz. kaphatók.

Szerdán, január 21-én, este 7 1/2 óraker a Royal-szálló termében

Lindh Marcella

dal'estélye, a zongorán: DIENZL OSZKÁR.

Jegyek á 10, 6, 4 és 2 koronáért a „Harmonia” zenemű- és zongorakereskedésben, Váci-utca 20. kaphatók.

Pénteken, február 6-án, a Royalteremben

GODOWSKY

Lipót egyotlen zongoraestélye.

Jegyek kizárólag Méry Béni zeneműkereskedésben, Andrássy-ut 12.

Szerdán, február 11-én, a Royalteremben

Herzog

Emilia, porosz kir. udv. operacékesen dal'estélye.

Közreműködő: Barnas Issay hegedűművész.

Jegyek kizárólag: Méry Béniál Andrássy-ut 12.

Horváth Elemér és Dayka Balázs

Művészeti és hangverseny-rendezési irodája

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 37. sz.

Elvállalja egyesületeknek, kaszinóknak, hangversenyek, családoknak háziestélyek rendezését, egy a fővárosban, mint a vidéken. Összetettben áll a legelőkelőbb művészekkel, művészekkel és írókkal. Eljár mindenféle művészeti ügyben.

Óriási választék

cotillonokban és farsangi cikkekbekben, álarcokban, tréfás hangszerekben, coriandolokban stb. Bálteremdiszítók, zászlóvirágok 7 méter hosszúságban 1 kor., zöld lombvirágok méterje 20 fill. Diszító képek stb. Új tréfák, pillangók, golyók, békák stb. 10 darab 1 korona.

Árjegyzéket ingyen küldök.

Bisenius Ferenc Károly,
Wien, I., Singerstrasse 11. szám.
10 kor. felüli megrendelésnél csomagolás ingyen.

Inga és zsebórák,

ékszerék RÉSZLETFIZETÉSRE is évi bér löknek. Törött tárgyakat, u. m. arany, ezüst, vesznik és újra becséreltetnek

FUCHS és TÁRSA ékszerészek

Budapest, IV., Váci-utca 17. szám I. em.

A címre figyelni tessék!!

Magyar borház

Budapest, Károly-körút, központi városház épület utcai részén.

Kizárólag magyar termelőktől válogatott borait hozza forgalomba a termelő megnevezésével. Nem kell tehát külföldi vagy hangzatos címkékkel ellátott, de a termelőhely és termelő megnevezése nélkül forgalomban lévő borokat vásárolni.

Telefon 153. ARJEGYZÉKÜNK: Telefon 163.

Az árak mind megadva értendőek, vidékre 14 fillérel olcsóbb.	Itérenként kor.	füll.
Királyhalmi ó fehér Bokor Károly termése	---	68
Királyhalmi Csendőz Pál	---	68
Dorozsmi rizling Rainer főkapitány termése	---	80
1880-as Pécsi ó fehér Rainer főkapitány termése	1	---
Decsi Tóth Károly termése	1	20
Szamorodni 1898-as Wohl László	2	---
Szegvárdi ó vörös Dr. Pirmitzer Béla	1	20
Szegvárdi Tóth Károly	1	50
Szegedi új fehér v. sziller Szegedi gazdák	---	66
Királyhalmi új fehér rizling vagy veltelini	---	68
Pombay nagytelmező termése	---	68

Palackokért darabonként 12 fill. számítunk s ugyanannyiért visszavesszük.

5 üveg megrendelést díjmentesen házhoz szállítunk.

A felsorolt borokat hordókban szállítva hektolitereként 6 koronával olcsóbban számítjuk.

Nagy Magyarország

A magyar történet jövő százada

Irtá HOITSY PÁL

Ára I kor. 60 fillér.

A magyar imperializmus tudományos kifejtése.

Szenvedés történet-bölcseleti, politikai tanulmány.

FŐBB FEJZETEI:

Magyarország régi lakóinak története és a történelemből levont tanulságok. Az előadott történeti tények okai. A megállapított okok hatása a jövőben. A hódítás kényszerre. A hódító politika akadályai és feltételei. Miként segíthet elő a természetes fejlődés.

LAPSZEMLE:

Lethetetlen egyszerűbb, keresetlenebb, higgya több szavakban nagy, igaz, vérfertőző dolgot, kezdjünk. — Hálásak vagyunk Hoitsy Pálnak a könyvéért, mert reménykedünk, megérthetjük a magyarság, megacéloz bennünket.

Budapesti Hírlap.

Vaiba olvasnak el sokan, nagyon sokan ezt az érdekes, okos, lelkésű, bájos könyvet. És szívjuk magunkba azt a realitást, amelyet ez a tudós elme egy sok évtizedes múlt szemlelődió kiváltott. Szeretettel és hódolattal ödvözlöm a könyv szerzőjét. Budapesti Napló.

Hoitsy könyve a magyar faj törekvései számára az irány megjelölése, tartalommal való ellátása — jövőendő időkre. Magyarország.

Megrendelhető minden könyvkereskedésben.

Kiadta

Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyvtárai biztosa

Budapest, Andrássy-ut 21.

SZABADALMAT

védjegyet, mástra- és modell-jelölést megseztet. Szabadalmakat értékesít és átvételekkel Szabadalmakat Értékesítő Vállalat, Pástor (törvényesen bejegyzett cég) BUDAPEST, Erzsébet-körút 17. Telefon 24-20. Fővilágosítás díjtalan

Megérkezett a Müncheni Tafel-Pschorrbräu

a kontinens legúsbabb maláttatartalmú söré, törv. védett szecceziós kivitelű palackokban higienikusan töltve. Széküldés minden irányban, helyben 10 palacktól házhoz szállítva, vidékre (1 láda) 50 palacktól feljebb budapesti állomásra bérmentesen.

Kapható minden jóhisű bszér- és csengőzetűben, valamint előkelőbb kávéházak és szállodai éttermekben.

Telefon 59-89.

Peissel Henrik

vezérképviselő VII., Dohány-utca 57.

Pontos és legjobb ÓRÁK

5 évi jótállás mellett.

Egyházi szent edények, keresztelő kannák, ékszerék, évszámzóók részletfizetésre is. Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok — Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGAR KÁLMÁN

művész Budapest, Erzsébet-körút 29. szám.

HOLLANDI

életbiztosító részvénytársaság (Algemeene Maatschappij van Lebensverzekering in Lijfrente) BUDAPEST, VIII., Kerepesi-ut 1.

(A nemzeti színház bérházában.)

Igazgató: TOLNAY LAJOS. Vezérnök: STIGNITZ IMRE.

1902. év végeig 254 millió korona biztosítás kötetett

A társaság mindennemű biztosítást elfogad, melynek alapját az emberi élet képezi, u. m.: életbiztosítást, teljes és hátréteget, valamint ötévesi nyugdíjbiztosítást, azonnal kezdődő és elhalálozástól életjáradékokat, kizárólagi biztosításokat gyermekek részére stb. Bővebb felvilágosításul szolgál a magyarországi vezérképviselő, Budapest, valamint a vidéki képviselők.											
Referenciákat a magyar általános hitelbank ad.											
25	1.80	34	2.30	43	3.10	52	4.66	25	4.11	31	4.22
26	1.84	35	2.38	44	3.30	53	4.88	26	4.12	35	4.24
27	1.88	36	2.46	45	3.44	54	5.12	27	4.13	36	4.27
28	1.93	37	2.54	46	3.59	55	5.37	28	4.14	37	4.30
29	1.98	38	2.63	47	3.73	56	5.64	29	4.15	38	4.33
30	2.03	39	2.72	48	3.91	57	5.93	30	4.16	39	4.36
31	2.09	40	2.82	49	4.08	58	6.24	31	4.17	40	4.39
32	2.16	41	2.94	50	4.26	59	6.57	32	4.18	41	4.45
33	2.23	42	3.04	51	4.45	60	6.97	33	4.20	42	4.50

Színházak heti műsora.

	M. kir. Operaház	Nemzeti színház	Vigaszínház	Népszínház	Magyar színház
Hétfő	Nincs előadás	Coriolanus	A kis fészek	Bob herceg	Ninies
Kedd	Berlichingeni Gótz	Annuska	A kis fészek	Bob herceg	Ninies
Szerda	Jancsi és Juliska Babatündér.	A mizantróp Scapin farsangjai	A kis fészek	Bob herceg	Ninies
Csütörtök	Pigoró lakodalmá	Monna Vanna	A kis fészek	Bob herceg	Ninies
Péntek	A hugonották	Annuska	A kis fészek	Bob herceg	Trouville gyöngye
Szombat	Carmen	A mizantróp Scapin farsangjai	A kis fészek	Bob herceg	Trouville gyöngye
4. n. Vasárnap este	A denyver	Monna Vanna	A kis fészek	Bob herceg	Trouville gyöngye

Színházak, szóra közö helyek.

NÉPSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1903. január hó 18-án.

Délután 2 1/2 órákor mérsékelt helyekkel:

Blaha Luiza asszony mint vendég.

Éjjel az erdőn.

Eredeti népszínmű dalokkal 3 felvonásban. Beniczkykné Bajza Lenke „Hármas határ” című elbeszéléseiből írta Rákosi Jenő. Zenejét Szentirmai Elemér. Személyek:

Facsor Horváth Balog Szabó
Boriska Blaha L. Gyurka Vidor
Agnes Siposné Mái Hogyi A.

Este:

Bob herceg.

Regényes nagy operett 3 felvonásban. Írták Martos Ferenc és Bakonyi Károly. Zenejét szerz. Huszka J. Személyek:

A királynő Krecsányi Táncestér Újvári
György, fia Fedák Sári Tom bátya Szerdahelyi
Viktória Dóri Annie, lánya Ledovszky
Lencsér Raskó Plumpudding Nyérai
Pompéus Kovács M. Gipsy Kiss M.
Hopmester Solymosi Pickvick Németh
? kezdete 7 1/2 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1903. január hó 18-án.

Délután 3 órákor mérsékelt helyekkel:

Pálmay Ilka asszony vendégfelleptével.

Niniss.

Enekes bohóság 3 felvonásban. Írta Hennequin és Milaud. Fordította Cserepny Ferenc. Személyek:

Korniszky Faragó Narciss Delly
Niniss Pálmay Pinér Károlyi
Gregoire Sziklai Vadász Szabó
Anatol Rátóczy Amanda Abelovszky
Desabiet Giréth Sillegny Sziklainé
Dupiton Mátrai Georgine Abelovszky

Este:

Raquin Teréz.

Dráma 4 felvonásban. Írta: Zoia Emil. Fordította: Rajna Ferenc. Személyek:

Laurent Hidvéghy Raquiné Angyal
Camille Rátóczy Raquin Teréz Maróthy
Grivet Faragó Susanno Kornai
Michaud Szilágyi
Kezdeté 7 1/2 órákor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1903. január hó 18-án.

Délután 4 órákor mérsékelt helyekkel.

Keleti Svájc.

Írta Szokolay Kornél. Este:

A megváltás.

Írta és felolvassa Hock János országgy. képviselő. Kezdeté 7 1/2 órákor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1903. január hó 18-án.

Az orsz. színművészeti akadémia növendékeinek bemutató előadása. Tanárnő: Csillag Teréz.

Vicomte Loterières.

Kezdeté 7 órákor.

Félmillió korona

nyerhető a következő 7 darab eredeti sorsjeggyel:

- 3 darab József-sorsjegy
- 1 „ Bazilika-sorsjegy
- 1 „ Magyar vörös kereszt-sorsjegy
- 1 „ Országos vörös kereszt-sorsjegy

Evéntként 12 húzás.

Legközelebbi húzások már február 1-én és március 1-én.

Minden sorsjegy okvetlen nyer.

A fentvezetett 7 darab eredeti sorsjegyet eladjuk 40 havonta 55 filleres részletfizetéssel. Az első részletnek postai utalvánnyal való befizetése után azonnal megküldjük a sorsjegyek sorozatát, és számszám tartalmú bizonyos részleteket, melyek után az összes nyereményt a bevétől illetik. — Az első két részletnek egyszerre való befizetésénél a harmadik részletet ingyen nyugtazzuk.

Szalai és társa bankház

Budapest, VII., Erzsébet-körút 12. (Dohány-utca sarok). Ötöszé pénzkölcsönt nyújtunk sorsjegyekre és értékpapirokra.

Az Országos Női Gyorsíró-Egyesület

Gyorsírási és gépírási szakiskolájában új magyar és német gyorsírási tanfolyamok nyílnak.

Gépírási tanfolyamok az összes használatban levő írógépekben: Remington-Stanley, (Rem), Fay-Sho, Underwood, New, New Century Calligraph Smith, Remer, Corona, Eriester, Rosemann, Ideal Hammond, Empire stápos oktatás. Bővebb felvilágosítást ad.

Kaiser Gizella élnök Budapest, Kazinczy-u. 3. l. em.

Szabadalom értékesítés.

Az 5579. számú és „Készülék hajlógóknak automatikus előállítására abban a pillanatban, midőn az egyik vagy mindkét hajlógó egy horizontális helyzetben van” című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának értékesítéséül magyar gyárosokkal összekötöttet keres, illetve gyártási engedélyt adni óhajt. Felvilágosítással szolgál a

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Pásztor cég Budapest, VII., Erzsébet-körút 17. Telefon 24-20.

A 9025. számú

„Égető és olvasztó kemence lízálló kibélelés nélküli” című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának értékesítéséül magyar gyárosokkal összekötöttet keres, esetleg szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyt ad. Felvilágosítás nyerhető: KALMÁR J. mérnök, hites szabadalmi ügyvivő irodájában, Budapestben, VII. Kerepesi-út 44.

Álarcos-öltözékek szövetség

Legjobb álarcosruhákat szállítunk vagy más jó szövethű legjobban készítő, Gigerli, egy teljes öltözék 3 ft 80 kr. Bohó, ruha, medve, angol, jengyel zsidó stb. dr. 3 ft 60 fr. Csoportoknak áramérőreállítás.

Cottillon-rendjelek

100 db 60 kr. Cottillon-rendjelváltó, egy boríték, tartalma 4 darabot, borítékanként 3-60 kr. Tombolek és juhaszokknak Nagy választék visszamaradni hibátlan árúból, köztelenen mutatás és értékes darabok, 100 darabonként 4, 8, 10, 20 egész 100 fr. Legújabb érdekes cottillon-tokrok nagy választékban, gyűjteményes, jól megválasztottak, 6 db 3 ft 60 fr, 12 darab 5-100 kr fr.

Tréfas zenehangszerek bigophonok tréfaszenekoroknak. 6 ember részére 2 ft 50 kr, 12 ember részére 4 ft 80 kr. Conzett (coriandol papír) a legmunkatapasztaló táncokozókhoz, piknik és házihasználatra 2,75, 4,50 egész 6 forintig. — Papirkönyv (dobozos) 100 darab 5 forintig. A legzsebbe és legtársasabb balladizátnak az új tuncipes guirlandok, színek szerint szírtörzve miként 5 kr. Női ajándékok, életrajzok, kiválasztott megalkotható. Dru tartalmú színes katalógus ingyen.

RIX farsangi szétküldése, WIEN, II. Praterstrasse 16. Telefon 2299. Sürgönyezim: Elz. Wien II.

Meglátja,

hogy igazunk van. Ötöszé arany és ezüsteladás; egyetlen forrás, ahol jutányosan lehet vásárolni. Mi alkalmi vevőket után az aranyat be árunkkal és ezért abban a helyzetben vagyunk, hogy igen olcsón eladjuk a 1. vevőinknek és például: 12 személyre való komplett evőeszköz 13 lator ezüdtől 150 ft, 6 személyre való 65 ft és jobb, 12 db 13 lator erős ezüst evőeszköz 8 ft 25 kr. Továbbá: 200 választékban arany fűző és női órák, láncok, gyémánt, brilliánt ékszerek és minden a szakmában vágo cikkek. Kérem: Ártózzék! két ingyen és bérmentve küldünk. Ékszereket esetleg részletezésre is adunk el.

Grünberger Armin Béla

Gröckösei, IV., Váci-utca 30. l. em. 23. (Hatis-bazár).

Vasárnap és bencsülnök aranyat ékszereseket.

Magy. kir. államasutak 211.567/902. szhoz.

Hirdetmény.

Gabona és őrlemények soronkívül szállítására az üzletszabályzat 55. §. 3. pontjának alkalmazására és a rakodási idő leszállítására vonatkozó, valamint egyéb korlátozó intézkedéseknek beszüntetése.

A magy. kir. államasutak igazgatósága köz-híró teszi, hogy a mult évi szeptember hó 3-ától életbe lépett azon határozományok, melyek szerint a Fiuméba és vámkülföldre rendelt gabona szállítványok és őrlemények soronkívül szállítatnának, míg a bel- és a magyar osztrák forgalomban feladásra kerülő kocsiakomanyu teherárakra nézve a felvétel és a szállítási határidő tekintetében az üzletszabályzat 55. §. 3. pontja alkalmazatik, valamint, hogy az azonnali nem fuvarozható vámkülföldre rendelt egyes szállítványok csakis ideiglenes megőrzésre fogadtatnak el és végre, hogy a raktári idő 9 nappal órára korlátoztatik. 1903. évi január hó első napjától kezdve hatályon kívül helyeztetik.

Ebből folyólag jelzett naptól kezdve a szállítványok felvételére, továbbítására és rakodására az üzletszabályzat és díj-szabások általános határozományai ismét korlátozó nélkül mérvadóak.

Budapest, 1902. december hó.

Az igazgatóság. (Utánnyomas nem díjazt.)

Csuz és Kőszvény

legmakerebb, sőt időit bántalmi ellen valamint oly teltegen, kik 10-15 évig szenvedtek a különféle szerekkel, sőt gyógyfürdőkkel is sikertelenül használtak, a

Zoltán-féle kenőcs

már néhányszori bedörzsölés után nemcsak enyhült, hanem gyógyult eredményezett, mint hitese orvosi nyilatkozatok és ezer ezer bárki által megtekinthető köszönőlevele igazol.

E csodáshatású kenőcs ára 2 korona.

ez egyedül készíti

ZOLTÁN BÉLA

gyógyoszlárban O. sz. kir. fennszé József főherceg udvari orvosa. Budapest, V., Sétáló-utca (Szabadkő-tér sarkán).

Szülőoltványok

sokványomlásigben és európai nemes, gyökere és alma vesszők melyen lezállított árákon. Oltványok ezek 90-100 ft. Mindenki a legkiválóbb bor- és eszeményekből, lejtészet, teljes jóállással. Ha a szállítvány a megrendelőnek meg nem felelt, vagy az oda- és visszazárlással költségei valamint a megrendelő által kibérelt öszegző hitny nélkül azonnali visszafelét. Így mindenki ebből szándékot az én költségem házához szállítva tekinteni meg.

ÉLŐKERÍTÉS.

Gliodischia-csomotók és magvak.

Órtás földet, igen gyorsan fejlődő ösény-növény. Ez az egyedül, melydi oly kevés kertész nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadásal, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át, úgy, hogy a bekerített részek teljesen kicserélhetők. Minden rendelkezés rássokkal ellátott ültetési és kezelési utasítás mellékeltek. Bővebb tájékozás végett szíves felelővonalat díszes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldünk, rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzékek körül egy oly könyve kap orsz., ki címét egy levelezőlapra tudája, hogy minem az a ház vagy család, ahol annak tartalmát hasznosra fordíthatnak, városban, faluban, postán, gazdaság vagy szegény családok egyaránt. Így meg azoknak is érdekesben áll, kik rendeltet nemmit sem szának, mert benne számos oly kölcsönös foglalkat, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek.

Kétéves, őrtás földvelmet biztosított voltánál fogva ennek tenyészése meg majd minden gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Cím: „Erméliek Élis Szülőoltvány-Telep” Nagykánya, a. p. Székelyhid.

Csodálkozni fog!

mily szépek az ideit balt, alhalmi, tánc- és szar-cipőnk. Legjobb próbát és grázózn meg róla.

Agulár Dávid

Budapest, Erzsébet-körút 6 n.

Férs szalonkák, regatta 2.30 Női lakk, kivágott — 1.50 Szalonkák, fűző, csigós — 5.50 Fehér v. színes altisz — 1.50 Szervó, box fűző, csigós — 4.00 Fehér, magas fűző — 2.00 Vaidi tongola — 3.50 Lakk fűző, gombos — 3.20 Tuzli lakkcipő — 4.00 Szervó, fűző 2.50, magas — 3.50

Arjegyzék ingyen és bérmentve. Nem tetző árut későbbre kivevőlek, vagy a pénzt mind-n levonás nélkül visszadom.

A 13560. számú

„Újítások malmokon”

című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának értékesítéséül magyar gyárosokkal összekötöttet keres, esetleg szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyt ad. Felvilágosítás nyerhető: KALMÁR J. mérnök, hites szabadalmi ügyvivő irodájában, Budapestben, VII. Kerepesi-út 44.

Legszébb Legjobb Legelőszőbb

PAP... PAP... PAP...

GICHNER JANOS

Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.

Arjegyzék kivánságú ingyen és bérmentve küldök. Vekki megrendelések pontosan esakötődnek, nem telző árú kikövetelnek, vagy a pénz visszadatik.

FŐVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató Nagymező-utca 17.

Ma vasárnap

De délután 4 órákor

nagy családi előadás

a teljes különlegességi műsorral.

Este 8 órákor

nagy előadás.

A Műkerben reggel 6 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangversenyez.

Téli üdülő- és gyógyhelyek a déli vasút mentén.

Vonatösszeköttetések és menettárcák Budapestről (déli vasút pályaudvara).

Állomás	Vonat	Időpontok
Abbazia	N.-Kanizsa-Pragerhofon át	Budapest d. v. ind. gy. v. 8.00 reggel, 8.00 este Abbazia-Mattuglisérk. „ 9.37 este, 9.17 d. e.
Görz	N.-Kanizsa-Pragerhofon át	Bpest d. v. ind. gy. v. 8.00 reggel, 8.00 este, sz. v. 10.00 este — Görz érk. gy. v. 10.00 este, 10.07 d. e. sz. v. 6.34 este
Bozen-Gries	N.-Kanizsa-Pragerhof-Marburgon át	Budapest d. v. ind. sz. v. 6.50 reggel, gy. v. 8.00 reggel, 8.00 este, sz. v. 10.00 este Bozen-Gries érk. sz. v. 11.42 d. e., gy. v. 6.00 reggel, 1.45 d. u., sz. v. 11.17 éjjel
Meran	N.-Kanizsa-Pragerhof-Marburgon át	Budapest d. v. ind. sz. v. 6.50 reggel, gy. v. 8.00 reggel, 8.00 este Meran érk. sz. v. 1.30 d. u., gy. v. 7.51 d. e., 3.19 d. u.
Arco	N.-Kanizsa-Pragerhof-Marburgon át	Budapest d. v. ind. sz. v. 6.50 reggel, gy. v. 8.00 reggel, 8.00 este Arco érk. sz. v. 3.14 d. u., 9.50 d. e., 5.09 d. u.

Állomás	Vonat	Időpontok
Menetérti	gyegy 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 104*16 K., II. oszt. 74*55 K., III. oszt. 47*78 K.	
Menetérti	gyegy 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 111*58 K., II. oszt. 80*18 K., III. oszt. 51*16 K.	
Menetérti	gyegy 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 124*68 K., II. oszt. 89*32 K., III. oszt. 57*80 K., továbbá 90 napig érvényes menetjegyfűzetek megszakítható utazásokra, gyorsvonatokra: I. oszt. 128*20 K., II. oszt. 90*40 K., III. oszt. 63*18 K.	
Menetérti	gyegy 30 napig érvényességgel Bozen-Griesig gyorsvonatokra: I. oszt. 124*68 K., II. oszt. 89*32 K., III. oszt. 57*80 K., továbbá Bozen-Griesig 90 napig érvényes menetjegyfűzetek megszakítható utazásokra, gyorsvonatokra: I. oszt. 128*20 K., II. oszt. 90*40 K., III. oszt. 63*18 K.	
Menetérti	gyegy 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 132*10 K., II. oszt. 94*02 K., III. oszt. 61*04 K.	

Orsz. as. és m. kir. udvari csokoládégyárk
POZZONY
Höln, Brünn, New-York.

Diszoklevél az 1902. évi pozsonyi II. mezőgazdasági országos kiállításon,
STOLLWERCK-féle csokoládé elismert legjobb minőségű.
sas-cacao Mindenütt kapható.

Zenélő ingaórák

az órágyártás legjobb termékei. Eze francia miniatűr-ingaórák 60 cm. hosszúságúak, és a szekrény egészen olyan, mint a rajz, természetesen dísz, finoman fényes, művészi farsággal díszítve, órák kint a legzsebb idűlőket és táncdara bokat játsza. Ara szekrényvel és csomagolással csak 8 frt. Ugyanezen óra zsebművel, de údszerkezettel, fél- és egész órákat ltvó, szekrényvel és csomagolással csak 6 frt. — Ezen ingaórák nemcsak garantált precíz pontosággal járnak, hanem valóban fényes kiállításánál fogva gyönyörű, elegáns burordarab is. Ezen órák csomagolással és ajél világító mutatólappal 170 frt. Ezen órák zsebművel, csengetés helyett zongl, 6 frt. Nickel remontoir óra 3 frt. Valódi estlet remontoir óra, kőfedélű frt. 5.50. Csak utánról ellenében küldünk. Nem megfelelő árú visszavetjük, a pénz vissza küldjük, tehát nincs semmi rizikó. Nagy képes árjegyzékek árakról, íráscokról, gyűjtemények stb. ingyen és bérmentve. Kereszeny cég. (Alapították 1860.)
Josef Spiering, Wien, I., Postgasse Nr. 2.

Titkos betegségek szakorvosa

gyasán, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást óhajtó szapszokóknak, 30 éves koránál és magán-gyakorlati tapasztalataival fogva legjobban ajánlható

Dr. CZINCZÁR J.

egyetem. orvosudor
szögtyűi férőszáknál és nőknél foglalkozással zavar nélkül mindenemű bármily régi kelletű

Nemi betegségeket

ugymint **hurgycsőfolyás, hólyag- és vizelesi bajokat, bújakóros sebeket, syphilit, önfertőzésből eredő idegbajokat, a legmakacsabb bőrbetegségeket és szépséghibákat,** továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat

(impotencia) meglegő biztos eredménnyel gyorsan a legújabb módon.

Rendelő-íntézet Bpest, VII. **Károly-körút 5.** (Dob-utca sarjánál.)
I. em., bejárat a lépcsőházból
Rendel: Naponta délelőtti 10—4 és este 6—8 óráig.
Külön várótermek. Nérszokelt társlelődj. Lovalekre kimerítendő válaszok. Kivánatra győgy-szerrel is gondoskodik.

FERNOLENDT

cipőfényezés, a világ legjobb fényezés, gyorsan múltfelteke fényt ad és a bőr tartósságát fontartja. Alapították 1882-ben. Gyári raktár: Bécs, Schlierstrasse 21, Kapható mindenütt.

Magyar Könyvtár.

Szerkeszti Radó Antal.
Kiadja Lampel R. (Wodianer F. és fiai)
os. és kir. udv. könyvkereskedése
Budapest, Andrassy-út 21. szám.
Egy-egy szám ára 30 fillér. Minden füzet egyenkint is kapható.
Verses művek. (Lyra és epika.)

Petőfi összes költeményei.
A legolcsóbb jegyzetes, tárgy szerint csoportosított kiadás. Akantiz, Neogrady, Telegyi, Tull képeivel. Szerkesztette Bánóczy József.
A helység kalapácsa. János vitéz. (163.)
Elbeszélés költ. I—II. Radó V. (230 és 240.)
Az apostol. Jakab Ödön. (230.)
Románok. Lenkei Henrik. (235.)
Haza és Szabadság. I—II. Radnai Rezső. (280. és 290.)
Barátság és szerelem. I—II. Ferenzi Zoltán. (250. és 270.)
Családi versei. Szinyei F. (158.)
Táj- és életképek. Vajda Gyula. (171)
Vegyes költemények. I—II. Balassa J. 181. és 310.)
Életo és költészete, Somogyi Gy. (210.)
Elbeszélések és hírlapi cikkek. (44.)
Utirajzak. (14.)
Két olasz költő. Radó A. (178.)
Szabolcska Mihály. Versek. (34)
Tennyson. Arden Enoch. (50.)
Tinódi Sebestyén. Válogatott historias énekei. (145.)
Vergilius Aeneias. I. Baróti Szabó Dávid. (236—237.)
Verszeghy Ferenc. Válog. költeményei. (168.)
Virág Benedek. Válogatott költeményei. (115.)
Zrinyi Miklós. Szigeti vészedelem. (8.)

Teljes jegyzék ingyen kapható minden könyvkereskedésben.

A szenvedő emberiség öröme!

Dr. Garai Antal a bór- és nembetegségek orvosa hírv szakorvos, ki már 20 éve működik a téren, elhatároja, hogy a

Népszerű Utmutató

a nemi betegségek s ezek észszerű gyógykezeléséhez című közel 300 oldalra terjedő munkája 200k kiadásának méltó megünneplésére a még készletben levő példányait **teljesen ingyen** bocsátja a szenvedő emberiség rendelkezésére. A könyv tartalmazza az összes titkos betegségek (mérgetes, ajélti magonlás, hurgycsőfolyás, hurgycsőszűkület, elyngatult férőlerő, bújafekély (syphilit, fehérhólyás stb.) alapos leírását és legjobb észszerű gyógykezelését. Tehát legyen öte mindenképpen minél előbb, hogy ezen becses munkát (veit ára 2 frt 50 kz.) díjlanlanul megkaphassa. Portó fejében 20 fillér bélyeg küldendő. Széküldés zárt borítékban. Cím:

Dr. Garai Antal

Budapest, VI. ker., Andrassy-út 24. sz., hol egyszerremind a felsorolt betegségek ellen a munka szerzője naponta rendel és a 10—4-ig és 7—8-ig este. Lovalekre azonnal válaszok a győgy-szerkről gondoskodik.

UAMMI

és halhólyag-különlegességek,
Arálmatlan. Roule 1, 2, 3, 4, 5, 6 frt tucatja, halhólyag 2, valódi francia és angol gyárműny, teljesen bírcsa és 3, 4, 5, 6 frt tucatja. Capotes americas 2, 3, 4, 5 frt tucatja, párisi szivacs 3, 4, 5, 6 frt tucatja. Passatum oclusivum frt 1.50—2.50-ig orvosi rendeltetésre. Diana-óv haritál-köcskő 2 frt 50, 3 frt 50 krajcar darabja.

Magyar Orvosi Múszertárban

Budapest, Kerepesi-út 22. M.
a Rókus-kórház tépionával szemben. — Árjegyzék ingyen, záróborítékban. — Úrjegyzék 10 fillértől bevételárral 20% segédnyel.

Diplôme d'honneur avec insigne et medaille d'or

Kifűntetve: Diszoklevéllel Diszkereszttel és Párisban aranyéremmel.

Exposition Internationale D'Hygiene 7. arts 1902

En Csillag Anna

a 185 ctm. hosszú óriási loreleyhajammal, ezt önmagam által feltalált hajkenőcsöm 14 hónapi használata után kaptam. Ez mint a legjobb szer a haj ápolására, a haj növényének előmozdítására a fejbőr erősítésére elismertetett, elősegíti uraknál az erőteltjes teit szakánövészt és már rövid idei használat után ugy a hajnak mint a szakálnak természetes fényt és tömöttséget kölcsönöz és megmenti őket az idő-előtti öszüléstől a legmagasabb korig.

Egy tégely ára 1 frt, 2 frt, 3 frt és 5 frt.

Postal széküldés naponta az ár ellére való bekiűdés vagy utánvót mellett az egész világba a gyűrből, hová min. és megbízás küldendő.

CSILLAG ANNA

Bécs, I., Graben 14. sz. Berlin, Friedrichstr. 56.

DÓCZI MÓR czipész

Budapest, Kerepesi-ut 10.

Sohol jobb, olcsóbb, elegánsabb és tartósabb cipőt nem kaphat, mint fenti jöhírnevű cégnél.

Férfi:
Posztó, cugos, bőrről 3.20, oroszakkal 3.50
Derby, borjúbőr angol bakancs . . . 3.50
Borjúbőr v. vizes, fűző 3.20, cugos . . . 3.50
Elegáns francia sverő-cipők . . . 4.50
Amerikai box-bőr-cipők . . . 4.50
Lakk vagy box angol bakancs . . . 4.50
Szalon-vagy orosz-cipők . . . 4.50

Női:
Posztó, cugos, bőrről 3.—, oroszakkal: 3.40
Zerge, fűző vagy cugos 3.—, gombos. 3.30
Amerikai box, fűző, gombos v. cugos. 3.50
Sverő, fűző, gombos vagy cugos. . . 4.—
Szalon v. oroszok fűző v. cugos . . . 3.40
Lakk, kivágott 1.50, keresztosított . . . 2.—
Gyermekeké 1.—, Fin- vagy léánycipők 2.—

Csizmák, teljesen vízmentesek
Haltárból, körül bőrről, dupla talppal . . . 5.—
Vadász-cizma, haltárból, bőrről körül. . . 6.—
Bágaribőrű, erős háromszoros talppal . . . 7.—
Gyermekek-cizmák bór- v. lakkzárral 20—30: 2 frt 31—36: 2 frt 40.—
Elsőrendű gummi-sárcipők: férfi 1.80, női 1.30, gyermek 1.—
Képes nagy árjegyzék, csomagolás és szállítólével ingyen. Vidéki rendelések pontosan és lelkiismeretesen eszközöltesnek. 10 rón felüli bérmentve. Nem megfelelő áru: kérészelegl kicserélés.

AZANKER

élet- és járadékbiztosító-társaság.

Magyarországi vezérképviselőség: BUDAPEST, VI. ker., Deák-tér 6. szám (Anker-udvar), a társaság saját házában. Alapították 1858.

Összes vagyon 145 millió korona
Biztosítási állomány 511 millió korona
Eddigi kifizetések 242 millió korona

A nyereségnyeresésűlással biztosítottak **vegyes és haláleseti biztosításoknál** A osztályok szerint — ugy mint 20 év óta állandóan — az évi biztosítási díj 25%—át kapták készpénzben kifizetve, míg a **vegyes és takarékpénztári biztosításoknál** B osztályok szerint (évenként emelkedő osztály) a biztosítás kezdete óta befizetett összes díjak 30%—a, ugymint a biztosítási tartam

3 év	4 év	5 év	6 év	7 év	8 év után
9%	12%	15%	18%	21%	24%

fizetett ki készpénzben.

Előnyös kiházasítási és vegyes biztosítások.
Prospektussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselőség, (hová ügynőségeket iránti ajánlatok is intézendők), valamint a társaság ügynökei.

